

309156 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.

సంపుటము. ౪.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మే నెల 21 వ తేది సోమవారము

సింగళనామ సంవత్సర వైశాఖ మాస బహుళ అమావాస్య ౧౫.

No. 43

సంచిక ౪౩

పింగళ సంవత్సరాదినందిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలహనం జేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము:

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల రు 2-0-0
" ఆంధ్రసంవత్సర " " " 0-8-0	
" ఆంధ్రసంవత్సర " " " 0-12-0	
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.

డబ్బీ 1-8 0-4-0

పండ్లపాడి.

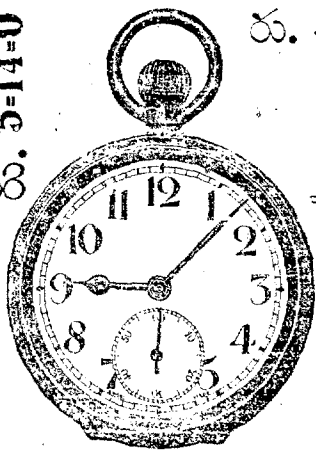
డబ్బీ 1-8 0-4-0

మోహినీ తైలము.

సీసా 1-8 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, త

రు. 5-14-0

రు. 5-14-0

శ్రేష్ఠమయిన అతి చచ్చక జేబు గడియారము.

ఎల్లప్పుడును సరియైన కాలమును చూపును. ఈ గడియారము చాల సంవత్సరములు పని చేయును. అది బజారులలో అన్ని చోట్లను దొరకునది కాదు. మా కొరకయి ప్రత్యేకించి తయారు చేయబడినది. డయలుమీద మా పేరులేనివాటికి మేము హామీ ఇవ్వవలయును. ప్రతి వాచిలోను రెండు సంవత్సరము లిఖితపు గ్యారంటీ కాగితము పంపబడును.

E. A. WATCH COMPANY.

36, RATTAN BAZAR ROAD, MADRAS.

ఇ. ఎ. వాచ్ కంపెనీ,

36, రత్నబజారు రోడ్, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధినియ నాటకము సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందుగాపబడినది. అందరు జనిని తీరవలయును. రెల 0-4-0 పోస్ట్జి పేలు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ గోపాలకృష్ణ గోకతేగారి చక్కని

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

123

చిన్న పురుగులు

101

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండుకలూడుట, పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

పాతకులారా! ఈ పురుగువలె కేయింబరగ్గు,

నిధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో మీ మీ గృహములలోని నేలకొట్టెలు బంగారుతో నింపబడియుండును.

Dont Let 'em Dig

తీరికలేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు పురుగునకు, ఆతివ్యాప్తికయి శిరోండిన తేనెటీగ సహకారిగా నుండదగినట్లు.

చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిరోధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక ఉపేక్షించిన అచిర కాలముననే బట్టతల వారితో సహాధ్యాయి గావలసినవ్యును.

కావున నిట్టి పరమకర్మకృతుల

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును పోగొట్టును.

వెండుకలను రాలనివ్వదు. పుర్రెచుండును పోగొట్టును.

తలకట్టుకు పరిమళ ముగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు మా నెలకు రెండురు చేయువారి మోహన పడకుడు.

రెల బుడ్డి 1-8 రు. 1-0-0 వి. పి. రు. 0-4-0

" 8-8 రు. 2-10-0 వి. పి. రు. 0-7-0

ఉచితము.

ఈ సుగుణముల దుఃఖపుపరచుటకయి, అర్థశాస్త్రీజీ కంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత కానె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

పోలు ఏజెంట్లు:—

ఆంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

నెం 155, ఖమ్మంపనీడు వీధి, పోంబాయి.

మద్రాసు యేజెంట్లు:— మెహతాపురమోక్షయ్యశ్రీ,

29, వైసాబజారురోడ్, మదరాసు.

మంచినయము! నేనెలు ఖర్చుపడినా!! వెనుక దొరకవు!!!

2 పంచలు కొనువారికి ఆత్మకార్యాటమున కోర్కవి కోడండ్రప్రలాపము ఆరు గ్రంథముకట్టి ఇనాము.

మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

ఆ నేకపంచలు ఖర్చుపడినందున ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము.

వాచకులారా! శృంగారమున్న

నాగరికతయున్న గల మేలైన ఆసల

పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనంద

ముకొరకు తెప్పించి ఇకయింపు చు

న్నాము. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ,

ఆకుపచ్చ, కోహ, మేళు వర్షం,

ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాసునీయమైనవి, త్వరపడుదు.

5-8 మూలనిడివిన్ని 2-8 మూల వెడల్పుగల పట్టుపంచె 1-8 2-0-0

జపాక పట్టుబాలరు చొక్కము 2 మూల ... 1-8-0

8 చొక్కములు తెప్పించుకొనిన పాన్ లెక్ పేనా ఇనాము.

అన్నిటికి పోస్ట్జి ప్రత్యేకము.

(536)

చిరునామ:— రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,

3, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు

'నేషను' పత్రికపై ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారి చర్య

ఇంగ్లాండులోని "నేషను" అనుపత్రికను పరిశోధకులకు సంపూర్ణంగా కొరతనువారు ఆహ్వానించిరి. అందు విషయమై కామగ్రంథాల తీవ్రమగు చర్య జరిగెను.

ఈపత్రిక నిజమైన పరిశోధకులకు సంపూర్ణముగా ప్రయోజనమును చేయుటకు కారణమేమని ప్రశ్నింపబడునది. అందు ప్రశ్న వేసిరి. ఈ పత్రికలో శత్రువులకు ప్రోత్సాహమును కలుగజేయు కామగ్రంథాలను బంతులు చేసి నిజమైన ప్రభుత్వమువారి చేయబడెనని ప్రకటించుటకు సమాధానము చెప్పిరి. తక్కిన పత్రికలు కూడ నిజమైన ప్రభుత్వములకు చెల్లించినప్పుడు వారిని కూడ నెందులకు శిక్షింపలేదనియు అందుచేత తిరుగుబాటు అగుటచే 'నేషను'ను శిక్షించెను నెంచినట్లు తోచుచున్నదనియు ప్రకటించుటకు ప్రశ్న వేసిరి. ఎట్టి పత్రికలోనైనను ఈ విధమగు అభిప్రాయములగు పడినయెడల నది తప్పక శిక్ష నెంచునని, కానెల్లరుగారు సమాధానమిచ్చిరి.

అనేకుల నేక ప్రశ్నలను వేసిరి. తరువాత వెన్నె ఆట్రేనుగారు, 'నేషను' పత్రికలో సున్నటువంటి భావములను "మైము" "డెయిలీ మెయిలు" పత్రికలు ప్రచురించినవనియు అవి జర్మను పత్రికలలో ప్రచురింపబడుచుండెననియు చెప్పిరి. తరువాత సభ ముగిసెను.

మరల సభ సమావేశమైనపుడు "నేషను" పత్రికపై దోషమువారు చేసిన యుద్ధపురుషులపై యొచ్చినపరిణామమును ప్రశ్నించుటకు ప్రశ్నవేట్టిరి. ఆ సందర్భమున వారికినియు సుపర్యసించిరి. "శత్రువులకు యుద్ధమును గొల్పుటపై పత్రికలకు తగినదీని దప్పక దండింపవలెను. కాని యీ పత్రిక యిట్టి దోషమును నిజముగా గానించినో లేదో యని యుద్ధపురుషుల చేయుటకు ముందు ఆలోచింపవలసి యున్నది. ఈ పత్రికలో అధికారులు ఖండింపదగినవిగ వలచిన వ్యాసములు మార్చి నెల 3, 10 వ తేదీలకు వ్రాయబడినవి. అవి వ్రాయబడిన అయిదువారముల వరకును ఎట్టి యుద్ధపురుషుల దోషమువారి వద్దనుండి వెడలలేదు. తరువాత, యుద్ధకార్యాలయము వారు అక్కడికిముగ, 'ఈ పత్రిక యితరదేశములకు పంపబడదని విశేషములలో నిపుటి కామగ్రంథమును చూచు వారలకు వర్తమానముల నంపిరి. "మనము అయిదు మాసముల నుండి కొనుచున్న యుద్ధసందర్భము లిప్పుడు సమకూడినవి. కాని మనస్సులు సమర్థముగ లేదు" అను వాక్యములు పత్రికలో నగుపడినవి. ఈ అభిప్రాయమును అప్పుడు అన్ని పత్రికలకు వ్యాపకమైనది. "జర్మనులు విస్తారముగ తమబలములను యుద్ధమునకు వచ్చియుండెను, వారి కనేక విధముల సుపకారము జరుగుచున్నది మనము చాల చిన్నలపాలు కావలసి వచ్చుననియు" "మైము" పత్రిక 'నేషను' పత్రిక రీతినే వ్రాసి నది. 'డెయిలీ మెయిలు' కూడ ఈ తీరుననే వ్రాసినది. ఈ పత్రికలకు బోధించుటకు నెక్కువమందిచదువులు కలరు. ఈపత్రికల వ్యాసములు పరిశోధకులయొక్క, ఒక్క "నేషను" పత్రికయొక్క భావములే శత్రువుల కమితముగా మొనర్చుననియు వలయుట కనుచిత్తు కాదు. ఇది నిజమగు నేని ముఖ్యమంత్రిగారు కూడ జర్మనులకు సహాయము చేసినట్లుగానే మన మందరమును పరిగణించవలెను. నిజముగా నతడట్లు చేసెనని కాదు. సంగతి సందర్భములను తెలిసికొని తగు నెర్పాటులను చేసికొనుటకు ఈ విధమగు విమర్శన నవసరము. అట్టి యుద్ధకేంద్రముతోడనే 'నేషను' పత్రిక కూడ నిజమైతిని చెల్లించినది. ఇట్టిపత్రికపై చర్యనగుటకుండు యెక్కువ నిరంకుశకార్యము లేదు.

కావునగా కీ తీర్మానము ననువదించిరి.

అంతట ముఖ్యమంత్రిగారు బాయిరు జాస్టిగారు లేచి యీవిధముగ సుపర్యసించిరి: 'నేషను'లోని అభిప్రాయములు తప్పక శత్రువులకు ప్రోత్సాహకరముగ నుండును. "మనము యుద్ధములో జయమునెందులకు సాధ్యముగాన కాంతి నెలకొల్పి యున్నాంబడలే" నని చెప్పవ్యాసములు అపత్రికయందు కానవచ్చుచున్నది. "మనము అయిదు మాసములనుండి కొనుచున్న యుద్ధసందర్భము లిప్పుడు సమకూడినవి. కాని మనమనుభూతిని సందర్భములకు అనువర్తింపజేయుట మైము "మన్ను" గుర్రపత్రికలో నెచ్చటను గానరావు. రెండు సంవత్సరములు మైమునాహనములతో పోరాడెదమని అనుభవములకు సంద

ర్భమా? యుద్ధకార్యాలయమువారును, స్వదేశకార్యాలయము వారును, విదేశకార్యాలయమువారును, ఇంక ననేకులును ఈవిషయమై యొచ్చింది, యీపత్రికాభిప్రాయములు శత్రుసహాయకారకులని యభిప్రాయపడిరి. ఇట్టి పత్రికాభిప్రాయములను విదేశములకు పోనిచ్చినయెడల తటస్థరాజ్యములలో మనకు గౌరవము తగ్గిపోవును. ఈ పత్రికాభిప్రాయములు జర్మను పత్రికలలో నెల్లముద్రింపబడినవి. ఇంతకుండు శత్రువులకు ప్రోత్సాహకరమగున దేదయును లేదు."

తరువాత చర్చిల్లుగా కీవిధముగ సుపర్యసించిరి. "నేషను" పత్రికలోని వ్యాసములను చదివినది. అందులో అపాయకరమగు విషయములు నా కేమయు నగుపడలేదు. అంతర్గాము లభిభయంకరములుగ నున్నవని నాకాదభాధికారి చెప్పియుండలేదా? 'మనస్థితి మిగుల కష్టాయకరముగ నున్నదని స్థానిక రాజ్యసంఘమునకు పాస్ మెంటు కామగ్రంథముగ హేను గారు చెప్పలేదా? బ్రిటిషు ప్రభుత్వము మిగుల అలసత్వభావము కలదియని మన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పియుండ లేదా? ఈ వాక్యము లన్నియు నసాధారణములు గావా? ఇవి అన్నియు జర్మనులకు ప్రోత్సాహకరములు గావా? కనుక 'నేషను' పత్రికయొక్క చే ఇట్టివాక్యములను వ్రాయలేదు. ఇంతేకాక, ఇట్టి వ్రాతలములను కండుకములలో యుద్ధముచేయు ఆంగ్లసైనికుడు నిరంతరము డగుటకు నాకు తెలియకున్నది."

తరువాత హెన్రీ జామ్యూలు గారు యీ క్రిందికితని మాట్లాడిరి: అనేక సంఘముల అభిప్రాయముల ననుసరించి 'నేషను' పత్రికపై చర్య నడపితిమని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన మాటలు సందర్భముగ లేవు. ఇట్టి చర్య మిగుల తప్పుగ నున్నది."

తరువాత చాన్సెలరుగారు లేచి, యీ పత్రిక శత్రువులకు ప్రోత్సాహకరములగు వ్యాసములు వ్రాసినదనియు, మంత్రివర్గములో నెవ్వరికిని యీ పత్రికపై ప్రభుత్వమువారు చేసిన చర్యవిషయమై యేమియు తెలియదనియు చెప్పిరి.

తరువాత 'మంత్రివర్గములో' నెవ్వరినైన మిలివిషయమై యడిగి వారియభిప్రాయమును తీసికొంటే, యని జామ్యూలు గారడిగిరి. 'బహుశః వారిని యడుగ లేదని' 'చాన్సెలరు' గారు చెప్పిరి.

బోధాభివృద్ధిమనకు బోవు ఆంగ్లపత్రికలలో రెండు మూడు కంటే నెక్కువ లేవనియు, ప్రజా స్వామ్యమును నిర్భయముగ వ్యక్తమిచ్చు 'నేషను' పత్రికవంటి పత్రికలను సాకు పోనియకుండుట వ్యాసముకాదనియు హెన్రీ జామ్యూలు గారు చెప్పిరి.

తరువాత సభ నిలువబడినది.

గత మాసము 29వ తేదీని కంభంథాలూకా లో అగ్రహారపుభాగమునకు భట్టుచి చివరబుచ్చయ్య అను పట్టి హట్టుబడు తన పొలములో పండుకొనగా కొందఱు మర్కార్య లతనిని హత్య కాచించినందు, పోలీసువారు 12 మందిని పట్టుకొని రనియు, జామీనుమీద ముద్దయిలను విడుదల చేసి రనియు, విచారణ జరుగుచున్నదనియు, నొక విలేఖకుడు గిడ్డలూరు నుండి వ్రాయుచున్నాడు.

ఈ నెల 10వ తేదీని (తోటకల్లూరువద్ద నున్న) బొయ్యూరు గ్రామ స్వరాజ్యసమితివారు కొడవల్లు గ్రామము నకు పోయి గ్రామవాసుల సేకపోటు సమావేశపఱచి జాతీయవిద్యను గూర్చి యుపదేశించి జాతీయభావము నుద్బోధించిరి. చుట్టుప్రక్కల గ్రామములకును కూడ, పోయి యుపదేశముల నిచ్చిరి. వీరు చేయుచున్న పని ప్రశంసనీయును.

కంబము చెలువు:—ఇది చూడదగినది. ఇయ్యది మూర్రాయరగండదేరుభాంకర నృపాలకేళురు లగు శ్రీ కృష్ణదేవ రాయల సహధర్మి చారిణిలన నిర్మింపబడిన బలవత్తర తీర్థాకము. శక్తివంతుడగు నొకమానవుడు నిక్కిరాయి నైకగు రహిట జాలనంతటి యెత్తైన దీచెలువుకట్ట. ఇది పొడుగు పాటి రెండుకొండలతో జేర్చబడినది. కట్టవైభాగము నూటపది గజముల వెడల్పుగలిగి, పొడూకాంత్యతమమైన పర్వతములు నాల్గులు లేకుండెనయెడల నింపుగ జలమున్న సమయమున జూపఱ కిని యొక మహాసముద్రమునోలె గన్నట్టి యుండకమాకదు. సుమారు రెండువందల ప్రదేశభాగాల కీర్తికాజల మధార పడియున్నది. వీర యిటుగు మొదల మూలమున జాతిపోయెడు సుదక మొకనదిగా నేర్పడినది. అదియ గుండకమృగ భనసంపన్ను లేవ్వలేని గట్టుచేయబడిన లిట్లాకభాగమున సొక సామాన్యపర్వతము నానించి యిటుగు నింకను వృద్ధిజేసినయెడల నిందు నిలవ యగునీరు సుమారు పదు నేనామదల ప్రదేశముక దడపఱ గలదని యూహింపబడుచున్నది.

సమకాలికాభిప్రాయములు

(0)

చుట్టులు త్రాగుట.
మనదేశమున సర్వత్ర వెలసియున్న దుర్భాసములలో చుట్టులు త్రాగుట యొకటియై యున్నది. చుట్టులు త్రాగిగుటలన ఆరోగ్యము చెడవని వైద్యులు చెప్పుచున్నారు. నాగరకత్తెంధిన పాశ్చాత్యదేశములందు బాల్యమునందున్న వారెవరును చుట్టులు త్రాగఁగూడదని నిషేధకాసములు గలవు. అట్టి కాసన మొకటి మనదేశములోని భవనగర్భ సామాన్యమున నిటీవల నిర్మింపబడినదని తెలుపుటకు సంతోషముగ నున్నది. ఆ కాసము ప్రకారము 15 సంవత్సరముల పోయిననునకు లోబడినవాని రెవరును చుట్టులు త్రాగఁగూడదు. పెద్దవాండ్రు చుట్టులు త్రాగుచుండుట చూచి బిడ్డలుకూడ ఆ దుర్భాసము నలవరచుకొనుచున్నారు. పెద్దవాండ్రు చుట్టులు త్రాగి గుట్ట మాని మంచి యుదాహరణము బిడ్డలకుఁ గనబడిన, అదియే యెన్నియో కాసములకంటె నెక్కువగఁ బనిచేయును — (ధర్మసాధని)

పారిశ్రామిక శాఖ

ఈ శాఖను దొరతనమువారు నెలకొల్పి సుమారు రెండుదశ సంవత్సరములైనది. ప్రజలకు పరిశ్రామిక విధానముల ప్రత్యక్షముగ గనుపరచి పరిశ్రమలయెడ ప్రజలు శ్రద్ధ దీసికొనునట్లు చేయు సుద్దేశముతో నీ శాఖ స్థాపింపబడినది. ప్రభుత్వమున ఎల్యూమినము (పత్తువంటి లోహమున) పరిశ్రమ విషయమై దొరతనమువారు దఖలు పుచ్చుకొని, ప్రజల కనుభవము కలిగిన మీద దానిని వారి వశ మొనరించిరి. తోళ్లపరిశ్రమవిషయమున గూడ నిటులనే జరిగెను. తరువాత నీ శాఖకు డైరెక్టరుగ నుండిన మహానీయుని యసమర్థత మూలమున అనేకపరిశ్రమల తల పెట్టినను లాభ మేమియు కలుగదయ్యెను. ఒక దాని వెనుక నొకటి చొ॥ కాగితములు, గాజు మున్నగు పరిశ్రమలు తల పెట్టబడి వదలిపెట్టబడినవి. వర్తమానమున నీ శాఖ వారు వెన్నిలులను తయారు చేయించుచున్నారు. ఈ పరిశ్రమను గూడ అవినకాలముననే విడిచిపెట్టువరని తెలియవచ్చినది. ఎల్యూమినము, తోళ్ల పరిశ్రమలయందు తప్ప తక్కిన వాటియందు వీరు నెక్కులేదని స్పష్టముగ జెప్పుచున్నది.

వీరిట్లుపజయించుటకు కారణమేమి? పరిశ్రమ లభిర్యుద్ధినొందవలయునన్న రెండు విషయముల గమనింపవలయును. (1) ఇతర దేశములను దీపరిశ్రమలెట్లు నడుపబడుచున్నవి? మనము తయారుచేసిన వస్తువు లేవట ఖర్చుగను? ఒక నివిలియునుగాని నివిలు ఇంజనీయరుగాని నియోగించినాధ జరుగలేదు. వస్తువుల తయారుచేయుటతోడనే మనపని ముగియదు. ఆవస్తువు నే ప్రదేశమున లాభమునకు విక్రయించుకొనవచ్చునను జ్ఞానముగూడ నత్యవశ్యకము. ఈవిషయమును పారిశ్రామిక శాఖవారుగమనింపరై రినిభయపడుచున్నది. ఇందువలన సంభవించిన వానికి ప్రతీకార మొచ్చినట్లులు గానరాదు.

డిపార్టుమెంటువారు ప్రజలకు పారిశ్రామికవిషయముల గూర్చి సలహానిచ్చుటాదిగగల వ్యవహారముల జరుపవచ్చునుగాని కొన్ని పరిశ్రమల తాము తలపెట్టి జయప్రదముగ నిర్వహింపవలయును విషయమును చూడరాదు. ఏలయున ప్రజలు పారిశ్రామిక విషయముల చక్కగ నెరుగని వారగుటచే, మాత్రన పరిశ్రమలకు ధనమును ముచ్చువెట్టి, తమ ధన మేరుగునో యను భయము ప్రజల నెడబోయలేదు. మైయంతములేగాక పారిశ్రామికోపయుక్తమగు వస్తుసంపదయొంతకలదో, తయారై వస్తువుల విక్రయించుటకు పౌరర్య మొంతయున్నదో యను వర్తకవిషయములగూడ చర్చింపవలసియున్నది. కాన విశేషజ్ఞానసంపన్నుడగువాని సభికారిగ నియమించుటయుక్తము. ఇదివరలోనీ శాఖకీర్తియుద్యోగులునియమింపబడలేదు; ఉద్యోగిలోపమే పారిశ్రామికావజయకారణమై యున్నది. పరిశ్రమాభివృద్ధి దేశమున కత్యంతప్రాయుభ్యముగినుక దొరతనమువారి శాఖకు విశేషానుభవము గలిగిన సర్వతోముఖ మగు జ్ఞానముగల మెకానికలు ఇంజనీయరు సొకని శాఖకు నియమింపవలెను. వర్తక న్యవహారముల యందు దారిచేసిన మరియొక యుద్యోగి యాలినికి సహాయుడై యుండవలయును. ఈ యుగపురు నొక బోర్డుగ నేర్పడి దొరతనమువారికిని ప్రజలకును పారిశ్రామిక విషయముల గూర్చి సలహా నిచ్చుచుండును. బోర్డువారు పరిశోధనల జరిపి, లాభకరమగు మాత్రన పరిశ్రమల వెల్లడియొనర్పవలసియుండును. ఇట్టి ఏర్పాటులు జరిగినపిదప నీ శాఖ ప్రజోపయుక్తముగ నుండును యాశగలదు.—ఇస్మిను.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రమహాజనసభ

I

అయ్యో! ఈ త్రిరాంధ్రజిల్లాలలో, ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రోద్యమకేతను గురించి, భాషాప్రాయములు లేకున్నను, ఈ సంవత్సరము నెల్లూరిలో జరుగునభిలీ, పశ్చిమాంధ్రజిల్లాలలోనున్న కొందరు ప్రముఖులు దీని విషయమై తమ యశస్సులను కనుపరచి, తీర్మానమును త్రొక్కివేయుటకు గాని, మార్పుటకు గాని గట్టి ప్రయత్నములు చేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఒక సంవత్సరముకంటె రెండవ సంవత్సరము ఈ విషయమైన తీర్మానము విశాలముగ చేయబడుచున్నపుడు దీనిని ఈ అయిదవ ఆంధ్రమహాజనసభలో సంకుచితము చేయకుండ మనము గట్టిప్రయత్నములు చేయవలెను. గనుక, ఈ త్రిరాంధ్రజిల్లాల ప్రజలు ఈసారి యంతమాత్రము ఎవరి యుండక, ప్రతిజిల్లా నుండియు విశేష ప్రతినిధులను పంపకొరచున్నాను. కడలూరులో మొదటి జరిగిన మన ద్రావిడసోదరుల రాష్ట్రీయ సభలో, సభాభ్యుత్థుడగు మైసూరు, తిరువాన్కూరు, బరోడా సంస్థానములలో నుండిగానొందెనట్టియు వి.పి. మాధవరావు గారు, భాషాప్రయక్తరాష్ట్ర నిర్మాణము మిగుల యవసరమని చెప్పినసంగతి మౌఖ్యమాంధ్రవేత సోదరులు గమనించి యీ ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానమును బలపరచుటకు ప్రతినిధుల నేకమందిని నెల్లూరు కేంద్రమునకు పంపవలెనని నా ప్రార్థన.

నల్లూ సూర్యనారాయణరావు.

II

అయ్యో, గంజాం మండలసభ విషయవిచారణ సంఘమునందు తెలుగు ప్రతినిధులు భాషాప్రయక్తరాష్ట్ర సిద్ధాంతమును గాని, ఉత్తరరాష్ట్ర తీర్మానమును గాని యంగీకరింపకపోవుటయు, అందువలన ఉత్తర ప్రతినిధులు కిన్నయూని తమ ప్రాతినిధ్యపరిధికి రాజీనామాలున్నట్లుయగడుచిచారకరము. ఈ గంజాం మండలసభయందు ప్రభువేళమైన తెలుగు ప్రతినిధులు ఏత్యం డలవానగు తెలుగువారందరి యభిప్రాయమును నూచించుచున్నారని చెప్పవలెను. వీలంతే పోయినను, సరిహద్దుజిల్లాలయం దిట్టి తగాదాలవచ్చునని యిదివరకే అనుకొనియుంటిమి. అయినను ఇట్టితగవులు కూడ ఉద్యమము యొక్క వృద్ధి నే నూచించుచున్నవని నాదృష్టివిశ్వాసము. రాష్ట్రోద్యమమును గూర్చి మనుషటికన్న నేకులు తీవ్రముగా యోచించుచున్నారట కీ తగవొకచిక్కము. ఉద్యమమున కిట్టి చిక్కులొకనెకములు వచ్చునని మనము నిశ్చయించుకొనవచ్చును. ఇట్టిచిక్కులు వెలిగిన కొలదిని రాష్ట్రోద్యమము బలపరచుచు చున్నదని భావము. ఉద్యమము నెడ నిదివరలో తూర్పి భావమును వహించియుండిన ప్రాంతముదానిం గూర్చి విమర్శచేయబూనట, అట్లు చేయునపుడు ప్రభు ప్రమాదవశమున మిథ్యాస్వాధ్యపరత్వము డ్డము వచ్చి తాటాకుల మంట కలెను, పాలిపోగు వలెను ఉభయ పక్షముల వారికిని కోపము వచ్చుట సహజము. ఈ తాపము చల్లారినదిగాని నిరంతరం వారును మరల స్వంతములను స్వకృత్యములను నిమగ్నించుకొనునపుడు పరిణామముల యందలి న్యాయమును గ్రహించుటకు మొదలిడి చివరకు మరల స్నేహితులగుదురు. గంజాం మండల సభ విషయ విచారణ సంఘమునందు తెలుగు ప్రతినిధులకును ఉత్తర ప్రతినిధులకును అట్టిభేదము మాత్రమే వచ్చినది. కాని యీ తగవు రాష్ట్ర ప్రతినిధుల వారులకు కొంతవలయును కలిగించునని కొందరు తెలంచవచ్చును. రానున్న ఆంధ్రమహా సభయందు రాష్ట్ర ప్రతినిధులవారము విశేషముగ జరుగవచ్చును. అట్టి వచ్చి వచ్చినపుడే గదా మనయుద్యమముయొక్క సత్యసత్యములను నిరూపించుటకు మన కవకాశములు కలుగును. కనుక ఇట్టి తిరుణమునందు రాష్ట్రవాదుల కొక్కమే విధి కలదు. రాష్ట్రవాదులు బహుశముగా ఆంధ్ర మహాసభకు రావలయును. వచ్చి తమపక్షమును నిరూపించుటకు యత్నింపవలయును. ముఖ్యమంత్రి సరస్వతి ముఖసట్లు రాష్ట్రముపట్ల నెట్టి బుద్ధిమంతున కెట్టి యభ్యంతరము పొడగట్టినో యెట్టి బుద్ధిమంతున కెట్టి సూర్యధాను, తోచినో మనము చెప్పబలముగనుక రాష్ట్రవాదులు విశేషముగ సభకు వచ్చి పరపక్షమును విని తగు పక్షమును నిరూపించ యత్నింతురని కోరుచున్నాను.

దేవులపల్లి స్వామిశాస్త్రి.

చెన్న రాష్ట్రీయసభ, ఆంధ్రోద్యమము.

III

అయ్యో! ఇటీవల గూడలూరులో జరిగిన రాష్ట్రీయసభాసందర్భమున, విషయనిర్ణాయక సంఘమునందు, భాషాప్రయక్తరాష్ట్రములను గూర్చి తీర్మానము ప్రతిపాదించబడగ, నందులకు ద్రావిడులలో ననేకులును, పట్టణములలో నింతవఱకు వైరుస స్వముచూపిన పెద్దలలో బహుజనులును, అనుకూలముగనుండి, ఈ సంవత్సరమునకు జరిగినచర్యతో సంతుష్టి చెందుటచే, వై సంవత్సరము కాంచీపురములో జరుగవలె యన్న రాష్ట్రీయ సభయందు తీర్మానము గావించబడునని నిశ్చయమృతము తోను, బహిరంగ ప్రకటనముతోను తీర్మానము వదులకొనిరి. తీర్మానము వంగవోలు వాస్తవ్యులగు చలపతిరావు పంతులుగారివలన ప్రేరేపింపబడినట్లు వారు ఇటీవల హిందూపత్రికయందు ప్రకటించిన తమమన, ఆరవింద గోకులగారిని జరిగిన ప్రసంగవృత్తాంతమును బట్టి యూహింపవచ్చును.

భో. పట్టాభి నీతారామయ్య.

ఆంధ్ర మహాసభ. — కడచిన 4 సంవత్సరములనుండి ఆంధ్రసభచే జరిగిన పనినిగూర్చి స్థాయిసంఘకార్యదర్శిగారి తో కొన్ని ప్రశ్నోత్తరములు జరుగుట మంచిది గాన మొదటి నాడు ముఖ్యతీర్మానములైన నైమక రెండవనాడు జరుగునభయందు కొండ వేంకటప్పయ్యపంతులుగారిని ఈ పనికి నియోగించి, సభ కార్యక్రమమును ఇంకొకరిచే జరిగించునట్లు చుట యవయోగకరమని బందరునుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

నెల్లూరిలో జరుగు ఆంధ్రమహాసభలో నిమృతాతులకు సంబంధించిన తీర్మానము సెకదానిని చిత్తు తీర్మానములలో చెప్పకపోవుట శోచనీయమనియు, ఎవరి కాయకష్టము వలన మనము ధాన్యములను సంపాదించు కొనుచున్నామో వారి నలక్ష్యము చేయుట భావ్యము కాదనియు ఆహ్వాన సంఘమువారు దీనిని గమనించి నిమృతాతులకు సంబంధించిన తీర్మానము నొకదానిని చేర్చవలెనని మంగళగిరినుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

గుంటూరు మండల గ్రంథ భాండాగార సభ ఈ నెల 28న లేదని చేపల్లెలో పంగిపురం కృష్ణమాచార్యులు గారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశ మగును.

నెల్లూరిలో నిదవజు స్థాపింపబడిన ప్లానోదయ సమాజము నాటకసంఘమువారు తమలోతాము కలహించుకొని, దానిలో కొందఱు వేరై ఆంధ్రవిజ్ఞానసభ అనుపేరుతో నింకొకసంఘము నేర్పాటుచేసినందు, నాయుకా సామ్రాధి మొదటి సంఘములో నుండిపోయి, నాయకసామ్రాధి రెండవ సంఘములో చేరెననియు, ఇందువలన రెండుసంఘము లందును ఈసామ్రాథిమూలమున లోటు గలిగెననియు, కొందఱు ప్రముఖుల ప్రయత్నముల వలన 17 వ లేదని రెండుసంఘములును నుజుల కలసి సుజనవిశేషి సభ యను పేరుతో మారెననభివేదించినందు, వీరు రాబోవు ఆంధ్రమహాసభకాలమున చిక్కిననీయును, పాదుకాపట్టాభిషేకము, గయోపాఖ్యాతము, విజయనగర రాజ్యచ్యుతి అను నాటకములను ప్రదర్శింపఁ దీర్చి నించినందు నెల్లూరునుండి యొకరు వ్రాసిరి.

శ్రీవారకాశిలోని డి.మేశ్వర ఘట్టయన నున్న శృంగేరి మఠమునుండి బ్రహ్మకంద సరస్వతీస్వామి వారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— కాశీక్షేత్రములోని డి.మేశ్వర ఘట్టయనందలి శృంగేరి మఠమునందు ప్రతిష్ఠింపబడిన శంకరాచార్యస్వామి సద్భియందు “బ్రహ్మసత్ర”మను పేరుతో సెక అధ్యయనశాల ప్రారంభింపబడినది. ఈ సంఘము ఆసాధన రిల నుండి రాజ్యోత్స సంగ్రహము ఆసాధన రిల వఱకు ప్రస్తావనయ భాష్యాధ్యయన, జీవీభాగవతము, నాల్గికి రామాయణము, మహాభారతము హిందీ భాషలో అధ్యయనముగా బోధింపబడును. ద్విజానుమాత్రమే చేర్చుకొనబడుదురు. ఉదయము 7 గంటనుండి 10 గంట వఱకును, మధ్యాహ్నము 2 గంట నుండి 5 గంట వఱకును అధ్యయనము జరుగును.

వైశ్య మహాబలుడు:— ఎన్టాపాలెము, మే 17:— వైశ్యమహాబలుడు చూడగాను 15-వ లేదని ఇచ్చటికి వచ్చి ప్రార్థనములు జరిపెను. వీరు కొద్దికాలములో స్వస్థులగుచు చెన్నకేళి పోవుచున్నారు. వైశ్యులలో నిట్టివా రున్నారు.

కాకినాడ వార్తలు.

(మా స్వకీయ విశేషభవనియొద్ద నుండి.)

కాలమాన స్థితి.

కాకినాడ, మే 17.— కడచిన పదిదినములనుండి నీలముపలు వర్షము విడువకుండ కురియుచున్నది. ఇది జిల్లాపలువోట్ల కురియుచు నువ్వు చేలకును కోతకు నిధముగ నున్న దాశ్వాసస్వమునకును హానికర మగుచున్నది. మధ్యపు తొలకరివార లొకటి రెండు సార్లు కురియుట సహజమే కాని, యీ యేటివలె వేసవికాలమే వర్ష కాలమగుట యపూర్వముగ నున్నది. ఇంతటితో వైన నీ వర్షములు నిలిచిపోయిన యెడల మే లగును.

శ్రీ వానమామల జియ్యంగారు.

వైష్ణవగురువు లగు శ్రీ వానమామల జియ్యంగారు గొప్ప పరివారముతోడను, ఏనుగు, బొట్టెలు, గుఱ్ఱములు బండ్లతోను మా పురమునకు విజయముచేసి శివ్యుని త్తమును జూరగొని, యచటనుండి నెల్లూరుకువకు దయచేసిరి. శ్రీ జియ్యంగారు మూడు నాలుగుసార్లు మహావైభవముతో నేనుగవై మా కేగి పాదల కాహ్లాదము గల్గించిరి. వీరు గొప్ప పండితులని ప్రసిద్ధికలరు. ఈ పురమండలి కిద్దో క్రాటికు మిమక సంఘమువారు సంస్కృత వైఖిలు ప్రసెకదానిని శ్రీ జియ్యంగారికి బహుమానముగ సమర్పించిరి.

గౌరవనీయ సభ్యులు.

గౌ. శ్రీ పోలవరము జయిందారుగారును, గౌ. రావు బహద్దరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారును, ఉదకమండలమున కి నెల 22 లేదని జరుగబోవు కాసనసభ కొరకు నివేదించి పయనమైవెళ్లిరి. పోలవరము జయిందారుగారు నడుమ కడలూరు రాష్ట్రీయసభకు కూడ వెళ్లిరి.

ఆంధ్రమహాజన సభ.

నెల్లూరుపురమున జరుగబోవు సభ కేట్రమునుండి యరువదిమందికి లెక్కువకాకుండ ప్రతినిధులు వెళ్లువరని వినుచున్నాను.

రివిన్యూ.

తా మీ జిల్లానుండి బదిలీయై వెల్తురవ్వడు కలెక్టరు కచ్చేరి యుద్యోగములను కొందరి కక్రమముగ నిచ్చిరని కాటిరలు దొరగారి చర్య నాతేపించుచు, దిట్టి తపాస్వినువారులు గురుస్తాలు అర్జీలను దాఖలుచేసిరి. సమర్థులు, అనుభవకాలులు, మండలవాసులు పట్టపర్షానిస్థులైనవారు వెక్కిరిండుండ వారిని తప్పించి, యితరజిల్లాలవారిని కాటిరలు కొవారు రప్పింప దొడగిరి. దీనివలన నసంతుష్టికి గారణమైనది. మే. బరిష్ట్రుగారి వ్యవహారమునం దియక్రమ నివారణ మగును గాక యని నమ్ముచున్నాను.

మ్యూనిసిపలు.

ప్రశ్నల మాపమున మ్యూనిసిపలు వ్యవహారములందలి లోపములను బయలుపర్చి, వ్యవహారమును చక్కబరు యత్నించుచున్న కవున్నిలను కొంద రుడుట సంతోష దాయకము. గాజుధాని కాసనసభయందు దధికారులు తప్పింబ్బు బుద్ధిముల నిచ్చి తప్పించుకొను మార్గములను శురైరిగ వైరువతగా రా మార్గమునే తా మవలంబించుట మాత్రము శోచనీయము. ధారాశముగ ప్రశ్నల తర్జిము చెప్పిన పక్షమున సధికారవర్గమునకు భ్యాతి కలుగును. జవాబు తెల్పుచు, శ్రీవాజిపేయాబుల భావనారాయణగారడిన ప్రశ్నలవలన మ్యూనిసిపలు సిబ్బంది వైరి కలయునంత పరిశీలన లేదని తెలపోయెక తప్పదు.

పల్లపు వ్యవసాయము.

మెరకభూములకు పల్లపు సాగుబడినియత్తము నిజరూపాస్తులు మంజూరు చేయటను గురించి డి. పి. డెల్లయు వా రిట్టి భూములను (1) నీరందనిని లేక ఇతర యాతేపణలు గలవి; (2) నీరుమంజూరు కానివి; అని విభజించినట్లు కడక్షేత్ర గారు రియతులకు తెలియని యింగ్లీషు భాషను ఏక్షిలు నెల నెలములో ప్రదురించియున్నారని నే నిదివరకు వ్రాసియుంటిని. డెల్ల ప్రదేశములందు మెరకలుగ నిర్ణయింపబడి నీరందని భాగము తెల్పినా డెలియనేయు పట్టికలు నిధముగ నున్నవా? అని విక్రయింపబడుచున్నవా? యని జిల్లాసంఘము వారు యగ్నిహ్యుటివు ఇంజనీరుగారి నడుగగ, అట్టి పట్టికలు తమ యిలాకాను తయారు చేసబడలేదనియు తయారు చేయబడుట అనావశ్యకమనియు జవాబు నిచ్చిరి. ఈ విషయమును గురించియే కలెక్టరు గారిపేను జిల్లాసంఘము వారు వ్రాసియున్నారు. వారి జవాబును నిరీక్షించుచున్నాను. నీటి ముంపు భియమువలన 31 ఆగష్టులేద వరకు నీటిమంజూరులు చేసికొనగల పల్లపుభూముల పట్టికను ఇంజనీరు వారు మన గణటులో ప్రదురింప నారంభించిరి.

హిందూ దేశ సంరక్షక బలము.

సింహా మే, 18:— ఈ క్రింది తీర్మానము “గజెట్”
చేర్చి ఇండియాలో ప్రకటింపబడినది. హిందూ దేశ సంరక్షక
బలము మూలమున హైందవుల కొనగబడిన యవకాశమునకు
తగినటుల హైందవుల బలమున జేరకుండుట కలన తాము
విశేషముగ విధులను నిర్వహించి తగు సంగతిని సామ్రాజ్య వాతా
వాయువానికి తెలియజేసి గ్రహించిరి. ఆ సేవయొక్క తేరుణమును
గూర్చి విశేషముగ ప్రత్యేక మూలమున గాని, మరల యెవరైనను
గాని చర్చించుట నందున వారు మరల ఏ మోదన యొక్క
సంగతి సందర్భములను సంగ్రహముగ తెలుపవలసిన వారైరి.
యుద్ధమునకు సాగింపవలసిన యుండుట చేతను, ఇదిభగవంతుని
ఇంద్రియానికి దేశమున నిష్పంధక వైదిక సేవను ప్రవేశపెట్టుట
చేతను హిందూ దేశమునందలి ప్రతి యూరోపియను ప్రజాని
సామెతుకునూడ నిర్దిష్ట నియోగించుట యవశ్యకము గదా
చిరం. అట్టి తీర్మానము చక్రవర్తిగారి భారతీయ ప్రజలకై నిష్పం
ధము చేయవలసినది, భారతీయులు హిందూ దేశ సంరక్షక బలమున
జేరుట కొరకు రాజప్రతినిధిగారు యవకాశమును భారతీయమునకు
కల కొనిగిరి. యూరోపియను ప్రజలకు వలె హైంద
వులకును వైదిక సేవలో జేరుట కవకాశమిచ్చిన భాగుండునను
కొరకు హైందవులలో విశేష కాలము నుండియు వ్యాపించి
యున్నదని వారెరుగుదురు. అట్టి యవకాశమిచ్చిన వనేక
సంవత్సరముల నెట్టి సేవలో జేరుచునది యతడు వారికి
నమ్మకము కలిగింపబడినది. హిందూ దేశ సంరక్షక వైదిక బల
మును ప్రకటించిన వారిగ నట్టి స్వచ్ఛంద సేవ కవకాశ
ము తెప్పించినది. దేశముయొక్క సాధారణ వైదిక సంస్థా
పనముగ హిందూ దేశ సంరక్షక బలమును నేరేనిబం
ధనల ప్రకారము నిర్వహించి భాగుండు ననుయోచనను భార
తీయ వాసనలకు వాటింపించిరి. చక్రవర్తియందంకినది ఆ
సమానమైన ప్రస్తుత యుద్ధముగ్రామ సమయమున దేశ వైదిక
నిబంధనల నియమము మార్చునాదనను సంగతి ఎల్లవారు
తెల్లము. అటులజేయుటకై ప్రస్తుతమునైన దేశీయ వైది
కమునకలను నభివృద్ధి చేయుట కెన్నఁ గ్రహించవలెను. చక్ర
వర్తిగారి భారతీయ వైదిక సేవకై నిబంధనలనుగలవో యట్టి నిబం
ధనలతోడనే దేశమునందు హైందవుల వైదిక సేవాధాన
ములు తగినంతవఱకు వైదిక సమయమున సంతృప్తిగా
కొనఁబడవలెను. అందుకలనే స్వచ్ఛంద వైదిక బల
సంస్థలను నియమముగ నిర్వహించుట, సభా సే
వికలను నియమముగ నిర్వహించుట వలెనగు తత్వవ్యవస్థల
పను నాల విధమున నిర్వహించుటయొక్క. ఇంద్రియానికి
హైందవులకు వైదిక సేవలకు వైదిక సేవలకు వైదిక సేవలకు
దానిని దానియను, ఇంద్రియానికి దేశముననే గాక సామ్రాజ్య
మునందలి యితర భాగములందు గూడ అనేకమంది ధనవంతు
లు, రాష్ట్రమునకులందును, క్రొత్త సేవలందును జేరి,
సాధారణ వైదిక సేవలకు ధర్మము గలది యుద్ధమున పోరాడుచు
న్నారనియు, అటులజేయుటలో యుద్ధమున పాదమునున్నారని
యు, గూడ భారతీయ నాయకులకు వైదిక సేవలకు. పరా
సుదేశమునగూడ నిలువనై ధనవంతులకు వైదిక సేవలకు
లో జేరి. దేశము మొదలకు సుఖములనుగూర్చి వారెరుము
ప్రస్తుతము. కొరకుల సేవయు గోరకుల సేవయుగలది.
వారి కొరకు కష్టకాలమున తమ దేశ సేవ చేయవలెను. వారి
యములు చిరస్మరణీయములుగ నుండవలెను.

అట్టి కొరకుల హైందవ ధూమని గూడ ప్రతి
దినము వైదికల కమ్మకుట ఎవమిమ్మకుట తడవ
గవర్నరు జనరలుగారికి కమ్మకుట కలిగింపబడినది.
విక సేవల తర్వాత పరమముగ నుండు నిక్కాల
భాగము జేరు వారలకు తగినంత విచ్చుటకు
తవైదికల నిష్పత్తున విచ్చుటకు కష్టతరము.
దేశ సేవగోరకులకు విచ్చుటకు కష్టతరము.
దేశము. ఉద్యమము అభివృద్ధి సుందర కొల
తముల జేయుట కాలాచింపబడినది.
దేశము మనము వైదిక సేవకు 800
పులుగ జేరుట హిందూ దేశ గౌరవము
ముగ నున్నది. 6000 మందికి ప్రయ
యముల నిజముగ మిక్కిలి సంతాప

ముగ నభిమానము గొన్నవారి
హిందూ దేశమునకు సుకీర్తి
చ్చుకొనుటకు ప్రయత్నిం
తుల్యము రాక వృక్ష

యగుట కత్తమిత సంతాపము గలుగక మానదు. కొన్ని
విధముల నిసంతుక్త సేవావిధులు విచ్చునీ యులను మాట
ఇండియా దౌత్యము వా రెలుగుదురు. అయినను ఈ కలన
సమయమున నెట్టి మార్పులను జేయుటకును వీలు కాదు.
ఇప్పుడు సిద్ధము చేయబడిన కొలది మంది క్రొత్త వైదికలు
వైదిక సేవలకు జేరుటకుదురు. ఇట్టి క్రొత్త వైదికలు జేరు
వారికి హైందవ పటాలపు విధులు తగియుండవను సంగతిని
దౌత్యమువా రెలుగుదురు. ఈవిధమైన సంగతులన్నిటిని
దౌత్యమువా రుగ నాలాచింతురు. తమదేశ సేవ చేయ
గోరకులకు వారి కెల్లవలెను వీలయినంత దయగొని ప్రయత్నిం
గలను. వైదిక సేవ లోని ఉద్యోగముల బడయ
వలెనని భారతీయులు ద్వైదిక సేవలనున్నారను
సంగతియు దౌత్యమువా రెలుగుదురు. ఇది ప్రత్యేకముగ
నాలాచింపబడు ననియు, దౌత్యము వారు విశేషముగా
వ్యాఖ్యానింపవలసిన కరుణాంతరంగముతోడను ఈసంగతిని పరి
శీలించుననినది అందరికిని తెలిసినవిషయము. ఈవిషయచర్యను
బట్టి హైందవ వైదిక సేవలకు మార్పు గలుగక తప్పదు.
ప్రస్తుతపు తొందరముబట్టి కొంతమంది వైదికలు వెంటనే
వచ్చెదరు గదా యది అత మభ్యాంశమును తొందర తొం
దగా విచారించ గూడదు. ఇంతకును ఆ విషయమై ఇండి
యా దౌత్యమువా రికి పూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లేదు.
కడవిన భారతీయ వాసనలకు రాజప్రతినిధి గారు
పరిశీలన మాటలను చూచి జాగ్రత్తగా పరిశీలించుట ఆవశ్యక
మని ఇండియా దౌత్యమువా రాలాచింతురు చున్నారు.

మధ్యసభ:— భారతీయ తత్వవైదికమును, సంస్కృత
వాద్యముల ప్రాత్యహమునకు సుమారు 40 సం॥ ల క్రింద
చుప్పనిండ్లతో ఉన్నా హిందవమును పేరిట సెలకభ కంచి
సుబ్బారావు పంతులుగారు మున్నగువారిచే నెలకొల్పబడినది
సభ ఏటేట తిరుపతియందు జరుగుచుండెడిది. రీతి మేయరలులకు
ప్రభుత్వమున నియంతులమును విషయమున చర్చలుజరిగి
యద్భుతమయ్యెను. వాటినుండి వివిధమతముల వారు తమయ
వచ్చిన ప్రదేశముల సభల జరుపుకొనుచున్నారని ఈ సెల 16-వ
తేదీని వ్యాసరామకృష్ణులు సభను శ్రీరంగమున జయప్రదముగ
నిర్వహించిరి. మధ్యలందు చాలయందీ హిందవములై
యుండి, ఉన్నతోద్యోగముల నుండిరి. ఇంట్లను పెద్ద యాశల
తో నున్నార గాని తమ మతమున గలిగిన యీ లవగమును
వీరు గమనింపకున్నారు. పాతకాలము కథాకాలము సంస్కృ
తమును బహిష్కరించి యున్నది. సభ మాటలమున మధ్యల
యందై కమత్తము కర్ణిలగుదు. మధ్యల తమ ప్రాతసభను
పునర్విధిత మొనర్చునని తలంచుచున్నది. ఇండియాను పేరి
యటు ప్రతికా విశేషమును వ్రాయుచున్నాను

ఈ సెల 19 వ తేదీ శనివారమునాడు శ్రీ వెంట్లెందు
ప్రభువుగారును ప్రభుగారును, వల్లింపును వైదిక కళాకాల్య
జరిగిన వ్యాఖ్యానమునందు కరిగి బహుమానము లిచ్చిరి అనే
కు జాప్రదనమునకు విచ్చేసిరి.

మద్రాసు మ్యునిసిపల్ ఎన్నికలు, 1917-18.

1917-18 సంవత్సరములో మద్రాసు 2-3 డివిజన్లలో మాత్రము మ్యునిసిపల్
కౌన్సిలరులుగ నెన్నుకొనబడవలసిన వారయొక్కయు, కౌన్సిలరులను ఎన్నికొనవలసిన వారియొక్కయు
మయ్యలయొక్క జాబితాలు 1904 సం॥ మద్రాసు సిటీ మ్యునిసిపల్ ఆర్డరుయొక్క 46-వ సెక్షను
నకు సరిచి ముద్రింపబడి ప్రచురింపబడినవియు, ప్రజల పరిశీలనార్థము కమిషనరుల జాబితాలు
కార్పొరేషను ఆఫీసునందును, తరువాత చెప్పబడిన స్థలములందును ప్రాబుర్ల జాబితాలు కార్పొరేషను
భవనమునందును, తొడియారుపేట వామర్లనుపేట పోలీసు స్టేషనులవద్దను ఉదయము 6 గంటలు
మొదలు నాయంత్రము 6 గంటల లోపటినుండు మును దొరకు ననియు ఎల్లరకును ఇందు మూల
ముగ తెలుపబడునని. 2 వ డివిజను ప్రాబుర్ల జాబితా కిమ్మితు 5 అణాలు. 3-వ డివిజను జాబితా
కిమ్మితు 2 అణాలు. మ్యునిసిపల్ కమిషనరులుగ నెన్నుకొనబడవలసిన వారియొక్క జాబితా
కిమ్మితు 12 అణాలు.

1. లేక రామపురము డివిజన్	పోలీసు స్టేషన్, సాధ్యనారాయణ చెట్టివీధి, తొడియార్ పేట
2. లేక తొడియారుపేట	,, తొడియార్ పేట పోలీసు స్టేషన్, తిరువత్తూరు హైకోర్టు
3. లేక కొరుకుపేట	,, వామరుమనుపేట పోలీసు స్టేషన్
4. లేక మావూరు	,, బీచిపోలీసు స్టేషన్, నార్త బీచిరోడ్డు
5. లేక కచ్చా లేళ్లరక్	,, పోలీసు స్టేషన్, సోపామునై బాడ్యే
6. లేక యన్ స్టేషన్	,, పోలీసు స్టేషన్, ఎన్ స్టేషన్
7. లేక ఏమనూరులు	,, పోలీసు స్టేషన్, అమ్మోకో వెలవిధి, జాజి బాక్
8. లేక క్రెవిలియ స్టేషన్	,, పోలీసు స్టేషన్, ఎలిఫెంటు గేటు వంతెనరోడ్డు
9. లేక సామ్రాజ్	,, పోలీసు స్టేషన్, వై నాబజారువీధి, జాజి బాక్
10. లేక పెరంబూరు	,, పోలీసు స్టేషన్, గాంధీ రోడ్డు, పెరంబూరు
11. లేక పురతనాకం	,, స్టేషన్ ఇన్ స్పెక్టరు ఆఫీసు, స్టేట్ ఫిల్మ్ లూరెట్టు, వేవేరి
12. లేక వేవేరి	,, పోలీసు స్టేషన్, రంజాయిరోడ్డు, వేవేరి
13. లేక ఎగూరు	,, పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసు, ఎగూరు
14. లేక కీల్పాకు	,, పోలీసు స్టేషన్, పూనమల్లిరోడ్డు, కీల్పాకు
15. లేక నుంగంబాకం	,, ట్యూకాలేడికాలు, నుంగంబాకం
16. లేక చింతారపేట	,, పోలీసు స్టేషన్, నేపియరుపార్కు, తేఫుడ్ స్ట్రీటు, చింతారపేట
17. లేక చేపాకు	,, పోలీసు స్టేషన్, వాలాజారోడ్డు, ట్రిప్లి కేను
18. లేక ట్రిప్లి కేను	,, పోలీసు స్టేషన్, ఐస్ హౌస్ రోడ్డు, ట్రిప్లి కేను
19. లేక రాయపేట	,, పోలీసు స్టేషన్, రాయపేట బజారురోడ్డు, రాయపేట
20. లేక మైలాపూరు	,, పోలీసు స్టేషన్, గ్రీన్ వేసురోడ్డు, అడయారు

2. జాబితాల కాపీలు పై చెప్పబడిన కిమ్మితునకు కార్పొరేషను ఆఫీసులో దొరకును.
3. ఎవరయిన ఎన్నికొనబడుటకు గాని, లేక ఎన్నికొనుటకుగాని తగియుండి, వారిపేర
ఈ జాబితాలలో లోపించియున్న యెడల, ఈ జాబితాలు ప్రకటింపబడిన నెలలోపల 1904-వ
సం॥ III వ ఆర్డరు 49-వ సెక్షను ననుసరించి అందు తమ పేరును జేప్పింపవలసిన దని ప్రెసిడెంటు
గారికి దరఖాస్తు పెట్టుకొనవచ్చును. ఈ కాలములోనే ప్రస్తుతము జాబితాలోనున్న పేర్లలో
దేని నయిన ఎత్తివేయుటకు వచ్చెడి దరఖాస్తులను గూడ ఆలోచించుటకు ప్రెసిడెంటుగా
సంసిద్ధులైయున్నారు.

మద్రాసు కార్పొరేషన్
రిజిస్ట్రార్ డిపార్టుమెంటు
మద్రాసు మేయ 1917

టి. విజయ రాఘవాచార్య,
ప్రెసిడెంటు (కొరకు)

చెన్నపురి శాసనసభ

మంగళవారమునాడు కూడవైయన్న చెన్నపురి శాసన సభలో యోసాఫట్ డేవిడునన్, నీల్ మెక్ మెక్ లే, జి. ఎఫ్. పాడిన్ గార్లు సభ్యత్వ ప్రమాణమును చేసెదరు. 116 ప్రశ్నలకు సత్తుమువారు ప్రత్యుత్తర మిత్తురు. సభనడుపు పద్ధతి ఏప్రిలు 2౩ తేదీని ఎల్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారి పాదించిన కొన్ని సవరణలను గూర్చినవర్ష తిరిగి ప్రారంభింపబడును.

ఏజెన్సీలోని వడ్డీ భూముల దానవిక్రయములను గూర్చి ప్రత్యేక సంఘమువారు పంపిన నివేదకమును గౌ. గిల్బర్టు గారు రుపపాదించి చర్చింపగోరెదరు. దీనినిగూర్చి గౌ. రామ చంద్రరావుగారు మున్నగువారు రుపపాదించిన సవరణలు గూడ చర్చింపబడును.

ఆదాయపు పన్ను చట్టములోని 80-వ సెక్షనును వర్తింపజేయుటను గూర్చి విచారణచేయవలెనని గౌ. నరసింహయ్య గారికొక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

పల్లిక, పర్వీకుమీషను కిపోర్టుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి దెలుపుటముందు చెన్నపురి శాసనమువారు శాసనసభ్యులతోను తాలూకాబోర్డులు మున్నగు ప్రజాసంఘములతోను ఆలోచించవలెనని గౌ. కృష్ణరావుగారికొక తీర్మానమును పాదించుదురు. జిల్లాబోర్డు సభ్యులను నియోజించుటకు ప్రత్యేకనియోజకవర్గముండవలెనని గౌ. రామనాథు రాజుగారికొక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

వ్యవసాయ క్షేత్రముల యంతగొట్టగ విభజనమును పరిశీలించుట ఆవసరమని గౌ. కృష్ణరావుగారికొక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

స్వయముగ వైద్యశాలల నేర్పరచుకొని చికిత్సచేయు వైద్యులైన గ్రామసీమలలో వైద్యుల నేర్పరచుటకు వీలగు వట్లు దొరతనమువారు వైద్యస్పృహని సవరించవలెనని గౌ. రాఘవయ్యగారికొక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

స్కూలులీవింగు సర్టిఫికేట్లుల నొసంగుటకు సంఘము నేర్పరచవలె ననియు ఉన్నత పాఠశాలలోని విద్యార్థులైన గూర్చుకల విచారించవలెననియు గౌ. వేంకటపతి రాజుగారికొక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

ప్రభుత్వోద్యోగములను గూర్చి రాయల్, కమీషను వారి నివేదకమును గూర్చియు, గ్రామోద్యోగముల భీతములను, భర్త్యులను వృద్ధిచేయుటను గూర్చియు, అనుకూల ఫలములలో వ్యవసాయపాఠశాలల నెలకొల్పుటను గూర్చియు శాసనసభయొక్క 80, 81 నిబంధనల సరణినిగూర్చియు, సమరిజప్తాగ్రు, జిల్లాజిప్తాగ్రులకు క్రిమినల్ జ్యూడిషిల్ ట్రైబునల పరిశీలన నెత్తివేయుటను గూర్చియు గౌ. కిరరావు గారికొక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

ధనుష్కోటిమీదుగ హిందూజాతీయముండి సింహాళము నకు బోవు ప్రయాణికులకు కలుగజేసిన సౌకర్యములను తూత్తుకుడిమీదుగ బోవు ప్రయాణికులకుగూడ కలుగజేయవలెనని గౌ. మరకా్యరు గారికొక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

ఆల్బానీ శాఖోద్యోగములు నేరములు పట్టుకొన్నప్పుడు వారికి ప్రభుత్వమువారు బహుమానము లిచ్చుట మానవలె ననియు, ప్రాథమిక పాఠశాలల పరిపాలనాధికారమును ప్రజాసంఘముల కెక్కువగ నివ్వవలెననియు గౌ. కృష్ణరావు గారికొక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

గ్రామపారిశుధ్య విషయములలో కడు శ్రద్ధచేసికొనుటకుగాను, తగు అధికారములతో గ్రామపంచాయితీ సంఘముల నేర్పరచుటను గూర్చి గౌ. రంగారావులుగారికొక తీర్మానము నుపపాదించుదురు. తాలూకాబోర్డుసభ్యులు గాని వారుకూడ, అధ్యక్షుల కర్షులగునటులు లాశాసనమును సవరణ జేయుటను గూర్చి గౌ. న్యాయవాదయణగారికొక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

ప్రభుత్వమువారి చేయే పులికలను కొనుచున్నాలో ఆయా పులికల సంచికల సంఖ్యను ప్రచురపరచవలెనని గౌ. నరసింహయ్యగారికొక తీర్మానము నుపపాదించుదురు.

సంయుక్తపరగణాల పారిశ్రామిక సంఘమున నిదివరకు రూర్కీకళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడును, కీర్తిశేఖరులగు రాయ ప్రాగ్నారాయణ భాగ్యగారును, ఏ. బి. మేక్స్ ఫీయరు గారును సభ్యులుగ నుండిరి. మిరటను నివాసులగు గౌరవనీయులు మధుసూదన దయాలు గారిని, కాన్పూరు దూది యంత్రాల యాధ్యక్షులగు ఆర్. ఆర్. త్రినాగారిని, బెర్హంపల్లి వాస్తవ్యులగు ఏ. హెచ్. మీర్జా గారిని వైవాళీనమున సంయుక్త పరగణాల లెఫ్టినెంటు గవర్నరు గారు నియమించిరి.

స్థానిక వార్తలు

తపాల ప్రకటన:—మెరిమసు (మెరిమ) కు బోవు తపాలు చెన్నపురి జరలు పోస్టు ఆఫీసువద్ద కేపు (22-5-17) సాయంకాలము 5-25 గంటలకు ముఖ్యబడును.

శాసనసభ:—కేపటిడి:ము ఉదకమండలములో జరుగు శాసనసభకు పోవుటకు నిన్నటి సాయంకాలము గౌరవనీయులగు వేంకటపతి రాజు, బొల్లిలిరాజు, అజి జుడ్డికొనాపాద్, సుబ్బారాయురెడ్డి, యాకుబ్ హసన్ ను సేట్, టి. రంగారావి మున్నగువారు బయలుదేరిరి.

బీదబాళర పాఠశాలలు:—నిన్నటి సాయంకాలమున కార్పొరేషనుమాదిరి పాఠశాలలో జరిగిన సభకు రావు సాహెబ్ కలవల రామానుజము సెట్టిగారు వెల్లి విద్యావిషయ మున తమ శ్రీతిని ప్రకటించిరి. వెల్లియక్ బాలికాపాఠశాల లోని పి. రంగారావి గారు విద్యునుగూర్చి యుపన్యసించిరి.

మదరాసు పారిశుధ్య సంఘము:—ఈసంఘమువారి సాధారణ సభ నేడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు రిపను భవనమున మేజరు సి. ఏ. ఎఫ్. హింగుస్టును చి. ఎఫ్. ఎస్ గారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును. ఎ. ఎమ్. వయ్యపురి మొదల్యారు ఎల్. ఎమ్. పి. గారు “చెన్నపురిలోని ఒక పారిశుధ్య విజ్ఞాత ఆరుభవము” అను విషయము గూర్చి యుపన్యసించుదురు.

ఇంజా జపాను ప్రేషింగుకంపెని:—అగ్నిపుల్లలు, త్రొవ్వుచుబళ్ళు, గడియారములు, పట్టుబట్టలు, బోళ్ళు మందులు మున్నగు జపాను సరకులను యిటీవల నె. జె. ఎమ్. కొటయ్యమున నత డెటనుండి గొనివచ్చెను. ప్రస్తుతమున నీతడు తన సరకులను జోకెఫ్ విధి 13 నెం. రు యింట నెలకొల్పి యున్నాడు.

తపాలా ప్రకటన:—రంగూను వెళ్లు మెయిలు స్టీము చెన్నపురినుండి ఈ నెల 23-వ తేదీ బుధవారమునాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు బయలుదేరును. బర్రాకు పంపబడు రిజెక్టుగా నక్కర లేని ఉత్తరములు బుధవారమునాడు 1-30 గంటలవరకును, రిజెక్టు గావలసినవి 1 గంటవరకును బంగేలు 2 గంటల వరకును జనరలు పోస్టాఫీసు వద్ద తీసికొనబడును.

సరసవిద్యోగిని సభ:—నిన్నటి సాయంకాలము విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో సరసవిద్యోగిని సభవారు రామ దాసనాటికమును ప్రదర్శించిరి. ప్రదర్శన ముగియనోహరముగ నుండినది. రఘురామ పాత్రధారియగు బాలాదే ఈసభకునన్నె దెచ్చుచున్నాడు. ఈతని వెనుక రామదాసుభార్యపాత్రనే వచింపవలయును. ఆపాత్రధారుని గానము రమ్యముగా నుండెను. అభినయము అద్వితీయము. కలీందాసు పాత్రధారి నిజముగా కలీందాసువలెనే యుండెను. నరహమ్మదీయ పాత్రలన్నియు అతి రచ్యముగా ప్రదర్శింపబడినవి. మొత్తముమీద నాటికమతి మనోహరముగా నుండినది.

బళ్ళారి సరసవిద్యోగిని సభ 764
ఈ సభవారు 1917 సం॥
మేనెల 23-వ తేదీ బుధవారము
రాత్రి 9½ గంటలకు
నల్ల (చిత్రనల్లియము)
అరు నాటకమును
విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో
ప్రదర్శించెదరు.
ధర లెప్పటివలెనే.
రావుబహదూరు
సి. హెచ్. గౌడ్.
వెసి డెంటు.
బి. మాధవరావు
జనరల్ మేనేజరు.

నోటీసు. (787)

శ్రీ పంగిడిగూడెము రాజాగారి వద్ద లండన్ కేజి రయిలు, వేగనుల కుపయోగించు చక్రములు, ఇరునులు, ఇత్తడి బేరింగులసహా 2 వేగనులకు సరిపడునవిన్ని, రెండు వేగనుల తాలూకు చక్రములు మాత్రమున్ను, ఒకట్రాలియున్ను, ఇంక ఇతర ఇరుప, బీడుసామానులున్ను అమ్మకమునకు సిద్ధముగ ఉన్నవి. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చి చూచి కొనకొవచ్చును. వివరములు కావలసిన యెడల దిగువ సంతకము చేసినవారికి వ్రాసి తెలిసికొనగలరు.

పంగిడిగూడెం (P. O) Ch. Yegneswara Rao
కృష్ణా జిల్లా Hd. Clerk.

వాతావరణ స్థితి

Table with 7 columns: పక్షములు, కడచిన 24 గంటలలో, వర్ష పాతము. Rows include గోపాలపురము, వాల్తేరు, కాకినాడ, బందరు, గుంటూరు, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడప, నాగపట్టణము, కొలంబో, తిరువనంతపురము, కొచ్చిక్, కర్ణికోట, మంగళూరు, బొంబాయి, హైదరాబాదు, ఆంతెపురము, బళ్లారి, కర్నూలు, కడప, రెంగుళూరు, కొడైకనాలు, ఉదకమండలము, కొయంబత్తూరు, నెల్లూరు, నేలము, తిరుచనాపల్లి, పుదుకోట, మధుర, తిరునల్వేలి.

వాయుభార వంతటను తగ్గినది. వివిధప్రజేతములందు గల వాయుభారమున భేదములేమియు గనవట్టవు. రంగూను నందున కలకత్తా ప్రాంతమునను దక్షిణదిశనుండి వాయువు వీచుచున్నది. రాజధాని తూర్పుతీరమునందు వాయుదిశలు సాధారణముగనే యున్నవి. అంతటను మధ్యపాష్ట మెక్కువగనే యున్నది. దత్తమండలములందును తూర్పుతీరమునందును పగటి యుష్ణమును తక్కువగనే యున్నవి. వాయువునందు లేమ అంతగాలేదు. దక్షిణపుకొనను కొంతమేఘము గలవ.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

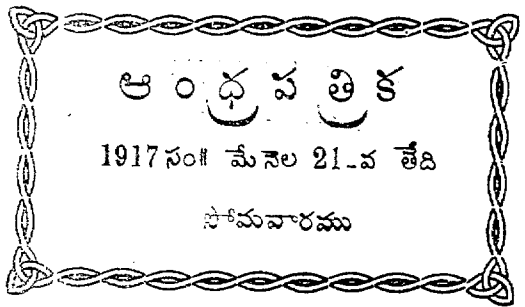
చందాదారులకు మనవి.

సంవత్సరాది సంచికలు సిద్ధమయి చాల దినము లయినది. అయినను పోస్టాఫీసు వారివలన కొన్ని అసందర్భములు కలిగినందున పోస్టులో పంపుట నింకను మొదలు పెట్టలేదు. సిద్ధమయి యున్న పుస్తకములను మేము త్వరలోననే పోస్టు చేయుచుము కావున తొందరపడి చందాదారులు సంచికలు పంపలేదని వ్రాయకుండ ప్రార్థితులు. ఇదివరకు వ్రాసియుండిన వారును దీనిని గమనింప ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

విషయానుక్రమణిక.

Table with 2 columns: Topic and Page Number. Topics include 'సేమను' పత్రికపై ఆంగ్లప్రభుత్వమువారి చర్య, ఆంగ్లోద్యమము, కాకనాడ వార్తలు, హోమురాలు, స్థానికవార్తలు, ప్రధానవ్యాసము, పరవతసంఘముల రిపోర్టు, వార్తలు - వ్యాఖ్యలు, విదేశీ సామగ్రిసంగ్రహము, విదేశీ తంత్రీవార్తలు, ముఖ్యసమాచారములు, ఇంగ్లండుతంత్రీవార్తలు, 1917 వ సం॥ కాలములోని రాజ్యాకర్ష.

పరవతసంఘముల రిపోర్టు.

చెన్నరాజధానిలో గత వత్సరపు పరవత సంఘముల కార్యనివేదనము ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటించబడినది. రిజిస్ట్రారుగారు రెవిన్యూబోర్డు వారికిని, బోర్డువారు ప్రభుత్వమువారికిని నవం బరు మాసములోనే ఈ నివేదనమును పంపినను ఆరుమాసములు తమచేతికింద ప్రభుత్వము వారికి యీ రిపోర్టును పడవేసియుంచిరో గోచర మగుటలేదు. ఆరు నెలలు ముగిసినతరువాత చదు ప్రసంగతులకు, ప్రచురింపబడిన లెక్కలకు కాల దోషమువల్ల రిపోర్టు అంత యుపయుక్తముగ నుం డిని భయపడుచున్నాము. దొంతనము వారిక ముందు సకాలమున కట్టి ప్రజోపయోగకరమ యైన నివేదికలను ప్రకటించెదరుగాక యని నమ్ము చున్నాము.

ఈ రిపోర్టులో గలపడిన పెద్దమార్పు పరవత సంఘముల శాఖను రెవిన్యూబోర్డువారి యధికారమునండి తెప్పించి, ప్రత్యక్షముగ పదరాసుప్రభు త్వమువారి యధికారముక్రింద నుంచుకొనుట. ఈ మార్పు యుపయోగకరముగ నుండును గాక యని తలంచుచున్నాము. రెవిన్యూ బోర్డువారు పూర్వార్చార పరాయణత్వమునందు పెట్టింది చేరు. వారి చేతికింద సత్వరముగ సంఘావ్యయము వ్యాపింపలేదు. సహకార సంఘములకు మొట్టమొదట రిజిస్ట్రారుగా నుండి విశేషపథి క్రమము చేసినవారును, ప్రస్తుతము చెన్నపురి కార్య నిర్వాహక సభ్యులలో గొక్కరును నగు రాజ గోపాలాచార్యులవారి క్రింద ఈ యుద్యమము ముగిసే శీఘ్రముగ వ్యాపింపును గాక యని విశ్వసింపచున్నాము.

ప్రస్తుతవిమర్శనమును జదివినప్పుడు వ్యాపింప వలసినంత శీఘ్రముగ సహకారోద్యమము వ్యాపిం చుటలేదని విపాదము కలుగుచున్నది. 1916-వ సంవత్సరారంభమున 1600 సంఘములు నాలుగు కోట్లకు మించిన ప్రజలు గల మన రాజధానిలో నుండెను. 263 సంఘము లీ వత్సరములో నూతనముగ స్థాపింపబడినవి. 63 సంఘములు నూపిజేయబడినవి. 1916 వ సంవత్సరారంభమున 1800 సంఘములు పనిజేయుచున్నవి. సాలుకు 1,46,809 రూపాయలు ఈ పరవతసంఘశాఖయి వ్యయమగుచుండగా దినమునకు ఒక్కసంఘము చొప్పున 365 సంఘములయినను సంవత్సరములో స్థాపింపలేకపోవుట సంతృప్తికరముగ లేదు. ఇంతనెప్పుడిగా ఉద్యమము వ్యాపించుచుండెనేని ఒకటి రెండు చదరపు మైళ్ల కొక సంఘముండవలసిన భోగ్యము మన రాజధాని కెన్ని శతాబ్దములకు పట్టవలసియున్నదో! మన ప్రజలుగాని, మన విద్యార్థికులు గాని, ఈ యుద్యమమునెడ నభినివేశమును జూపలేదని నెవరును అనజాలరు. ప్రజలు సంఘములు సంఘము లని గోలపెట్టు చుండగా దొరతనమువారే ఏ కారణమువలననో వారి మొఱలను పాటింప కున్నారు. భారతీయ రిజిస్ట్రారురు తీసివేసి, ఒక యూరోపియను సీయియోగమున కిక్కిరియ మించుటచే సీయియోగము శీఘ్రముగ వ్యాపిం చుట దొరతనమువారి కష్టముకాదని కొంతమంది అనుకొనుచున్నారు.

బీదజనుల కుపకారము జేయుటకయి ఈ శాఖవారు విశేషక్ష్మి చేయుచున్నారని చదివి సంతసించితిమి. 1904 వ సం॥ పు సహకార శాసనముయొక్క యుద్దేశము వ్యవసాయమువలన జీవనముచేయువారి నీ సంఘములవలన కాపాడవల యననుట. ప్రారంభమునుండియు ఉన్న స్వల్పవ కాశములకు తగిన ట్టి సంఘము లీ పనిని జేయుచునేయున్నవి. అంత్యజాతుల నీ సంఘములవలన నుద్ధరించుటకు బూనుటయు శుభావహము. అంత్యజాతులు సంఘ బహిష్కారమువలననే గాక, ఆర్థికదాసత్వముచేత మితి మీరి బాధపడుచు న్నారు. 25 మందికి మించిన పంచములను సభ్యులుగాగల సంఘములు 53 గలవని రిపోర్టులోగలదు. ఇదెంతయు శుభసూచకము. పంచములసంఖ్య పోను పోను సధికముగ పెరుగుటకయి కృషి సలప బడునుగాక యని నమ్ముచున్నాము. తనభీసంఘము లీ సంవత్సరము 20 నుండి 31 కి వృద్ధి యయినది. ఈ సంఘములు 600 సంఘముల వ్యవహారములను తనిఖీ చేయించినవి. ఈ తనిఖీ సంఘములింకను చాల వృద్ధికావలసి యున్నది ఈ యుద్యమమును చిట్టదివరకు ప్రజలే పూర్తిగా నిర్వహింప వలసి యున్నది గనుక తనభీని ఎంత త్వరముగ ప్రజల చేతిలో పెట్టిన సంత మేలు. దొరతనము వారును ఈ మార్గమునే అవలంబింపవలయు నని తలంచుట బాగుగా నున్నది. ఈ నివేదికలో రెండు సంగతుల విషయమయి వ్యాఖ్య యవసర మని తోచుచున్నది. 63 సంఘములు చాలింపబడినవి విచార పడుచున్నాము. రిజిస్ట్రారుగా రే సంఘములు బాగుగా నిర్వహింపబడవలెనని గతి యిట్లగునని మందలించుటకయి యిట్లు చేసినారట. కాని రిజిస్ట్రారుగాని తమకున్న యధికారముల నింత భారాశముగా నుపయోగించ కుండెదరు గాక. అప్పులను వసూలుచేయుటకయి వేసిన వ్యాజ్యములు మొత్తము భయమును కలిగించుచున్నది. ఇట్లమువచ్చినట్లు సభ్యులను కేర్పకుండుట కొంతవఱకు దీనికి విరుగుడుగా నుండవచ్చును. గోల్లలకు వెళ్లకుండ పంచాయితీమూలకముగ

అప్పులను పరిష్కరింపు కొనవలసినదని చెన్నపురి గవర్నమెంటువారు చేసినసలహా చక్కగా నున్నది. ఇందుచే వ్యవహారములు సులభముగాను, వ్యయము లేకుండును త్వరగాను పరిష్కారము కాగలవు. సరియైన తనిఖీ వలనను, సరిగా లెక్కలను కట్టుటవలనను వ్యాజ్యములు తక్కువ కాగలవు. కాని సర్ హెన్రీ వుల్ఫ్ గారు తమ పుస్తకములో వ్రాసినట్లు సంఘసభ్యులే జాగ్రత్తపడనిది ఎంత మంచి తనిఖీ యయినను సరిగా నుపయోగించరాదు. ప్రతిసంఘమును ఆభ్యుల నిరంతరజాగ్రత్తవలననే వృద్ధిలోనికి వచ్చును. సభ్యులు స్వార్థపరులయి, ఉపేక్షను జూపిరేని ఆసంఘము వృద్ధిలోనికిరాదు. సహకారోద్యమాదర్శముల విషయమయి ప్రజల కేబోధ చేయబడినదో ఈ రిపోర్టునందు కానరాదు. సహకారోద్యమమునందు విశ్వాసమును, తగినవిద్యయు సభ్యుల కుండదేని వారికి లాభ మున్నంతవఱకును, వారి కవసరమున్నంతవఱకును అందుదురు. తరువాత పదిలివేయుదురు. సహకారోద్యమాదర్శముల యెడ సభ్యులకుతాసహము జనించేనేని సహకారోద్యమ ప్రచారకులు భయముజేరి దేశము నకు మహోపకారమును చేయగలరు. ఇట్టి సహకారభక్తుల మీదనే ఈ యుద్యమముయొక్క భావిక మాధారపడియున్నదని తలంచుచున్నాము. అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారులుగ అసధికారులను నియమింపవలయునని అనేకపర్యాయములు పత్రికలలో వ్రాయబడెను. సభలలో సిఫారసు చేయబడియెను. అట్టి అసధికారులను దొరకకపోరు. కాని ఒక్క అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుకు 400 సంఘములు నాలుగయిదు జిల్లాలలో నున్నవి. ఇంతభారమును అసధికారులు వహించుట సాధారణమయిన పని కాదు. అందుచే ఒక జిల్లాకు ఒకడెప్పుట్టి రిజిస్ట్రారు నేర్పటచుటయు, అసధికారున కాయుద్యోగ మిచ్చుటయు బాగుగా నుండునని తలంచుచున్నాము. ఇట్టి అయిదారు జిల్లాల నొక అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుక్రింద తనిఖీకయి యుంచవచ్చును. కాకినాడలో నున్న కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగా 400 సంఘముల పనిని జూచుచున్నారు. ఈయన మంచి సామర్థ్యముతో పనిని జేయుచున్నారని ప్రభుత్వమువారి ప్రశంసించి యున్నారు. కాని దినదినము ఇట్టిపని పెరిగి పోవుచుండుటచే ఒక్క మనుజుడు దానిని నిర్వహింపజాలడు. అసధికార డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారులను త్వరగా నియమింపవలసిన కాలము వచ్చుచున్నదనియే తలంచుచున్నాము. స్వల్పగ్రామారోగ్య రక్షణపు పనులను సంఘములకు ప్రభుత్వమువారు వేమకతీయక ఒసంగవలసినదని హెచ్చరించుచున్నాము. సంఘముల పంచాయితీదారులకు జిల్లా, తాలూకాబోర్డులకు సభ్యుల నెన్నుకొను ఘోలు నొసంగుటయు అవసరము. అప్పుకు సహకారి సంఘముల కొక విధమయిన ప్రతిష్ఠ యుండను.

హిందూ దేశరక్షక బలము

హిందూ దేశ రక్షకత్వములో స్వచ్ఛంద సేవావ్రతులుగా భారతీయులు చేరకుండుటకు తమకు కలిగిన ఆశాభంగమును వెలిబుచ్చుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సింలాయుండి యొక తీర్మానమును ప్రచురించియున్నారు. "స్వచ్ఛంద పైనికి వృత్తి కావలయునని ఇతకాలమునుండియు పెక్క ఆదోభయము చేసిన మీదట మేమాను వ కా శ మిచ్చుటకీ చల్లబడి నా రెండు

వలన? తమరికనుము కొనసాగదేని అంకు కా రకు ల తలరుగాని మేము కాము సుమా" అని, చురించుటకయి యీ తీర్మానము ప్రకటించబడినట్లు తోచెడిది. ఈ శాసనము సామ్రాజ్యసభలో నంగీకరింపబడిన తరువాత రెండునెలలకు 30 కోట్ల ప్రజలలో 300 ముక్కల స్వచ్ఛంద సైన్యములో జేరినారు. మొత్తముమీద కావలసిన సంఖ్య ఆరువేలు. చెన్నరాజధానిలో జమగావలసినవారు వెయ్యిమంది. జిల్లాకు నలువది మందిచొప్పున నయినను కాలేదు. ఇప్పుడు మన రాజధాని మొత్తమునకు నాలుగయిదు వందల సంఖ్య అయినదో కాలేదో. ఈ చేరినవారిని తడవకు రెండువందలమంది చొప్పున తరిఫీయతు చేసినచో నెమ్మదిగా కళాశాలలు, విద్యాలయములు తెరిపబడిన తరువాత మిగత కావలసినవారు చేరగలరు. అటులు చేయక సైన్యశాఖవారు వెయ్యిమంది పేర్లు మా చేతిలోనికి వచ్చినగాని వైద్యకరీక్ష ప్రారంభింపమని పట్టుపట్టి యున్నారు. ఇది అన్యాయముగా గన్పట్టుచున్నది ఏ రాష్ట్రములో నయిన నిపుటికి కావలసిన వెయ్యిమంది చేరినట్లు లేదు. ప్రభుత్వమువారు వచ్చిన వారిని వచ్చేట్లు ముందుగా తరిఫీయతు చేయవలసినదని ఆజ్ఞాపించినచో నాగుదురు. సైన్యద్యోగులు గాని, ప్రభుత్వద్యోగులు గాని ఈ స్వచ్ఛంద సైన్యములో నొక్క మనిషి నయినను చేర్చుటకయి తోడ్పడక మీదుమిక్కిలి వెయ్యిమంది కూడిన గాని మేమా పనినే తలపెట్ట మని చెప్పుచున్నారు. వారి కెటు లి విషయమయి సానుభూతి లేదో, ఈ సైన్యము కూడిన నేమి కూడకపోయిన నేమి యను నిర్లక్ష్యభావ మెట్లున్నదో ఇందుచే స్పష్టమగుచున్నది. దేవుడు వరమిచ్చినను పూజారు లిట్లు చేయుటవలననే ఈ సంకల్పమున క్రింది యుత్తి పట్టినది.

ఈ స్వచ్ఛంద సైన్యములో జేరువారితో బట్టెముల విషయమయి నిబంధనము లెంతయన్యాయముగ నుండవలయునో అంత అన్యాయముగ నున్నది. ఈ విషయమయి దేశమంతటను అసంతృప్తి కలిగినది. ఆసంగతి ప్రభుత్వమువారు తెలుసుకు తెలిసియున్నదనియే నెలవిచ్చుచున్నారు. ఇప్పటి కయినను జీత బట్టెముల విషయమయి కొంత అనుకూలమయిన మార్పును జేసెదరనియెదురుమాదుచున్నాము. ముప్పది సంవత్సరముల లోపుక చేరువారుండవలయు ననుట ఇంకొక అంతరాయము. ఈ నయఃపరిమితి 35 వత్సరయినను నుండవలయునని మాకోరిక. ఉత్సాహముగల న్యాయవాదులును, మరొకతమంది విద్యాధికులును జేరుట కామార్పువలన నవకాశ ముండును.

ఈ సంకల్పము విషయమయి యుత్సాహము లేకపోవుట కనేక కారణాంతరములు కలవు. దొంతనమువారు యుద్ధముగలకయి సొమ్మచు ప్రోగు జేయుటయందు కనక ఆదుచున్న అభినివేతములో పదియవ పాలును ఈ 6000 మంది సైనికులకు జేర్చుటకయి చూపెదరేని ఈ సైన్యము త్వరలోనే సమకూరగలదని నొక్కి చెప్పగలము. "అది మీ నాయకుల పని. అనేక సంవత్సరముల నుండియు నాందోళనము జేసినది మీరు కదా. ఆ 'గరజ' మాది కాద"ని దొరతనమువారు రండురేమో. అట్లునుచో ప్రజలు యుద్ధారంభమున వేలకొలది జేరెద మనిన "వందనములు. ఇప్పుడవకాశము లేదు" అని చెప్పి దొరతనమువారు లేల ప్రజల నిరుత్సాహపరిచినారు? ఆ లోపము లేదు దని ఒప్పుకొందురా లేదా? అదిగాక ఇప్పుడయినను మనము కొడు వరతుల నంగీకరించిరా? సైన్యములో

సాధారణ సైనికులనుగా జేర్చుకొనెద మనినిగాని సైన్యద్యోగముల నిచ్చెదమని అననేలేదు. నిరుత్సాహము ప్రజలలో నిప్పునున్నచో నందుకు త్వరవాదులు ప్రభుత్వమువారిని ఒప్పుకొనక తప్పదు.

ఇప్పటికయినను కాలము మించిపోలేదని మా తలంపు. ఒక్కొక్క రాష్ట్రములో జేరిన మొదటి రెండువందలమందిని తరిఫీతుచేసి, 4వ పంజెండు దినములు నాలుగయిదుజట్టులుగా వంగ దేశములో ఇప్పుడు చేయుచున్న విధమున జిల్లా పట్టణములకు, గ్రామములకు పంపవలయును. అప్పుడు ప్రజానాయకులును చేయవలసినంత సాయమును తప్పక చేయుదురు. ఈ క్రొత్తసైనికులను జూచి చాలమంది చేరగలరు. మన విధి ప్రస్తుతము స్పష్టము. జిల్లాకు 40 మంది చొప్పున ఈ రాజధానిలోగాని యితర రాజధానులలోగాని జేరుకున్నచో మనయందలికిని తలంపు లగునని మన నాయకులును, విద్యాధికులును, విద్యార్థులును గ్రహింపవలసియున్నారు. మనకు ప్రస్తుతము కలుగజేసిన అవకాశ మెన్ని నిర్బంధములతో గూడియున్నను, ప్రభుత్వమువారు రెట్టి యుపేక్షా భావమును జూపుచున్నను, సైన్యములో జేరుట మనపని. మనవిధి. మన అవసరము. మన మా సైన్యములో జేరక ఉపేక్షా భావమును జూపితిమేని భావిసంతతులకపకారమును జేసినవారమగుదు మని స్పష్టముగా జెలిసికొనవలయును. ఈ యారువేలమంది దొరతనమువారికి లభించిన ఒక్కటే, లభించకపోయినను ఒక్కటే. ఆరువేలమందిని చేరినతరువాత అరువదివేలను చేర్చుకొనవలసిన దని బలపంతపెట్టుటకు విలుండును. అసలే చేరక దొరితనమువారిలో తప్పులు పట్టుచున్నచో మనమాటలయందిక ముందు వాచే లక్ష్యమును నుంచు.

(6)
సామ్రాజ్యసభ - లాయడం జార్జిగారు.
కామస్వస్థలో ముచ్చటించుచు లాయడం జార్జిగారు సామ్రాజ్యసభ సందర్శనమున కొకతూరియో, లేక రెండు పర్యాయములో అవసరముకట్టి సమావేశమగునని నెలవిచ్చి, యుద్ధము ముగియుగానే సంధి వరకులకు చర్చించుటకయి ఈ సభ నూనట. ఇందు బ్రిటిషు అధినివేతము లయిదింటిండి ముఖ్యమంత్రియన, సహాయమంత్రియన వచ్చి పాల్గొందురు. ఇండియా కొక్క ప్రతినిధి మాత్రముండునట. ఆ ప్రతినిధియన ను ప్రజానిష్ఠుడుగాను. ఇండియా ప్రభుత్వము వారే వారి యుద్ధమునచ్చిన ఏ భారతీయనే పంపుదురు. ఇండియా గవర్నమెంటువారి ప్రతినిధి హైందవప్రజల ప్రతినిధి యెట్లుననో, ఆతన ప్రజానిష్ఠావాదుల నెంతవట్టున క్రమముగా వెలుగుచున్నారో తెలియజేయును. కాననిర్మాణ సభ్యులైన కొక ప్రతినిధిమాత్రమే ఇండియాదేశపు ప్రతినిధి కావలసిన నొక్కవకా, లేదుచున్నాము. ఈ సభలో ఇండియా కొక్క ప్రతినిధి మున్నను అనేకాధివేత ప్రతినిధుల ముందర ఈతిని మాటు సాగువు. అయిన ఈస్వల్ప ప్రాతినిధ్యము కల్పించినచున కయినకు కృత్రిమము వెలుపుచున్నాము. కానదామగారి, ఉత్తేలియారుగాని ఎంతయది ప్రతినిధులందులో అంతయంది ఇండియాకుచూడ నెనుండు అవసరము. అధినివేతముల ప్రతినిధులు ఏ యేపడులు చేసినవచ్చినను, ఏ యే తీర్మానముల కొప్పుకొనినవచ్చినను వారివారి దేశములలోనిపార్లమెంటులకు జవాబు వారులయి యుండును. అనగా వారుచేసిన, అంగీకరించిన, అభియమిచ్చిన ప్రతిపరియవారిపార్లమెంటువారి యంగీకారమును బలపరులయిండు. అంగీకారమును పొందనచో ఆ కార్యకరణ మంతిటితో అగిపోవును. ఇండియా ప్రతినిధిచేసి వచ్చిన పనులకు, అంగీకారమిచ్చిన విషయములకు, అతినిధి ప్రస్తుండు సార్లమెంటువారు, సమాధాన మునుగ పార్లమెంటు వారు, కేవలకార్య మనవరమని నిరాకరిండు సార్లమెంటు వారు మన దేశములో లేనేలేరు. కనుక ప్రజలకు జవాబు దారియగు పార్లమెంటు, పార్లమెంటుకు జవాబు దారియగు మంత్రులు మన దేశములో లేనంతవరకు ఇట్టి సర్వస్వామా

జ్యసభలవలన మన దేశమున కంతగా మేలు కలుగజోను. సామ్రాజ్యభాగములు మామ్రము మనకు చెందవును. మన దేశములో మనకుముందుగా పరాధీనత పోనలసియున్నది.

ఈ సామ్రాజ్యసభలో హిందూదేశ ప్రతినిధుల మితవాదమునకు, నిష్పక్షపాతమునకు మెచ్చుకొని కానదాముఖ్యమంత్రి సర్ రాబర్టు బోడ్డుగా రొక ఉపకారమును నిండి యనుటకు చేసినందునకయి సంతోషించుచున్నాము. హిందూ దేశములో కనేడియనులు ప్రవేశించుట కట్టి నిబంధనలు కలవో ఆ నిబంధనలే హైందవులు కానదాలో ప్రవేశించుట కయి మున్ముందుండునట. ఆగగా స్వేచ్ఛగా మనవారు కానదామనలన బోవచ్చును. సర్ రాబర్టుగారి యుధాదర్శుని శ్లాఘించుచున్నాము.

స్వల్పగారి స్వల్పములు.

దక్షిణాఫ్రికాలో మంత్రియను నేనా నాయకుడును నగు జనరలు స్వల్పగారు ఆత్యంత భావగర్భితమయిన ప్రసంగములను లండనులో సీమధ్య జేయుచున్నారు. ఈ స్వల్పగారును గాంధీగారును దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల కిష్టముల విషయమయి ద్వంద్వ యుద్ధమునుజేసి యుండిరి. ఇప్పటికిని మనదేశముల కష్టములచ్చుట తొలగలేను. గాంధీగారు రాజేశమును వదలివచ్చినది మొదలు కష్టములు కృత్యమగుచున్నవని ప్రతీకలలో జరుపుచున్నాము. ఈ స్వల్పగారికి లండను పురపాలకసంఘమువారు లండను పౌరసత్వము వొసంగి నప్పుడు లండను పౌరసత్వము విశ్వహావర స్వాతంత్ర్యము నకు సోపానముగ నుండునుగాకయని భవిత్యముండిరి. జనరలు స్వల్పగారిట్లు వడివివచ్చుచు మానవ కోటికి పరిపూర్ణస్వాతంత్ర్యము రాజకీయములలో నుండవలయునని భావించినట్లు తోచుచున్నది ఈ సేనాధిపతికి లోకములో పరాధీన ప్రజల యందింతసామభూతి యున్నందుకయి ఆనందించుచున్నాము. హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము వచ్చుటకయి స్వల్పగారు పాటుపడెదరు గాక. ఈ జనరలుగారు దక్షిణాఫ్రికాలోనున్న సీగ్రో ప్రజలను నయితము ఎంతో యున్నతస్థితికి తీసికొని రావలసి యున్నాను. అలహాబాదు లిషున ప్రతీక దక్షిణాఫ్రికాలోని సైలఫుల అత్యంతమును చూచి యిట్లు వ్రాయుచున్నాను. "జనరలు స్వల్పగారినిలో ఉన్న సీగ్రోలు 2,50,000 మంది, వారిదేశమునకయి ప్రభుత్వమువారు రిలక్షుల ఎకరములభూమిని మాత్రమే యిచ్చి, తలగకి 1 1/3 ఎకరయయినను సీగ్రోలకు రాలేదు. ఇచ్చట నున్న తెల్లవారు 1,47,000మంది 840లక్షల ఎకరములను తెలుకొరకయి యుంచుకొనిరి. బ్రాన్సువాలలో 10లక్షల సీగ్రోలు గలరు. వారికిచ్చిన భూమి 130లక్షల ఎకరములు ఇచ్చటకాపురమున్న తెల్లవారు 8లక్షల మందియు తమ కొరకయి తీసికొనిన భూమి 650 లక్షల ఎకరములు. నెటాల, జూలూలాండులలో 11,00,000 మంది హైందవులు, సీగ్రోలు కలరు. వీరి కొరక 2డిసభూమి 105.లక్షల ఎకరములు. ఇచ్చట 90లక్షలమంది తెల్లవారు తమకయి నెట్టుకొనినభూమిమిలినిరియున్నది. కేపుకాలనీలో నున్న 20 లక్షల మంది ప్రజలకును 160 లక్షల ఎకరముల నిచ్చినారు. ఈభూమి తెల్ల వారు నాధినించుచున్న భూమిలో పదియవవంతు. స్వల్పగారి స్వంత దేశమగు దక్షిణాఫ్రికాలోని పరిస్థితులను ముందుగా మార్చి విశ్వమానర స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రోవతీ యుదురుగాక.

శత్రువు ప్రభు యుద్ధము
లండన్, మే 19:— పరాసు వారిట్లు ప్రకటించుచున్నాను:— గతిరాత్రి ధియకరకుని కిరగిముద్దాము సంతరమును చేవిరిగిన కొండవండి ఓయిను కాల్యవరకును ప్రేమ వాయస్యభాగమందును జరిగినది. జన్మరలు ముట్టిదేసేరి. రణ ముఖమునకు పడమటిభాగమందు మా ముందు పంక్తులలో కొంతవరకు మాత్రము చొరబడిరి. కాని మా శత్రువుల బాబులచే శత్రువులకు నునుమాడితిమి.

శత్రువులను ప్రేచ్ఛలు.
లండన్, మే 20 పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:— పరాతుల సమర మెదటను జరుగలేదు. అప్రదవుకు చెయి. డెన్. చేయ్యు. హర్బినిను కారిఫోర్నియా పేట భూములలో కిరంగులు ప్రేయించెను.

పరాసువారి యుద్ధనౌక మునుగుట
లండన్, మే 19:— పరాసు అను యుద్ధనౌక మందిగునని తాకి భగ్గుమైనది. కొంతమంది చనిపోయిరి.

బిరోపామహాసంగ్రహము

ఒక ఆంగ్ల వైద్యనౌకను టార్పెడోతో కొట్టుట

కెనడాకు భారతీయులు వలసబోవుట—కెనడా ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము

ఆడియాటికు సముద్రమునుండి ఆఫ్రికా నౌకలను తరుముట

స్వయం నౌకపైని శత్రువులు గుండ్లను వదలుట

కెనడాలో నిర్బంధ వైద్యక సేవ.

(రైటరు ఏ. జి. స్పీ.)

ఇంగ్లండు

సామ్రాజ్యముయొక్క భావిదశ

లండన్, మే 17:—చారిత్రక ఉపన్యాస కర్త క్రింద డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికలో ప్రధానవ్యాసముక్రింద నీ విషయము ముద్రితము. జెనరలు స్మిట్లు గారు ఉపన్యసించినట్లు సమంజసముగను, సుప్రసిద్ధ రాజనైతిక జ్ఞానముతోను ఇదివరకే వరుస సంగ్రామ మారంభమైన పిమ్మట ఉపన్యసించి యుండలేదు. దక్షిణ ఆఫ్రికా వారి ప్రతినిధి బ్రిటిషు సామ్రాజ్య యుద్ధసమావేశమునకు వచ్చిన జెనరలు స్మిట్లుగారు సామ్రాజ్యమునకు ముఖ్యాధ్యాయులు శిరోభూమణముగ యలరారు వారును వైద్యక రాజ్యాంగనితీకొనియున్నవని బ్రిటిషు దేశీయులిదివరకు గ్రహించకుండిన నిపుడు తప్పక గ్రహించి యుందురు. దీనికి పూర్వము స్మిట్లుగారిని మోధాగ్రాసరునిగ మూత్రమే ఎఱుంగుదుము. భావికాలమును మీరే చేయు రాజకీయ సేవ పూర్తియైన వైద్యక సేవకంటె మహత్తరమైన విలువగలదిగ నుండవలను. ఇటుల అతిరహస్య ద్వంద్వప్రతిభలు సమ్మేళనమై యుండుట ఏకాలమునకు ఆరుగురు ఒక్కొక్క తదివచ్చిన కరముగను గూడవలెను. కాని జెనరలు స్మిట్లుగారి ఉపన్యాసమును బరిశీలించిన వారి యుద్ధకేమిట్లు స్పష్టమగుచున్నది. దక్షిణ ఆఫ్రికాలోనున్న తమదేశీయులను సామ్రాజ్యమునకు సేవకేయుటయే వారి ముఖ్యకర్తవ్యము. వీరికి యుద్ధపుష్టి ఏమియు రుచించును. జెనరలు స్మిట్లుగారి ఉపన్యాసమును సరిగ్ గ్రహించిన వో వారు స్నేహభావముతో చేసిన సూచనను మనము కనుగొనగలుగుదుము. సామ్రాజ్యమునకు మూతన పరిపాలనా విధానము నేర్పరుచుటకును సర్వసామ్రాజ్యమున కొక పాల్గొమెంటుసభను, కోశాగారమును నెలకొల్పటకును క్రొత్తపన్నులను విధించుటకును ఇది అదనవి కొందరు తలంచుచున్నారు. గాని అది సరియగునానా గాదు. ఈ క్రొత్త మార్పుకాక లేకునూ చాల జాప్యమగుట నిశ్చయమే కాని అధినివేతముల కార్యభారములను వహించిన వారెవరును దీనిని కొరతలేదునది. గొప్పమాత్రే పణము దీనిలోని లోపములు గూడగలవు దీనినిబట్టిగాడ యుద్ధానంతరమున సామ్రాజ్య పునరుద్ధారణకు గాను సమావేశమయ్యెడు ప్రత్యేక సంగ్రామసభా సమావేశ ప్రతినిధులు సామ్రాజ్యమున కొక పాల్గొమెంటుసభ నామోదించుట అసంభవమని నిశ్చయించుకొనిన వచ్చుచున్నది. అందొకరంతటా ముగ్గురే తేరిలిని సరంపరాగతముగ బ్రిటిషు వారికి సహజముగ క్రమాభివృద్ధి విధానమునకు సరించియు సామ్రాజ్య పునర్నిర్మాణము జరుగవలెను. గాని ఇదిగత కొన్ని వారములనుండియే ప్రారంభమయినది. అధినివేతముల మంత్రులు భారతీయ ప్రతినిధులను సర్వ సామ్రాజ్య యుద్ధ మంత్రవర్గమువారి సభలో చేర్చుకొనబడుటయే ఈ పునర్నిర్మాణమునకు ప్రారంభ కర్మ. ఇంగ్లాండు దేశమందు ప్రజా ప్రభుత్వభావము చేరిట మనువులు చులకనగాను విస్తృతము గాకుండే కొందరు ప్రస్తావించుచుందురు. స్మిట్లుగారు నిష్కంఠముగను ధారాళముగను సార్వభౌమిని కొనియాడిన విషయమును మీరే సరిగ్ గ్రహించి తమ విభిన్న భావములను మార్చుకొనెదగుగాక. 15 ఏడాది క్రితము బ్రిటిషుదేశీయులకు ప్రభుల వైర్ము మహాసాహసముతో పోరిన స్మిట్లుగారు సేను ఇంగ్లాండు దేశముననే మిక్కిలి ఈ దారభావముతోను మైత్రితోను ఆదరణకు నులరుగు రాజనీతివైమధ్యముతోను ఆచుకముతోడను నుడువుటచే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము ధృఢమైనది. పశ్చాత్యుట్లు నుడువు పోరరుడని డెయిలీ టెలిగ్రాఫున పత్రికవాసిది.

బ్రిటిషువారి వైద్యనౌకను టార్పెడోతో కొట్టుట

లండన్, మే 19:— 15-వ తేదీని 'క్యామిస్' అను ఆంగ్లవైద్య నౌకను అంతర్గాములు టార్పెడోతో కొట్టినవని వార్తా సంఘమువారు ప్రకటించిరి. వైద్యక సిబ్బందిలో ఉద్యోగియును, 128 గురు వైద్యకులును కనిపించుట లేదు. నౌకా సిబ్బందిలో ఇద్దరు ఉద్యోగులును 9 గురు వైద్యకులును కనిపించుట లేదు.

చక్రవర్తిగారు పనివాండ్రకు సందేశమంపుట

లండన్, మే 18:—భూమియందును, సముద్రమందును పోరుచున్న యోధాగ్రేసరులకు తోడ్పడుటయందు ఆంగ్లము దేశపు పనివాం డ్రెంతమాత్రము అలసభావమును కనబరచరనియు శక్తివంచనలేక తమ కార్యములను చక్కగ నిర్వహించి సాయమొనరించగలరను నమ్మకము తమకు గలదనియు చక్రవర్తిగారు చక్రవర్తిగారితో వికర్మ కేసినపు డీ పనివాండ్లకు సన్మానపత్రమును సమర్పించగ, నడిపిరి.

పాకిస్తానుకులకు చక్కెరను స్వల్పముగ నిచ్చుట

లండన్, మే 18:— 1915 సం. నందు పాకిస్తానుకు లకు 100 టి కి 40 వంతులు చక్కెరనిచ్చెడి వారు. ఈవర్ష మందు డెవన్ పోర్టు ప్రభువుగారు మాటికి 25 పాళ్లయిచ్చునట్లు ఉత్తరువు జేసిరి. కాని డెబ్బాపాలును పండ్లగుడ్డును తయారుజేయు వానికి మాత్రము ఈ ఉత్తరువు వర్తింపదు.

అంతర్గాములను సాధించుట

లండన్, మే 18:— ఎడింబరో సభాపండిరమున కెన్నడో జోన్ను గారిట్లు ప్రస్తావించిరి:—నవీన పద్ధతుల ననుసరించి అంతర్గాముల ముండగములను సాధించ ప్రారంభించితిమి. ఈ సాధనము లింతవరకు ఫలప్రదములుగ నున్నవి.

ఇండియ కార్యాలయము

ఉద్యోగిగమున మార్పులు.
లండన్, మే 20:— న్యాయాయుగ్గంగంధానమున, పి. ఎ. చి. బ్యాకనుగారు ఇండియా కార్యాలయ అధికారాభా కార్యదర్శిగ నేర్పరుపండిరి. బ్యాకనుగారి స్థానమునకు సి. ఎ. చి. కపూగా నేర్పరుపబడిరి.

మొసపాటెమియ రిపోర్టు

లండన్, మే 20:— మొసపాటెమియ రిపోర్టుపై దస్కుకులయి పాల్గొమెంటు సభయందు ప్రవేశపెట్టబడినది.

పరిశ్రమాభివృద్ధులు.

బొరతనమువారి బ్యాంకి

లండన్, మే 20:— చిత్రకళా సమాజపు ఇండియను శాఖ సమావేశము జరిగెను. సభకు కార్యకర్తలు ప్రభువధ్యక్షుడుగ నుండెను. వస్తుసామగ్రిని తయారుచేసి యభివృద్ధి సొంకుటకు గాను ఋణములచేయు నిమిత్తము హిందూదేశమున బొరతనము వారి బ్యాంకి కొకదాని నెలకొల్పవలసినదని సంయుక్త రాష్ట్రీయులకు ఏ. సి. ఛాట్జి యను నాతడు పునఃసించెను.

ప్రాన్సు

12 అంతర్గాములను ముందుట.

పారిస్, మే 18:— ఈనెల 6 వ తేదీ మొదలు 15 వ తేదీవరకు ఆంగ్లములు నిస్సంశయముగ, 12 జర్మను అంతర్గాములను ముందరిని 'ఈ కోడెవ్యాంసు' పత్రిక నిర్ధారణ జేయుచున్నది.

పరాసువారి వర్తకము

లండన్, మే 18:—పరాసు శాశ్వతకార్యాలయము వారు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—ఈవారమునందు 952 పరాసు వర్తకనౌకలు సురక్షితముగ కరాళు లేవులయందు ప్రవేశించినవి. 991 నౌకలు లేవులనుండి పయనమై పోయినవి. 16 వందల టన్నుల బరువునకు వై బడ్డ 3 నౌకలు తప్ప మరెవ్వియు మునగలేదు. 4 నౌకలు మాత్రము అంతర్గాముల వారి నుండి పారిపోయినవి.

కల్చిమరంగమందు శత్రువులదాడి వ్యర్థముగుట

లండన్, మే 18:— నేటిమధ్యాహ్నము ఎఫ్. ఎం. సర్ డగ్లసు పేగుగారిట్లు ప్రకటించిరి:— గతరాత్రి ఆర్కాంటరిసుకు ఈ శాస్త్రభాగమును శత్రువులు రెండుమారులు దాడి సలుపవానిని భంగపరిచితిమి.

శత్రువులు ఫిరంగులను కాల్చుట.

గావెల్లీ, లేవులవద్ద శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులతో పోరిరి. ఆరాసు కాంట్రెస్టావద్దను, వైస్సీయికి ఈశాస్త్రముఖ మందును మా వైద్యములు శత్రువుల నెదిరించి జయకరముగ పోరినవి.

గొప్ప విమానముద్ధము.

లండన్, మే 18:—బ్రిటిషువారిట్లు తెలిపిరి. స్కార్ప్స్ వద్దకు, ఎపిహికి ఈశాస్త్రభాగమందును శత్రువులు శతస్సులతో తీవ్రముగపోరి. రెండు జర్మను విమానములను నేలకూల్చితిమి. మావిమానము లైదు కనుపించుట లేదు. శత్రువుల చిన్నవిమానములు రెండు నాశనము జేయబడెను.

విజయవంతముగు ఆంగ్లేయుల దాడి

లండన్, మే 19:—బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి:— గత రాత్రి గొబాకోర్టుకు ఈశాస్త్రముఖమున నిజయంత్రమైన దాడిసలిపి కొంత మందిని బంధించితిమి. లూసుకు తూర్పుభాగమందును, ఆర్కెంటురీసుకు ఈశాస్త్రముఖమునను, వై వెసుకు తూర్పు దిశమందును శత్రువుల దొమ్మియుద్ధములను ప్రతిహతము జేసితిమి.

బుల్లీకోర్టు వశముగుట

లండన్, మే 18:— ప్రధాన కార్యాలయమందున్న రూటరువిలేజుకు డిల్లు తంపినపి నాడు:— బుల్లీకోర్టు పతనమును గురించి వర్ణించినకొలదియు ఆంగ్ల స్కాట్లాండు వైదికుల ద్వైసాహసములు అత్యంతశోభన బడయుచుండును. ఆంగ్లస్కాట్లాండు వైదికులు పోరినరీతి నే బుల్లీకోర్టుగ్రామమునకు ఆగ్నేయమందు అంజకులు గూడ పోరి హిందెస్వర్థగారి పంక్తిని తమ స్వాధీనములో నుంచుకొనిరి. శత్రువులు ఎంత ప్రబలముగ తమ బారినుండి తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించి నను అకుంత విక్రమముతో శత్రువులను పారదోలిరి. బుల్లీకోర్టు స్వాధీనముగు అంత్యకాలమందు చాల ప్రముఖతల నిర్ధిగతులందుండెను. క్రొయి సెయ్యకు ఈశాస్త్రమునున్న నెన్నీ నదిప్రక్కనుండి మావైదికులు చాలచురుకుగ ముందుకేగిరి. దీనివలన, శత్రువులపంక్తి మాంచి, మోవర్సు మధ్యప్రదేశమందు కొంతవరకు వెనుకకువంగినది. ఇబ్బోట్లనే హిందెకో బర్గ గారి పంక్తి దక్షిణముఖముగ నున్నది క్వెంటిక్, బుల్లీకోర్టుల మధ్యనుండి మాంచికి తూర్పుగ నున్న ప్రదేశమందు తాము కోల్పోయిన ప్రదేశములను స్వాధీన పరుచుటకు వేనవేలగ జర్మను లున్నారు. బుల్లీకోర్టు చాల ప్రాముఖ్యతతో గూడుకొన్నదని జర్మను సేనానులకు తెలియుటచే నిరంతరము దానిని కాపాడుచుండిరి.

పరాసువారు తమస్థానముల గాపాడుకొనుట

లండన్, మే 18:—నేటిమధ్యాహ్నము పరాసు వారిట్లు ప్రకటించిరి:—చెమికో. డెన్. డెమ్మ్యు మిదనున్న కాలిఫోర్నియా పీటభూమిని ఫిరంగులతో జర్మనులు భయంకరముగ ధ్వంసు జేసిరి. ఈపీట భూమికి ఈశాస్త్రముఖముగ శత్రువులు అనేకమారులు ముట్టడించి వాయువ్యము లన్నిటినివచ్చి యోజనము గావించితిమి. ఇనట చేతిగోళములతో చిత్రముగ రిపులతో పోరితిమి. మాస్థానము లన్నిటిని కాపాడుకొంటిమి. భాంపేను ప్రదేశమందు మాంటు కార్ని వెల్లు, మాంటు హాటు లో ఫిరంగుల యుద్ధము కొంచెము దిట్టముగ జరిగినది.

అమెరికా

అమెరికను జాతివారిని యుద్ధమునకు తయారు చేయుట.

వాషింగ్టన్, మే 19.—జూన్ 5 వ తేదీని అమెరికనుల పేర్కొన్న యుద్ధనైతికగ్రంథములందు నమూనా జేయుటకు నను ప్రకటనను పంపుట విల్లును గారు ఇట్లు వ్రాసిరి:—నర్తమా నమందు మన మెవరితో సమరముజేయ నిశ్చయించితిమో ఆ శత్రువులు ప్రపంచమంతట బలాత్కారముగ స్వాధీనము జేసుకొని ఏలుటకు నిశ్చయించిరి. ఇట్టి ఉద్యమమును నెరవేర్చు కొనుటకు తమ వైద్యములను, యుద్ధ నౌకలను జర్మనులు ప్రబలుముగ అభివృద్ధిజేసిరి. రణ ముఖమును పూర్తిగ మార్చిజేసిరి. నేడు మనముజూచు వైద్యములు వెనుకటికిటి విగావు ఆ యా దేశముల వారందఱును ఆయుధ పాణులై యున్నారు. పరాసు దేశమున ప్రత్యేకము యుద్ధ పతాకము లనుబూని సంగర రంగమందు పోరుచున్న పరాసువారు మాత్రమే వైనికులు గారు. ఆ దేశముగల నేద్యము చేయువారును కర్మాలయము లందు వస్తు సముదాయములను తయారుచేయు వారునుగూడ వైనికులే. మన దేశమునకూడ నిటులే పని జరుగవలెను. యుద్ధమునకు మనము సిద్ధపరుపవలసినది వైద్య మొక్కటి మాత్రమే గాదు. ప్రజలనందరిని మనము కేంద్రీకృతము జేయవలెను. లోకకంటకులైన మన ఘోరశత్రువులను నిర్మూలము జేయుటకు అమెరికను లందఱును సురక్షితాహుతుతో పని చేయవలెను. ఎల్లరును వ్యవసాయమున నుపాదింపబడి సమకూర నేరదు. దేశీయులందఱును ఏక కార్యసక్తులై పని చేయవలెను. దేశ రక్షణార్థము అందఱును అవసరమే కాని ప్రత్యేకముగ వారివారికి యదించు కార్యములను మాత్రమే వారువారు నెరవేర్చిన ప్రయోజనములేదు. ఎల్లరును దేశానుకూలముగ కిలిపి పాటుపడవలయును. యోధా శ్రేయదగు శూరభావణి కర్మాలయము న పని చేయును తన హింస వచ్చును. కుట్రసిద్ధిదగు కార్మికుడు రణరంగమున కేగుట కభిలషింపవచ్చును. గాని దేశరక్షణమునకు రణరంగమున పనిచేయుటకు శూరభావములే కావలయును. కార్మికాలయము లందు వస్తు నిర్మాణమునకు కార్మికులే పనిచేయవలెను. ఇట్లుండిన గాని దేశము శోభించుటకు. దేశమందున్న జనులందఱును తమతమ కర్తవ్యము నరయుట ధర్మము గాన వర్తమానమునందు దేశీయ మహాజనసభవారు ప్రజలను ఆయా కార్యములకు ప్రత్యేకముగ నియమించి నిశ్చయించుట చాల సుమంజసముగను సమయోచితముగనున్నది. దీనికలన చేకూరెడిలాభమును వర్ణింప తరము గాదు. ఇది చాటితమందు నూతనాంశము. మనపురోవృద్ధికి ముఖ్యకారణము.

ప్రస్తుతమందు రూసు వెల్లు గారిని విచ్చి కనెనతో కరాసు దేశమున కంపెనీతో మన దేశమందు శీఘ్రకాలములో గుప్త సిద్ధమైన సేనను సమకూర్చుటకు అభ్యంతరము కలుగును. ఇదియే మన ముఖ్యకర్తవ్యము. పరాసు దేశమునకు రూసు వెల్లు గారిని పంపుట రూసు వెల్లు గారిని మిత్రమండలి వారిని గూడ గౌరవించుటకు సాధనము కాగలదు. అట్లే నర్సినవో రాజ్యాంగ విషయములకు కూడ అత్యంత లాభకరముగ నుండును గాని ఇది ఒందొరుల నభినందించుకొనుటకు అదనుగాదు. సంగ్రామ విజయమునకిట్టి ఆభివందనములు ప్రయోజన కరములుగావు. మనము పూనుకొనిన ప్రస్తుత కార్యము నాటక ప్రదర్శనము కంటిది గాదు. స్వామభ్యుదయమును, ప్రకృతిశాస్త్ర భాసము తోను మన మిప్పు డా ర రిం ద వ ల ని యు న్నది. ప్రతి విషయమందును అతి భాగ్యరాకతో మనము మెలగ కలసియున్నది. ప్రతి కార్యమును ఇచటను యూరోపు నందును అతి నిపుణులగు శాస్త్రజ్ఞులను పరిశీలించుచున్నాం.

బ్రెజిలు-యుద్ధము.

లండన్, మే 19:—రయోడిజనీరోనుండి ఇట్లు తెలిపి వచ్చినది:—జర్మను అమెరికా యుద్ధసందర్భమున బ్రెజిలు ప్రభుత్వమువారు తమ తటస్థభావమును గురించి మరల ప్రస్తావించెదరు.

ఆంగ్ల అమెరికనుల నౌకాసహకారము

లండన్, మే 18.—విప్లవ మాగురుడు డోవర్ నౌకా యుద్ధమందు భుజముగోలిన “బ్రోక్” యుద్ధనౌక కస్తాను, ఈవచ్చు గాని అమెరికా దేశమున కంపెనీనియు అమెరికానుండి అడ్మిరలు సియ్యు గారు ఇంగ్లాండుకు వచ్చినీయు తెలియుచున్నది.

కనడా

కనడా దేశముందు నిర్బంధనైతిక శాసనము

అట్టావా, మే 19:—వైనికులను సమకూర్చుటకు కనడా దేశముందు నిర్బంధనైతిక శాసనమును అమలుజరిపెద రని కామన్సుభలో రాబర్టు బోర్డెన్ గారు వెల్లడిజేసిరి.

ప్రధానమంత్రిగారి ప్రకటనము.

కనడా దేశముందు నిర్బంధక శాసన చట్టమును ప్రవేశ పెట్టెదరని రాబర్టు బోర్డెన్ గారు తెలియజేసినపుడు ఎవరికిని ఆశ్చర్యము కలుగలేదు. కనడా దేశమున పలు భాగములందు యుద్ధవాణిజ్య, పట్టణ పారిశుధ్యాది ప్రజాప్రతినిధి సంఘముల వారు నిర్బంధ నైతిక శాసన మవసరమని ఇటీవల ఘోషింప సాగిరి. కనడా దేశముల భౌతిక తరుగకుండుటకు కనడా పటాలములకు క్రొత్తవైనికుల నంద జేయుట అత్యవసరము. విచ్చి కనైతికత్వముచే మనకెట్టి లాభమును సంపాద్యుట కష్టతరము. మన మాజించినట్లు భుజకార్యములు కొన సాగ నేరవు. కాన సెలకలొది రణముఖమందు కీర్త్యాహులై పోరుచున్న యోధులకు ఆశాధంగము కలుగజేయ కుండుటకు ప్రభుత్వమువారు తమ అధికారమును వినియోగించి వైద్యము లందు అగత్యముగ క్రొత్తవారిని చేర్చుటకు తగిన సమయము తటస్థించినది. మాయత్నము వ్యర్థము గాకుండ మాక్రొత్త శాశ్వతముగ నుండునట్లు, కనడా దేశములు ముందంజవేసి దేశోద్ధారణము జేయుదురుగాక యని పరాసు బెల్లియంగముల వీరశత్రు నొరగిన కనడా యోధులు మనల నాహ్వానించియే యుండిరి. స్థితిగతులన్నిటిని సేను సావధానముగ పరిశీలించితిని. బాధ్యతవేండుగాని మన మపుడు వెనుదీయు వారముగాము. గాన రణరంగమందు నిరుపమానముగ రితిని కనడా వైద్యము నిలిచియుండుటకు వలయు వైనికులను దొరతనము వారు నిర్బంధమున నయిన సమకూర్చెదరని నుడువుట నావిధి యే యున్నది. కావలసిన వైనికుల సంఖ్య 50 వేలకంటె తక్కువగ నుండకూడదు. వీలయినచో 100 వేలుగూడ నుండదును. వీనినిగురించిన తీర్మానములను సభ్యుల అంగీకారమునకు ప్రవేశపెట్టుకరి అందఱును వికకంత్వముగ ఆమోదించివారి వారి కక్ష్యనుసారము సాయమొనర్చి కార్యసాధనమునకునట్లు మనోధైర్యముతో కార్యభారమును పూనదగును. ఈ వర్తమాన సంగ్రామమందు జయోపజయము లెట్లున్నను, మానవత్వము నందు లోటులేకుండ సమగ్రముగ మన విద్యుత్ కర్మము లాచరించుట యుద్ధమనుని బోధించు గారు ప్రస్తావించిరి.

ప్రతికక్షీనాయకుని అభిప్రాయము.

వై మదహరించిన పద్ధతులన్నియు ఫలించుటకు తా మందరము తోడ్పడి తమవిధి కృత్యము లాచరించుచు ఈసంగ్రామమందు విజయమునకు కలయు కార్యముల నన్నిటిని నిర్వహించెదమనియు దొరతనమువారు తమ ప్రతిపాదనలను సభ్యులయంగీకారమునకు ప్రవేశపెట్టుచో ఇదే అభిప్రాయముతో ప్రకటించెదమనియు ప్రతికక్షీనాయకుడగు సర్ విల్సన్ గారు లాఠియురు గారు నుడివిరి.

కనడా దేశముందు వైనిక సమావేశము

మాంట్రీలు, మే 20:—కనడా దేశముందంతటను వైనిక సమావేశము చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నది. సర్ రాబర్టు బోర్డెన్ గారు కనడా దేశమునకు తిరుగ, వచ్చిన వెంటనే నిర్బంధక వైనికత్వ పేర్కొనునను గూడనలు కానిపించినది. కాని క్యునెహూడి వృత్తులలోని వారి కీ నిర్బంధము వర్తింపదు. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములందు నిర్బంధ వైనిక శాసనమును ప్రవేశ పెట్టుటచే కనడా దేశములకు వీరోత్సాహ మెక్కుడయినది. ఆస్ట్రేలియా నియోజనము ప్రజలకు చాల గంతృప్తి కలిగించినది.

శత్రుముట్టడి భంగపరచుట

లండన్, మే 20:—క్విట్టు మన్ రో పేగ్ గారిట్లు ప్రయోగించి:—ఎవీ హెపరములనుండు మాస్టానములపై శత్రు వైద్యములు గవియనవి వెనుకకు గొట్టుబడినవి. ఘోర్తిశాస్త్రయొద్ద జరిగిన కాపురల వైద్యపోరాటమున మేము జర్మనుల కైవీలమెనర్చితిమి.

గత విశ్వకర్మ మహాజనసభ తిరుమనాపల్లిలో రాబోవు 26, 27, 28 తేదీలను జరుగును. తత్సభకు సింహాళములో న్యాయవాదిగ నున్న ఎన్. కెవలం దాచారిగా రధ్యక్షత గొనొందురు.

ఇటలీ

ఎడియూటిక్ సముద్రమందు నౌకాయుద్ధము.

లండన్, మే 18:—యంగళ వారమునాడు పాత్రకాలమును ఆస్ట్రీయా యుద్ధనౌకలు ఎడియూటిక్కు సముద్రమందు మిత్రమండలివారి నౌకలను తలపడి 14 బ్రిటీషువారి నౌకలను ముంచినవనియు వీనిలోనున్న 72 మంది ఆంగ్లేయులను బండ్లుగ జేసిలియనియు ఆస్ట్రీయావారు తెలిపిరి. బ్రిటీషువారి డాక్టురుత్; ‘బ్రిట్టల్’ యుద్ధనౌకలను, పరాసు ఇటలీ వారి యుద్ధనౌకలను శత్రునౌకలపై అగ్నివర్షమును కురిపించుచు వానిని తరుముచు కట్టాగోను సమీపించిన పిదప శత్రువుల యుద్ధనౌకలు హెచ్చు ప్రసట కనబడగ వెనుకకు మరలెను. కట్టాగోవంతలి భాగమున ఇటలీవైమానికులు శత్రువుల యుద్ధనౌకలను ముట్టడించిరి. శత్రువుల యుద్ధనౌక యొకటి తగులబడుచు మునిగి పోవుచున్న స్థితియందు దరికిచేరు చుండగ కనుగొంటియని వైమానికులు నిశ్చయించిరి. ఇంకొక నౌక కూడ ధ్వంసమైవట్లు ఆంగ్లేయ నౌకాదళాధికారి తెలిసెను. డాక్టుమన్ యుద్ధనౌకకు ఒక అంతగ్గామి బూబిజోతో గొట్టెననియు, యుద్ధనౌక రేవులో ప్రవేశించినదనియుగూడ తెలిపిరి. ముగ్గురు హతృల్లెరి, 5 గురు కనిపించుటలేదు. వీరుగూడ మృతులైనట్లు నమ్ముచున్నారు. 7 గురు క్షతగాతు లైరి. వేగొండు నష్టము లేదు.

స్పెయిను

స్పెయినువారి పొగయోడను పెల్లులతో కాల్చుట

మాడ్రిడ్, మే 18:—పెట్రీషియా యును స్పెయిను వారి పొగయోడపై జర్మను అంతగ్గామి పెల్లులను వేసెను. ముఖ్య ఎంత్రాధికారి హతృడయెను. మంత్రివర్గమువారు ఈ దురాగతమును గూర్చి విఫలముగ తర్కించిరి. ఆక్షేపణ పత్రికను తయారు చేయుచున్నారు.

(౧)

తృతీయ గంజాము మండల

సంఘసంస్కరణ సభ.

మానిలేఖకుని యుద్ధకుండి.
(తంత్రి నలన).

బంగళూరు, మే 21:—తృతీయ గంజాము మండల సంఘ సంస్కరణసభ కేనివారము నాటి యుదయమును, సాయంకాలమును, పండిత మహాదేవ శాస్త్రిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఇద్దఱు బాలికలు ఆహ్వాన గీతములను బాడిరి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు మాయగ్రీవరావుగారు స్వాగతో పన్యాసమునిచ్చిరి. గిడుగు రామమూర్తి పంతులు గారు యపాదింప నుజ్జయెకరు బలపజాప సభాధ్యక్షులు అగ్రాసనము నలుకరించిరి. పసురుత్తి దక్షిణామూర్తిగారు స్వాగత భద్రములను జరిపిరి. అధ్యక్షులు తమ యభిప్రాయ వాక్కులను మాపుచు అత్యుత్సాహ కరమగు సుపన్యాసమును తెలుగున నొసంగిరి. వారు ఇంగ్లీషులో వ్రాసిన యుపన్యాస కరపత్రములను విరివిగ పంచిరి. అధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసానంతరము విమర్శింపబడుటకు సూచితములైన విషయముల నన్నిటిని వికరించి శాస్త్ర విషయములను సంస్కరణ విషయములను సమర్థించిరి. 9 విషయములు విమర్శింపబడినవి. సంఘసంస్కరణ సభ ఉద్దేశములు ప్రయత్నము లను గూర్చియు, జాతీయ సర్వత్రను గూర్చియు, సాంఘికసంస్కరణలను గూర్చియు, జాతీయత సభలను గూర్చియు వర్ణాశ్రయ భగ్నములను గూర్చియు శాస్త్రస్థితులను గూర్చియు, ప్రమాణములకును ఆచరణములకును గల వ్యత్యాసములను గూర్చియు సంస్కరణోద్యమమునుగూర్చియు వారు నుడివిరి. అనేకపండితులు, వక్తరులు ఈ దర్శనము పొగ్గారిరి. విమర్శానంతరము అధ్యక్షులు ప్రతివిషయమును గూర్చియును తమ యభిప్రాయమును వెలియచ్చిరి. పండిత గిడుగు రామమూర్తి రాఘవరావు రామశాస్త్రి, సదాశివశ్రీ, గణపతిశాస్త్రి, గాల్గు సాంఘిక సంస్కరణ పరిషత్తుగా నేర్పకుటకు నిశ్చయింప బడును. సంస్కరణశ్రమము లగు ఇతరప్రముఖులను ఈ పరిషత్తునందు చేర్చుకొనుటకు ఛారికధికార మీయబడినది. అనేకపండితులు, నాసియములు, వక్తరులు, ఉద్యోగులు వక్తస్థు మున్నగువారు సభాసభానియు నలుకరించిరి. మధ్యాహ్నమునందు అధ్యక్షుల విడిది నందు సాంఘిక సమావేశము జరిగెను. సభ జయప్రసంగ జరిగెను.

ముఖ్య సమాచారములు

(0) అలహాబాదు పార్టీసంఘమువారు, తమ నిధి నంతయు మొదటబుణమున కిచ్చుటకు శీఘ్రముగా తీర్మానించిరి.

అదైవతనభ యొక్క- 23 వ వార్షికోత్సవము జూను 24 వ తేదీని మొదలు మంధకోణములో వారము దినములు జరుగును.

బొంబాయి గవర్నరుగారి వైనిక కార్యదర్శి మేజరు. జి. జి. బ్రౌన్ గారు రణరంగమున కరుగుదున్నారు. ఈయన క్రికెటు ఆటయందు పేరు వడసిరి. చిరకాలమునుండి గవర్నరు గారి స్వహాధికార కర్మములో నున్నారు.

పాతకాల వార్షికోత్సవము.- సిరగంగయందలి రాజా వారి యొప్పుత పాతకాలవారు 12 వ వార్షికోత్సవమును 12, 13 తేదీలను జరిపిరి. ఉత్సవమునకు ఎన్. శేషుది ఆయాంగా కర్మములునుండిరి.

బొంబాయి నండి మహావీరేశ్వరమునకు వచ్చుచు బొంబాయి గవర్నరు వెల్లిండ్లగారును వెల్లిండ్ల ప్రభ్యుగారును పూనావద్దనాగి ఈనెల 19 వ తేదీ ఉదయమున పూనాశ్రీల చుట్టుబుణమున కర్మముల నహించిరి. అనేకులు పురుషులును, పదమూడు, పదకంకరించిరి.

కొల్లెంగోడు ప్రాంతిక పాతకాల.- పాతకాల నిమిత్తమై జూడ మహారాజావారు 200 లును, కొల్లెంగోడు రాజావారు 100 లును యిచ్చియుండిరి. కృతజ్ఞతన జెలుపు నిమిత్తము పురజములు ఆర్ వసుదానను బి. ఎ. గారి యధ్యక్షత క్రింద కర్మ గానించిరి.

పుదురు ప్రావిడమహాజన సభాద్వితీయసమావేశము:- పుదురు ప్రావిడమహాజనసభా ద్వితీయసమావేశము 1917 సం వత్సవము మేనెల 25-27 రులలో పుదురు అగ్రహారములో వసుల సభాపాదకాశ్రీగారి యాజమాన్యమున జరుగును.

పుదుకోటలో నున్న వ్యవసాయదారుల బిడ్డలందరును వ్యవసాయ విద్యనభ్యసించుటకు 1918 వ సంవత్సరమున రాజాగారిసంగిరయు తరువుల ననుసరించి యొక్కవ్యవసాయకళా కాలను నెలకొల్పుటకును దానికిగాను సాగుబడి భూమిని గూడ సేవరచుటకును సంస్థానమువారు నిశ్చయించిరి ఈనెల 17 వ తేదీని సంస్థానపు శేషులలో ప్రకటింపబడెను.

వాణిజ్యవిద్య- ఇంచూరుసంస్థానమున వాణిజ్యవిద్యకు సంబంధించిన ఏర్పాటులు లేకుండెను. ఇటీవలని బయలుదేరిన వర్తకసంఘ రాజ్యదర్శివాణిజ్య విద్యావిషయమును నూతనముల దొరతనమువారి కనుప వారు వాటి నంగీకరించిరి. ఏప్రిలు నెల 25 వ తేదీని వాణిజ్య రంగతి ప్రారంభింపబడినది. పది కుండి చుంపాధ్యాయులు విద్యకుగారు పురుషుని ముందునకు వచ్చిరి. తర్వాతయందు సుమారు నూలుమంది విద్యార్థులు చేరిరి.

మైసూరు సేవింకుర్వార్యంకులో క్రిందటి సంవత్సరము సొమ్ము తగ్గినది. బాంకిలో సొమ్ము ఉంచుకొన్న వారి, నితే సముల మొత్తము 89 లక్షలనుండి 65 లక్షలకు తగ్గినది. మైసూరు బ్యాంకు సాహకారసంఘమువలనను సొమ్ము ఉంచువాళ్లకు జేసిన సాహాయము వలనను, జిల్లాబోర్డును, పురపాలక సంఘములను, ఋణముల నిచ్చుటచేతను ఈ విధముగా బరిగిని ప్రభుత్వమువారు చెప్పబడ్డారు. యధ్యుణము కలర ఈవత్సర మింకను తగ్గని తెలియుచున్నదని మదరాసు ప్రైముప్రతిక వ్రాసెను.

ప్రాశ్న సమ సమాధి సాయము గాను:- ప్రాశ్న కురు నాయకుగారు పూర్ణలోని శ్రీ శర్మ పతనమందిర నిర్మాణముల ఆహ్వానము నంగీకరించి గత 18 వ తేదీని పూర్ణకుపోయిరి. గ్రామవాసు లనేకులు లైలుష్టము నొద్ద చేరి నాయకుగారికి స్వాగతము మొసంగిరి. సమాజ కార్యదర్శియు కుడి కొండయు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. నాయకుగారిని హరి ముఖ్యములను రెండు ఏనుగులపై నెక్కించి ఊరగించిరి. పతనమందిరపు వర్గంతి శుభ జరుగుచుండిన పాతకాల మందిరమునకు నాయకుగారు విచ్చేసి "జకమత్యము"ను గూర్చి యభ్యసించి సాయంత్రము ఏలూరుకు పోవుచు వికారముగనునకు ఒక మీరువా నొంగు వాగ్దానము చేసిరి.

బొంబాయి మదరాసు హైకోర్టులలో జడ్జిలుగ పని చేసియుండిన బద్రుద్దీను త్యాజ్జిలగార్ల రక్త సంబంధియును అబ్దుల్ త్యాజ్జి గారు నాసికులో జరిగిన బొంబాయి రాష్ట్రీ యసభయందు స్వపరిపాలనమును గూర్చి ఉద్బోధనయందు ముచ్చటించిరి. మహావీరయంద రు ను స్వపరిపాలనమున పేక్షించియున్నారు. మాకు స్వపరిపాలనము వలదని చెప్పనియోగింప బడిన మహమ్మదీయులు స్వల్పముగనుండుటగూడ సత్యము. స్వపరిపాలనముగా వలెనని మనముకోర మీరందులకు తగియుండలేదని దొరతనమువారందురు. నిర్బంధ ప్రారంభ విద్యను నెలకొల్పి మమ్ముల స్వపరిపాలన కర్మల మెనర్వల సినదని కోరగ నాప్రకారముగ గూడ మెనర్వని త్యాజ్జి గారనిరి. న్యాయండియ.

శీ. శే. రావుబహద్దరు ధాన్వి కాశీనాథునిగాను:- వీరి మాసము 14-వ తేదీని ఆంధ్రబోర్డు తమ స్వగృహమున మరణించిరిని తెలియజేయుటకు చింతిలుచుంటిమి. చిన్నటినుండి యు పరిశ్రమలనిన వీరి కళ్ళుచిగలదు. పరిశ్రమల విషయమై వీరు యూరోపునకు విచ్చేసి యుండిరి. కమిషనరు డిప్యూ మెంటులో నసిద్దంటుగ ప్రవేశించి కమిషరీ జనరలుకు పర్సనలు అసిద్దెంటు పదవిని బడసి, రావు బహద్దరుబీరుదము నందిన 4 సంలకు ఉద్యోగమునుండి వీరు నెలవుల బుచ్చుకొనిరి. అనంతరమున వీరు ప్రజోపయుక్త కార్యముల కేవలమగు శ్రద్ధ దీసికొనిరి. బొంబాయి మ్యూనిసిపలు కార్పొరేషనుకు వీరు 10 సం. వరకు కమిషనరుగనుండిరి. వీరి మరణమునకుండు జనులేగాక అసంఖ్యాకులై యుండు వీరి యాత్మమిత్రులు చింతిలుచుండిరి. ఇక నొకవాడునుకను చనిపోవ సిద్ధముగా నుండినపుడుగూడ, వాణిజ్య పారిశ్రామికములయందు చరించు వారు నెక్కండ్రు వీరల నలహాతువుమృతిన వచ్చుచుండిరి.

చెన్నపురి పోలీసునిబ్బం:ని సమర్థముగ చేయవలెనను తలంపుతో "యధానంతరమున కొంతమంది ఇరస్సెక్టరుల తర్ఫీతుకొఱకు స్కాట్టుండుయ్యార్డుకు గాని మరే యితర ప్రదేశ మునకు గాని బండ్లు యుపయోగకరముగ నుండునా?" యని చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారిని గొ. నరసింహయ్యగారు రదిగిరి. "హిందూదేశము నుండి వెళ్లు పోలీసు అధికారులను తర్ఫీదుచేయు స్కాట్టుండు యార్డువారు యెప్పుకొందురాయను సంతయు కలుగుచున్నది. కొంతకాలము స్కాట్టుండు యార్డు సందర్శనసీచ్చుట చాల యుపయోగకరము. వెళ్లూకు హోమ్సుగారు వ్రాసియున్న స్కాట్టుండుయ్యార్డువారు అసమర్థులుగాను రాజధాని పోలీసువారి కార్యాలయమును స్కాట్టుండుయ్యార్డు అని పిలిచెదరు. వెనక స్కాట్టులెండురాజులు లండను పట్టణమునకు వచ్చిపుడు నివసించుటకు నిర్మింపబడిన భవనము వెనుక నడట నుండెడిది అపుడువారు సందర్శనమున కొకసారి వచ్చి నివసించుచుండెడివారు గాన దాని కా పేరు వచ్చింది.

ఆబోతులు.

కొన్ని సమయములందు హైదరాబాదు ఎద్దులను అచ్చువేసి విడచివెట్టు నాచారము కలదు. ఈఆబోతు లెన్నోసార్లు గావని హైకోర్టుల తీర్పుల మూలమున స్పష్టమగుచున్నది. గాన ఎవరి యిచ్చవచ్చినట్లు వారి మొద్దులను తీసికొని పోయి, తమయిష్టానుసార ముపయోగించు చున్నారు. మ్యూనిసిపలు వారు తమబుద్ధులగుట క్రిందకు మూసము నమ్ముటకై గట్టిక వాండ్రును వీటిని తీసికొని పోవుచుండిరి. వైకారణములచే ఎద్దుల ముకుపు చెల్లించుటతగ్గిపోయినది. ఇందువలన కేవలము వ్యవసాయముపై నాధారపడి యుండిన హిందూ దేశమున కార్థిక రీత్యాహని కలుగ వచ్చును.

పశువుల విషయమై బంగాళా దొరతనమువారి రిపోర్టు గూడ, వై యంతముల భృతపరచుచున్నది. అస్సాముబంగాళా తూర్పు ప్రదేశము మున్నగు ప్రదేశములనుండి కటికవాండ్రు ధర్మాధ్యము విడువబడిన ఎద్దులను తీసికొని పోవుచుండెడి వారు అని యీ రిపోర్టున కలదు ఈ క్రొవ్యము మూలమున దేశ మునకు నష్టము సంభవించును. పశువులను జతకట్టుట కభ్యంతరము కలుగును.

వైనిషయము లన్నిటిని సామాజ్య శాసనసభాసభ్యులగు గొ. కామినేకమార చంద్రగారు న్యాయండియావాకి తెలియజేయుచు తామీ విషయమున శ్రద్ధగ పని చేయనుంటిరని వ్రాసిరి. ధర్మాధ్యము విడువబడిన పశువులనన్నిటిని శాసన పూర్వకముగ తమ వశ మొనర్చుకొని దొరతనమువారు పోషించి యుంచిన వై యి బ్బం చులు తొలగి పశుసంఖ్య

కే కొరతయుకలుగదు. దొరతనమువారు మ్యూనిసిపలు బోర్డుల జతకట్టించుటకుగాను ప్రత్యేకముగ పశువుల గొనుచుండిరి. గాన ధర్మాధ్యము విడువబడిన యిట్టి పశువుల తమ వశమొనర్చుకొనుట కే యభ్యంతరమును ఉండగూడదు. ఈ తీరున గొ. సభ్యులు శాసనసభయం దొక తీర్మాన ముపాదించునన్నారు.

ఈ విషయమునుగూర్చియే వీరిదివరలోనే న్యాయ సభ్యునితో నుత్తర ప్రత్యుత్తరములజరిపిరి. ధర్మాధ్యము విడువబడుచుండిన పశువులు బాధింపబడుటను గూర్చి వివరముల సంపాదించవలసినదని యతడు సలహానిచ్చెను.

గొ. సభ్యులు రాబోవు సెప్టెంబరు మాసమున తీర్మానము నుపపాదించుచు విషయవివరములయందు సహాయ ముపేక్షించి యుండెను.

రష్యా యుద్ధముంత్రి

ప్రకటితమైన యుద్ధపురు.

సెక్రట్రీగ్రాడు మే 20.-దేశ మహాయుద్ధియందు నున్నదనియు ప్రతిరునుజుమను రక్షణకార్యము తొడ్డవలయుననియు యుద్ధయంత్ర ప్రకటింపెను. బాధ్యతను తొలగించుకొను నుద్దేశమున, పెద్ద యుద్ధోగముల నుండు నుద్ధోగముల రాజీనామాలు దాఖలు చేయవచ్చునగాని యిట్టి రాజీనామా లంగీకరింపబడవు. నొకాదళములనుండిగాని వైనికదళముల నుండిగాని పారిపోయినవారు 28 వ తేదీలోపున తమదళముల చేరవలయును. అవిశేయలందరును శిక్షింపబడుదురు. దొరతనము, డ్యూమా కార్యనిర్వాహకులు మున్నగువారితో ప్రసంగించిన యనంతరమున నేనాముల యుద్ధభూమిక పోయిరి.

ఈనెల 18 వ తేదీని విశాఖపట్టణమునందు చిన్న భూకంపమువచ్చి తుణకాలముండినది. నష్టమేమియు గలుగలేదు.

18-వ తేదీని ఏలూరునందు వడగండ్లవాన కురిసినదని యొక విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

కంభము సెద్దన్న హజరత్ గూడెం గ్రామమునుండి యొకరిట్లు వ్రాయుచున్నారు:- చీకిరేల కెగువకాటువనీటిని దిగువభూములకు కావలసినదానికంటె ఎక్కువగావలదుచే, నీరు హజరత్ గూడెములోనికి పారి, ఆకాలవకు సమీపమున నున్న ఉప్పునీళ్లభావిని ముంచివేసి, కాలువనీరు బావినిరు ఏకమగుచున్నది. ఇందువలన జనులరాకపోకల కభ్యంతరము గలుగుచున్నది. అధికారు లీవిషయమై శ్రద్ధతీసికొన ప్రార్థింతులు.

గుంటూరు పురముందు శివాలయమును కట్టించుచు చనిపోయిన ఏకారాయయ్యగారి ఆవసాకాలమునకు గోపుర ప్రాకారాలు శేషించెననియు, వారిభార్య వీరినిగూడతూర్తి చేయుటకు హైదరాబాదులో యాచించుచున్న దనియు గుంటూరువాసులును భగవంతుని ముచేసి పనులు పూర్తి చేయింపవలెననియు హైదరాబాదునుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

కాళహస్తి ఆర్. పి. బి. జి. పార్శ్వాల ప్రాతవిద్యార్థుల సమావేశము ఈనెల 15వ తేదీని తిరుపతి ఉన్నతపాఠశాల లోని కె. కృష్ణమాచారి బి. ఎ. ఎల్. టి. గారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఒక విద్యార్థి "హిందూదేశములోని విద్యాపద్ధతుల" ను గురించి యొక వ్యాసమును రదివెక.

15-వ తేదీని గురబాడనుండి ఒక విలేఖకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:- 10, 12 దినములనుండి ప్రతి నాకుంత్రిమును ఎక్కువగా వర్షము కురియుచున్నది మొదటిదినము 5 నిమిషముల తెరిసికొ చాలసారులు వడగండ్ల వాన కురిసినది. నిన్నటి దినము ఒక్కసారి మరల పెద్ద వడగండ్లవాన కురిసినది. ఈ వడగండ్ల వానవలన వ్యవసాయ జనులకు పెక్కు ఇక్కటులు గలుగునని భయపడుచున్నారు.

భీమునిపట్టణము, మే 19 -నిన్నపగలు 12 గం 30 నిమిషములకు బహు సల్పయిన భూకంపము కలిగినది. కొంత మంది మేడలపైని ఉన్నవారు బాగుగా కనిపెట్టిరి. మేడలపైని గల సామానులు కదలుటచేత భయపడి పయికి తగ్గరపడి వెళ్లిపోయి వచ్చివారు. ఇది అంతయు 2 కెకముల గందరగోళము జరిగినది. ఎవరికిని ఎట్టి ఆపదలు కలుగలేదు.

లేపల్లె పురవాసు లీ నెల 19-వ తేదీని ఉమామహేశ్వరాలయమున సభ చేసి ఈ నెల 29, 30, 31 వ తేదీలను లేపల్లెలో జంధ్యాల గౌరీనాథ శాస్త్రిగారి అధ్యక్షతక్రింద వర్ణాశ్రమ భగ్యసభ జరుపుటకు తీర్మానించిరి.

THE GREAT WAR

A BRITISH TROOPSHIP TORPEDOED

INDIAN IMMIGRATION INTO CANADA—SIR P. BORDEN'S STATEMENT

AUSTRIAN CRUISERS CHASED OFF IN ADRIATIC

SELECTIVE COMPULSORY SERVICE IN CANADA

A SPANISH STEAMER SHELLED

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN.

Changes in India Office.

LONDON, May 20.
Mr. P. H. Lucas has been appointed Secretary to Financial Department of the India Office in succession to Mr. Newmarch retired. Mr. C. H. Kisch succeeds Mr. Lucas.

Mesopotamia Report.

LONDON, May 20th.—Mesopotamia report has been signed and presented.

A State Bank in India.

LONDON, May 23.
At a meeting of the Indian section of the Society of Arts, Lord Carmichael presiding, A. C. Chatterji of the United Provinces urged the formation of a state bank in India in order to facilitate the raising of loans in India for the purposes of production and development.

Mr. John Maskelyne.

LONDON, May 20.
The death is announced of the entertainer, Mr. John Maskelyne.

General Putnik.

A telegram from Nice announces the death of General Putnik, late Generalissimo of the Serbian Army.

Sir Alexander Binnie.

LONDON, May 20th.—The death of Sir Alexander Binnie is announced.

Future of the Empire.

India's Position Established.

LONDON, May 20.
The "Times," after describing General Smuts's speech as worthy of the great occasion, comments upon his reference to the War Cabinet. It says: "Certainly the meetings of the past few weeks marked an immense advance on the Imperial Conference of past days. They have had for one thing the excellent result of establishing the position of India as a partner-nation in the British Commonwealth. General Smuts knows, no man better, the dangers which lurked in the anomalous relations between the Dominions and India, and he, as much as any statesman in the Empire, must rejoice at the better promise implicit in the representation of India at the Imperial Cabinet, and he had, we may conjecture, his full share in the happy establishment of cordial relations between the representatives of the Dominions and of India. General Smuts did not enter into the possibility of more complete constitutional developments for the Empire. He agreed to a special Conference after the war to settle the problem, and feels now no doubt that it may be left there for a moment. We are not disposed to quarrel with this discretion. The people of this country will do well to reserve judgment in that matter and pay grave attention to what General Smuts said about the future security of the Empire. There is real need for his reminder to bear in mind not merely Central Europe, but the British Empire when the peace settlement comes. There is a tendency here to concentrate on problems in Europe and let the rest of the Empire shift more or less for itself. This will not do any longer, and General Smuts was absolutely right to tell us so frankly."

The Silver Market.

LONDON, May 20.
Messrs. Montagu's report says: "The market was steady in tone. There was no feature of special interest except the continued paucity of sales from America. There have been few general orders. The bulk of business has been for coinage."

King's Message to Workers.

LONDON, May 20.
The King, replying to a message from Vicker's workers in appreciation of Their Majesties' visit, says he is confident that British workmen will never fail their countrymen who are fighting their battles by sea and land.

Less Sugar For Manufacturers.

LONDON, May 20.
Lord Devonport has reduced the allowance of manufacturers using sugar, from 40 per cent. of the 1915 allowance to 35 per cent. of it. Makers of condensed milk and jam are excepted.

Mastering Submarines. New and Successful Methods.

LONDON, May 20.
Mr. Kennedy Jones speaking at Edinburgh said: "We were beginning to master submarines, thanks to new methods which had hitherto been successful."

Anglo-American Naval Co-operation. Destroyer Hero's Services Lent.

LONDON, May 20.
It transpires that Captain Evans, of the destroyer "Broke," which took part in the action off Dover in April, has been lent to America in exchange for Admiral Sims.

FRANCE.

French Shipping. A Week's Traffic and Losses.

LONDON, May 20.
A French naval communique says that 952 merchantmen arrived at French ports during the week and 991 sailed. Three ships over sixteen hundred tons and none under were sunk. Four were unsuccessfully attacked.

RUSSIA.

Generals and Government Confer. Military Supplies Improving.

LONDON, May 19.
PETROGRAD.—Generals Alexieff, Brussiloff, Gurko, Dragomiroff, and Scherbatscheff have attended several conferences with Government regarding the questions of munitions and supplies. It is announced that the position in this connection is improving.

Premier's Confidence in the Army.

PETROGRAD.—Generals Alexieff, Dragomiroff, Gurko, and Brussiloff declare that the Coalition Ministry will restore discipline in the army which is enthusiastic at the appointment of M. Kerensky as Minister for War. At a meeting of the Provisional Government and the Executive of the Workmen's and Soldiers' Delegates, the Premier, Prince Lvoff, declared that the defeat of Russia and her Allies would be a national disaster. Hence the Government was confident that the Revolutionary Army would not allow the Germans to be victorious.

War Minister's Orders to Armies.

LONDON, May 20.
PETROGRAD.—M. Rerency, Minister of war has issued an order to the armies that the country is endangered and everyone must do his share in defending it. No request for resignation by high command in desire to escape the responsibility at this grave time, will be entertained by him. The deserters are enjoined to return to the army and fleet on the date prescribed namely 28th instant. All who disobey will be severely punished.

Generals Return to the Front.

Generals commanding the armies have returned to the front after conferring with the Government and executives of the Duma and Delegates.

GERMANY.

The Coming Trade War. British Empire's Influence Dreaded.

LONDON, May 20.
A big industrial paper, the "Rheinisch Westfaelische Zeitung," publishes an article showing the further spread of the scare regarding after-war trade, which has started in the German Banking Press including the "Berliner Tageblatt," the "Lokal Anzeiger" and the "Frankfurter Zeitung." The article seems to have the deliberate intention of preparing the German nation for the surrender of all political claims, if only peace can be obtained on pre-war trade conditions. The article is especially apprehensive regarding the effects of the Imperial Conference which it dreads far more than the Paris Conference. It says: "The establishment of an Imperial Customs Union would be a matter of extreme gravity for Germany, as it would by its weight draw a number of smaller States into its orbit. This would be intensified if America joined with the view to defeating German supremacy in trade and establishing an Anglo-Saxon world domination." The article concludes: "We shall shortly have to face most disagreeable facts. We can only gradually repair our pre-war position in the world's market, but the conditions of peace offer our first

TELEGRAMS.

opportunity. Unless, however, we succeed in extorting from England absolutely unrestricted "most favoured nation" treatment throughout British Empire, we shall see our hands forcibly tied in other directions by those who take their political and commercial cue from her. Our foreign trade will inevitably lag behind that of the Powers who are now preparing by drawing closer the bonds uniting them to conquer us in the coming trade war."

Chancellor's Annexation Policy. Neither Side Satisfied.

LAHORE, May 20.
The "Civil and Military Gazette" special cables:—LONDON, 16th May: The Chancellor's speech in the Reichstag seems to have satisfied neither side. It is believed, however, that he would have caused further controversy by accepting or rejecting the annexation policy.

Massacre of Jews.

The American correspondent of Exchange Telegram Company says that a member of the Reichstag asked the Chancellor to impress Turkey with the necessity for putting an end to the massacre of the Jews in Palestine.

AMERICA.

Statement by the Canadian Premier. Imperial Parliament Proposal Rejected.

LONDON, May 20.
OTTAWA.—In the House of Commons Sir Robert Borden made a statement regarding the Imperial Cabinet Conference. He said: "The proposed annual meeting of the Imperial Cabinet will be of advantage to the Overseas Dominions. Hereafter the British Cabinet will not decide matters first and consult us afterwards, but will deliberate all questions of Imperial policy in conjunction with the Representatives of the Dominions and India. But this will in no way infringe the power and autonomy of the Dominions, as all decisions are subject to the assent of the various Parliaments." Sir Robert Borden said the proposal for an Imperial Parliament was rejected as neither feasible nor wise. Under no other relations than those existing could the Dominions have done so much towards the prosecution of the war, and the measure of what they were ready to do in the future was their record of the past. Sir Robert Borden invited Sir Wilfrid Laurier, leader of the opposition, to accompany him to London as a second representative of Canada at the after-war conference (cheers). Sir Robert Borden said he had declined to ask the United Kingdom to make any change in its fiscal policy purely for the purpose of giving preference to the products of Canada. Inter-Imperial Trade would be fostered and improved by cheaper transportation. The naval power of the Empire should be so increased that the overseas paths should not be closed up in peace or war.

A Concession to India.

Dealing with the admission of India to the War Conference, Sir Robert Borden paid a tribute to the fairness and moderateness of India's representatives as a result of which the Government had decided that regulations regarding the immigration of Indians into Canada should be on the same basis as Indian regulations on Canadians.

Premier's Statement.

Compulsion Necessary to Maintain Army.

LONDON, May 20.
OTTAWA.—Sir Robert Borden's announcement regarding compulsory service has not surprised the country, because the demand for some form of compulsion voiced by the military, trade, municipal and other representative bodies has been insistent lately in most parts of Canada. The Premier laid stress on the necessity of reinforcing the Canadian divisions if Canada's splendid effort was to be maintained. It was apparent that the voluntary system would not yield the substantial results hoped for and he believed that the time had come when the authority of the State should be invoked to provide the necessary reinforcements to sustain the gallant men who had held the lines for months. "Was there not a call from those who had fallen in France and Belgium, who had died that Canada might live, that their sacrifice should not be in vain?" Sir Robert Borden proceeded, "I have considered the matter and recognise that the responsibility is serious, but I do not shrink from it therefore it is my duty to announce that Government will make early proposals to provide by compulsory military service the enhancement on a selective basis of such reinforcements as may be necessary to maintain Canada's army in the field as one of the finest fighting units in the Empire. The number of men required will not be less than fifty thousand, probably one hundred thousand. I hope that when the proposals are submitted all members will receive them with a sense of the greatness of the issue involved by the war, with a deep realisation of the sacrifices we have already made, and the purposes for which they have been made, and with a firm determination on our part to do our duty in the great struggle to the very end, whatever that may be."

Opposition Leader's View.

Sir Wilfrid Laurier followed. He pledged the support of the Opposition to do its duty in such a way as to ensure that the best methods would be adopted to secure that victory for which all were longing and which they hoped would certainly come early or late. The Government's policy, when submitted, would be considered in that spirit.

Canadian Recruiting. Probable Conscription.

LONDON, May 20.
MONTREAL.—Recruiting throughout Canada is very unsatisfactory. There are indications that Sir Robert Borden's return will very probably witness the passing of a conscription measure, exempting, however, agricultural and kindred industries. The passing of conscription in the United States has heightened the consciousness of Canada. The greatest satisfaction is felt in the result of the Australian elections.

TELEGRAMS.

Training the Nation.

President Wilson's Stirring Proclamation.

LONDON, May 20.

WASHINGTON.—President Wilson in a proclamation announcing that a national registration will be taken on June 5th, says: "The Power against which we are arrayed sought to impose its will upon the world by force. To this end it has increased its armaments until it has changed the face of the war. In the sense in which we have been wont to think of armies there are no armies in this struggle, there are entire nations armed. But men remaining to till the soil and man factories are no less a part of the army in France than the men beneath the battle flag. It must be so with us. It is not the army that we must train and shape for war. It is the nation, and to this end our people must exhibit one compact front against the common foe. But this cannot be done if each man pursues his own private purpose. All must pursue one purpose. The nation needs all men, but it needs each man not in the field which will please him, but in the endeavour that will best serve the common good. Thus, though the sharpshooter might be pleased to operate the trip hammer in forging great guns and the expert machinist might desire to march with the flag, the nation is being served only when the sharpshooter marches and the machinist remains at the levers. The whole nation must be a team in which each man must play his part. It is most fitting, therefore, that to this end Congress has provided that the nation shall be classified for service to place men in that position which shall best serve the common good. The significance of this cannot be overestimated. It is a new thing in history and a landmark in our progress."

In refusing to send Colonel Roosevelt and his volunteers to France, the President said that, to do so, would seriously interfere with the carrying out of America's chief and most important purpose, namely, that prompt creation and early use of an effective army. The President added that it would be agreeable to him to pay a compliment alike to the Allies and Colonel Roosevelt by sending the latter and admits that such a step would have a fine effect politically and would make a profound impression, but this is not the time or occasion for compliments not calculated to contribute to the successful progress of the war. "The business now on hand is not dramatic. It is practical and characterised by scientific definiteness and precision and I shall act with due regard to this at every step. Every particular of the business is under expert advice on both sides of the water."

Compulsion in Canada.

LONDON, May 20.

OTTAWA.—In the House of Commons Sir Robert Borden announced that there would be immediate selective compulsory service for the purpose of raising men.

AUSTRALIA.

The Imperial War Cabinet.

Australian Premier's Views.

MELBOURNE, May 20.

Mr. Hughes, commenting on Mr. Lloyd George's speech in the House of Commons, on the Imperial Cabinet, said that whilst it was impossible to predict the form which the Imperial relations would ultimately take, a great step had been accomplished in affirming the principle of an Imperial Cabinet. Doubtless certain limitations would be imposed, as the very nature of the local self-government enjoyed by every part of the Empire would seem to render impracticable an attempt to graft upon this system a Council having primary jurisdiction over the entire Empire. Mr. Hughes continued: "The whole Empire will accept Lord Robert Cecil's statement that 'peace is impossible which excludes annexation and indemnity. Belgium and Serbia are entitled to reparation and indemnity, and it is necessary for the Allies to take territorial safeguards for the future of civilisation. The Commonwealth cannot contemplate a peace which gives Germany opportunity at her very door to make onslaught on Australia."

BALKANS.

New British Positions Attacked.

Attacks Driven Back.

LONDON, May 20.

A British Salonika communique says: "We drove back a heavy enemy counter-attack on our new positions on the Struma. The naval air service successfully bombed an aerodrome and camp at Drama."

WAR AT SEA.

A Dozen Submarines Sunk.

LONDON, May 19.

PARIS.—The "Echo de Paris" affirms that between the 1st and 5th of May a dozen German submarines were certainly sunk, principally by the British.

Spanish Steamer Shelled.

LONDON, May 20.

MADRID.—A submarine shelled the Spanish steamer "Patrio" killing the chief engineer. The Cabinet discussed the outrages at length, and a protest is being prepared.

British Troopship Torpedoed.

140 Persons Missing.

LONDON, May 19.

The Press Bureau states that the British troopship "Camronia" was torpedoed on the 15th instant. Of the military on board one officer and 125 of other ranks are missing and of the crew two officers and nine men.

French Destroyer Sunk.

LONDON, May 19.

PARIS.—The destroyer "Boutefeu," struck a mine and was lost. A few lives were lost.

Naval Affair in Adriatic.

Enemy Warships Sick Allied Drifters.

Running Fight with Raiders.

LONDON, May 20.

The Admiralty announces that early on Tuesday Austrian light cruisers and destroyers raided the allied drifter line in the Adriatic and sank fourteen British drifters from which the Austrians claim to have taken seventy-two prisoners. The warships "Dartmouth" and "Bristol" and French and Italian destroyers co-operating chased off the enemy. The chase continued with the enemy under heavy continuous fire. When near Cattaro, enemy battleships approaching, we drew off. Italian airmen attacked the warships outside Cattaro and assert that a cruiser heavily on fire was towed towards Cattaro in a sinking condition. The British Admiral reports that another was badly damaged. He adds that a submarine torpedoed the "Dartmouth" which returned to port. Three were killed and five are missing believed dead and seven wounded. There were no other casualties.

ITALY.

An Austrian Admission.

LONDON, May 20.

An Austrian communique, after declaring that Italian mass attacks against Vodice heights on the 18th were repulsed, admits that the Italians, as the result of a week's fighting, have extended their bridgehead at Plava by two kilometres.

Italy Able to Conquer.

STUPENDOUS WORK AMONG MOUNTAINS.

Tributes to Her Energy and Resource.

LONDON, May 20.

Mr. Kipling has just returned from a visit to the Italian front—the Carso, Isonzo, and Trentino—and has given some impressions to Reuters representative. He is full of enthusiasm for the Italian army and what it is doing and is equally confident of its ability to conquer. He spoke with keen admiration of the mechanics of Italian transportation in the face of an almost unresolvable problem of warfare among mountain snows. He said "Italy has given battle in the third dimension. She has lifted her heaviest artillery to the highest peaks."

In this connection graphic particulars have been gathered by Reuters from Staff Officer just returned from Italy. He says that hundreds of guns have been placed in position where one would think it impossible to place one. He has seen the heaviest artillery in caverns dug out of solid rock at a height of 5,800 feet above the sea and has heard some working at ten thousand feet elevation. The familiar signs of war are absent. There are no flat stretches of land, no sand-bagged trenches. Nothing but mountains with wonderful trenches lined with concrete and strips of metal. One has the impression that Italy is building fortifications for wars of the next century, but simultaneously she is keeping her eye on the mountain front intending to capture it one day. The Staff Officer says that more astonishing than guns firing from a mountain top is the fact that guns are got there. All up the mountain slopes are terrifying zigzag roads. You look right down a precipice and at corners there is nothing to prevent you falling into space while speed must be kept up to keep the engine going. Up these roads come lorries, guns, and all the traffic of war. The Staff Officer speaks enthusiastically of the smartness of the soldiers and the completeness of the preparations. Italy before the war was as unprepared as England but is now manufacturing all her own guns, ammunition, and stores in a way absolutely extraordinary.

The Captured Positions.

LAHORE, May 20.

LONDON, May 18.—A Rome correspondent of the Central News Agency says: Monte Cucco and Monte Vodice were fortifiably fortified. The villages of Gogova and Zagonia were considered almost impregnable. The Italians are now beyond Monte Santo and surrounding it. The enemy's resistance is of a most desperate character and the intensity of the battle is increasing.—C. and M. Gazet & special cables.

Italian Offensive Continued.

British Artillery Co-Operating.

LONDON, May 20.

The War Office announces that British heavy artillery is co-operating in the Italian offensive on the Julian front and affording material assistance. The gunners have been accorded an enthusiastic reception in Italy.

Enemy Surprise Attack Defeated.

LONDON, May 20.

An Italian official communique says: "We are fortifying the positions captured eastward of Gorizia. The enemy attempted surprise attacks last night against the bridgehead at Brodres, Vodice, and Grazigna, and renewed his attacks this morning, but our artillery and counter-attacks broke them up. Our prisoners now total 6,432, including 143 officers. An Italian airship last night bombed encampments eastward of Gorizia."

Furious Fighting for Monte Santo.

Italians Advancing Hourly.

LONDON, May 18.

VIENNE.—The Austrians have been reinforced and have furiously counter-attacked frequently along the crest of Monte Santo which has changed hands many times. The enemy is striving to preserve this last stronghold whence he can threaten Gorizia and the middle Isonzo.

The Italians in a series of brilliant drives are advancing hourly.

Austrian Artillery Silenced.

LONDON, May 20.

A correspondent at the Italian Headquarters says that the fighting is raging furiously for Monte Santo. Austrian batteries sighted the Italians advancing along the river and road, and began belching forth shrapnel, but they were immediately put out of action by Italian batteries hidden in the caverns on Monte Sabotino; the emplacement of which had cost months of skillful rock-drilling. Their existence was revealed to the Austrians only recently. Italian searchlights blinded the Austrians at night time. The echoes produced in the Isonzo gorge by the continual passage of projectiles through the heavy misty air defy description. In attacking Vodice Hill the Italians had to climb eighteen hundred feet of shrapnel-beaten mountain and give battle immediately on the top, yet they made progress against furious counter-attacks.

Another Important Capture.

LONDON, May 20.

An Italian communique says: "Yesterday morning we attacked and captured, after a long and severe struggle, Hill 652 at Vodice which is the key of the enemy defences northward of Monte Santo. We took 379 prisoners. We maintained all our positions eastward of Gorizia against persistent attacks."

BRITISH FRONT.

Raids Driven off.

LONDON, May 20.

F. M. Sir Douglas Haig this afternoon says: "Last night we drove off two raids north-eastward of Armentieres."

Enemy Artillery Active.

LONDON, May 20.

F. M. Sir Douglas Haig to-night says: "Hostile artillery has been more active at Gavrelle and Lens. Our artillery successfully engaged German troops on the Arras-Cambrai road and north-eastward of Fresnoy."

Intense Attack Repulsed.

LONDON, May 20.

A wireless Russian official communique says: "We repulsed an intense attack in the direction of Vladimir Volynsk in the region of Shelvov, and also a Turkish attack in the direction of Ognot."

Much Aerial Activity.

LONDON, May 20.

A British communique says: "Hostile artillery was active on the Scarpe and north-eastward of Epehy. Two German aeroplanes were brought down. Five of ours are missing. Two hostile balloons were destroyed."

A Successful British Raid.

LONDON, May 20.

A British communique says: "We made a successful raid last night north-east of Gouzeaucourt and took prisoners. We repulsed hostile raids eastward of Loos, north-eastward of Armentieres, and eastward of Ypres."

THE CAPTURE OF BULLECOURT.

An interesting Tactical Situation.

Magnificent Work of British and Arzac Troops

LONDON, May 20.

Reuters correspondent, at headquarters wires that when the full story of Bullecourt can be told it will shed an imperishable lustre on several English and Scottish battalions who bore the brunt of about fifteen attacks by an infinitely greater weight and numbers and who, while occasionally temporarily yielding, always returned and went further ahead each time, until at last the Boches were cleared out. Likewise the Arzacs to the south-east of the village have maintained their grip on the Hindenburg Line, sturdily defying all efforts of the enemy. The final capture of Bullecourt creates a most interesting tactical situation. From the bank of the Sensee river north-east of Croisilles our line takes a pretty sharp sweep. The result is that between Monchy and Mouvries the enemy is bent back in a salient, of which the Hindenburg Line forms a considerable span of the southern length. If you rule a line on a map halfway between Queant and Bullecourt to the east of Monchy you get a very large pocket packed with Germans who are still there, presumably bent on retrieving the lost part of the line. The German command knows that Bullecourt is the key to important tactical possibilities and that is the reason that it has become a sepulchre of German guardsmen.

Enemy Attack Broken.

LONDON, May 20.

F. M. Haig this afternoon says: "Our artillery broke up an attack by the enemy on our advanced posts south-eastward of Epehy and we took the German prisoners during patrol encounters in the neighbourhood of Fauquissart."

FRENCH FRONT.

French Maintain Positions.

Intense Artillery Struggles

LONDON, May 20.

This afternoon's French communique says: "The enemy violently bombarded the California plateau on the Chemin des Dames, and several attacks on the north-eastern end of the plateau were repulsed after very lively grenade fighting. We maintained all our positions. There was a somewhat intense artillery struggle at night in the regions of Mont Cornillet and Mont Haut in Champagne."

Indian Telegrams.

[FROM OUR OWN CORRESPONDENTS]

[BY WIRE]

SIMLA.

War Cable to the Viceroy

SIMLA, May 20

The following telegram, dated the 19th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State—

The Germans made repeated strong attacks both on the British position east of Arras and the French position on the plateau north of the river Aisne. They at first won back the narrow strip of ground between the river Scarpe and Cambril and they also regained part of Bullecourt. But the British eventually forced them back from both points inflicting on them severest losses and the whole of Bullecourt for the possession of which there has been constant and severe fighting since 3rd May is now in the hands of the British. The extraordinary persistence with which the Germans counter-attacked, the recently won French positions show the value they attach to them. The Germans at one time gained ground north-east of Soissons but only to be immediately repulsed and the French have made further progress east of Craonne.

The prepared Italian offensive has been vigorously launched on the Isonzo front. Heavy artillery preparation reached its climax on the 14th when the Infantry attacked north and east of Gorizia. Great trench mortars of 10 inch calibre hurled huge bombs 2500 yards had been specially effective. The Infantry crossing the river at Pleav and several other places in its neighbourhood attacked the mountainous Kuk position with great dash and succeeded in establishing themselves on the eastern bank of the Isonzo. The progress east of Gorizia where the Austrian army has been massed was slower but on the whole line the Italians made considerable advance over a stretch, nearly 20 miles, captured 4,021 prisoners and beat back a violent counter-attack.

The British attacked on Salonika front in the neighbourhood of lake Doiran and advanced half a mile on a front of 3 miles.

A flotta of American destroyers is now in co-operation with the British naval forces in European waters and in rendering services of great value. American naval authorities have declared their intention of furnishing the largest measure of assistance to the allies that may be consistent with the protection of American coast.

There is further drop in the number of British ships sunk by submarines and mines and an increase in arrivals and sailing. 2566 merchant vessels of all nationalities arrived and 2002 sailed from British Ports. Eighteen British vessels over and 5 under 1000 tons were sunk.

INDIAN DEFENCE FORCE.

Disappointing response of Indians.

Imperial Government's Views.

SIMLA, May 19.

The following resolution has been issued in the "Gazette of India":—The Government of India have noted with concern the disappointing response which has been made to the opportunity afforded to the people of India for service in the Indian Defence Force, and since they have also observed in the press and elsewhere that the conditions of that service have been a good deal criticised, they deem it advisable to recapitulate briefly the circumstances in which the scheme was initiated and to explain the necessity of the conditions which at present apply to it. Owing to the prolongation of the war and the enforcement of universal military service in England it was thought desirable to impose some obligation of a similar nature upon every European British subject of military age in India. Under these circumstances, though there was no necessity for a corresponding measure applicable to Indian subjects of His Majesty, the Governor-General in Council was anxious that opportunity should be afforded to Indians also to enrol themselves in the Indian Defence Force. He was aware that there had for long been a desire that volunteering should be thrown open to Indians as well as to European British subjects and was assured that if that opportunity could be afforded to them a ready and enthusiastic response would be made. Since the passing of the Indian Defence Force Act volunteering on the old basis practically ceased to exist, it was proposed to provide other means by which Indians could come forward and offer their services for India's defence as part of the general military organisation of the country and this proposal was accepted by the Indian Legislative Council and embodied in the Act. It should be obvious that during the progress of the greatest war in history it was not possible to reorganise or modify radically the general conditions governing the military service of the country and that any endeavour to do so might only result in deferring the day of final victory, to which India in common with the rest of His Majesty's dominions is so earnestly looking forward. It has, therefore, been

A Source of Keen Disappointment

to the Governor-General-in-Council to observe from the utterances on the public platform and in the press that the conditions of service in the Defence Force which are the same as those applying to His Majesty's Indian Forces in the Regular Army, have been represented as being such as to deter volunteers from coming forward for the defence of their country. The leaders of Indian opinion are doubtless aware that the pay of the Territorial force in England was the same as that of the Regular Army and that men of position and means in the United Kingdom and even in distant parts of the Empire did not think it derogatory to join the ranks both of the territorials and of the new army, and to serve as private soldier to shoulder with those of other classes, and many of them have given their lives in such service in France and elsewhere during the present war. They asked no questions as to pay or other conditions; they put forward no pretensions of demands; their one ambition was to serve their country in her hour of need and their memories will ever be honoured by the nations in whose defence they fought.

The Governor-General in Council was assured that

A Similar Ambition Prevailed in India

and that it was only necessary to throw open the ranks of the Defence Force to Indians to secure a hearty response. At a time when military organisations are strained to the uttermost it was not possible to provide for the training of an indefinite number of small units all over the country on such a scale as to place a newly constituted force of this character on an efficient basis. Endeavour was, however, made to afford such facilities as were possible to those who were anxious to enrol themselves in the service of their country, and arrangements were made in the first instance for recruiting six battalions of 10,000 men each at convenient centres. It was fully anticipated that further expansion might be required as the movement developed, but it was thought that a reasonable commencement might be made on these lines and the military authorities were satisfied that this was all that they could undertake at the outset. It is therefore a matter of disappointment to the Government of India to find that during the first two months after passing of the Act

Only 300 Men Have Been Enrolled

in place of the 6,000 for which preparations were made. It is felt that all who take an interest in the Defence Force and believe in those sentiments of patriotism which have brought it into being and who have the good name of India at heart, will be disheartened to learn that out of six months for which recruiting is open so much time should have elapsed without any adequate response being made. The Government of India recognise that the conditions of service in the Defence Force may be open to criticism in some respects but, as has already been stated, it was impossible to recast the existing organisation during the continued pressure of great emergency, and all that could be attempted was to enact the new force on to the great Indian Army which was already in being. There are doubtless particular conditions of service in the Indian Army which may be thought to be unsuitable to men who enrol themselves in the new force, and the Government of India have no hesitation in declaring that consideration of this sort will always be taken into account and that, so far as is consistent with the maintenance of the necessary standard of discipline, sympathetic treatment will be accorded to all those who come forward voluntarily to serve their country. The Government of India are also aware of the Indian aspirations with reference to commissioned ranks. It is, however, perfectly well known that this matter is separately under consideration and is engaging the earnest and sympathetic attention of the Government. The whole frame work of the Indian Army is affected by that discussion and it must be obvious to every thinking man that the enrolment of a purely temporary force constituted on a voluntary basis owing to emergencies of a great war, would not justify the hurried determination of so important and difficult a question, in respect of which the Government of India are not the ultimate arbiters.

In conclusion, the Government of India deem it expedient to draw attention once more to the words of His Excellency the Viceroy in the speech which brought to a close the last meeting of the Indian Legislative Council. "The act is confessedly

A War Measure.

and therefore temporary, but it will prove a most invaluable experiment. We shall have,—it is no secret, for he who runs may read—to reorganise our Indian army after this war and some form of second line force will probably be required. In the Indian Defence Force raised temporarily under stress of war, there may lie the germ of such new second line. Do not ask at such a moment as this to give answers to problems which will have to be solved at a time when there is more leisure. When that time arrives, then criticise, as you will, the Government in respect of its policy. But for the moment I would assure you that all the subjects of your criticism are engaging our most sympathetic consideration, and I would ask your co-operation in making this present scheme a success, but do not let it be marred on the ground that it does not contain all you would desire."

These words were accepted in the spirit in which they were offered by the non-official members of the Council and constitute a sufficient pledge of the earnest consideration by the Government of the future needs of India. It is not claimed that the present system is perfect. It is admittedly in the nature of a makeshift, but it is the best that could be devised in the condition obtaining at the moment, and it has great possibilities. That such a scheme conceived in the general interests of imperial defence should, in spite of its modest dimensions, prove a hopeless failure at such a time and in a country which, whatever its difficulties, is not lacking in man power, can hardly fail to create an impression throughout the Empire prejudicial to the good name of India. It is, therefore, the sincere hope of the Governor-General-in-Council that the leaders of opinion in this country will realise their full responsibilities in the matter and take all possible steps forthwith to make the recruitment of these Indian units worthy of the name and aspirations of India.

Belgian Relief.

Indian Contribution.

SIMLA, May 20.

The following letter from the Lord Mayor of London, Chairman, National Committee for relief in Belgium, to His Excellency the Viceroy, dated the 4th April 1917, is published for general information:—

YOUR EXCELLENCY.—As the Chairman of the National Committee for relief in Belgium, I desire to express my deep gratitude for the magnificent sum of Rs 31,938-4-6 which we are informed has been contributed by the generous people of India, in response to the appeal on behalf of the children of Belgium made by the Duke of Norfolk, Chairman of our Executive Council. We should be grateful if Your Excellency could convey to those who have generously contributed, whose names I have seen with much interest in the subscription list which we have received, our sincere thanks. Perhaps you could be kind enough to inform them that His Majesty's Government have already taken steps to secure the continuance of the effective administration of relief in Belgium and that while the Americans who have so devotedly supervised this work in the past have been compelled to withdraw from the actual scene of operations, they are continuing the im-

portant task of purchasing and conveying the necessary provisions to Belgium, where, I regret to state, the need for assistance is more urgent than ever.

With deep gratitude to Your Excellency for the invaluable support you have been good enough to give to the Duke of Norfolk's Appeal,

I am,
Your Obedient Servant,
(sd) N H DUNN

CALCUTTA

The Indian War Loan.

CALCUTTA, May 19

Applications for the War Loan now amount to Rs 20,37,68,900 Details are as under—

	Rs
Bombay	7,43,44,800
Bengal	6,46,25,100
The Punjab	1,65,61,400
The United Provinces	1,66,98,400
Madras	1,13,18,700
Gujarat	89,65,700
Minor Administrations	60,50,800
Central Provinces	55,88,300
Bihar and Orissa	27,77,500
Assam	6,28,300

Applications to the Post Office section of the War Loan received up to the 16th May number 15,795 for the total value of Rs. 92,55,325. Details by circles are as follows:—

	Rs.
Bombay—4,726	24,00,200
Punjab 3,972	49,97,850
Bengal and Assam—1,884	19,81,050
The Central Provinces 2,467	15,14,200
The United Provinces 1,342	10,51,325
Bihar and Orissa—381	4,58,775
Madras 468	4,18,475
Gujarat 1,055	2,73,550

Post Office 5 years cash certificates issued up to the 30th April number 259,504 of total nominal value of Rs. 1,19,44,200.

BOMBAY.

Indian Finance.

Stoppage of Exchange Condemned.

BOMBAY, May 20.

Speaking at the annual general meeting of the Native Share and Stock Brokers' Association to-day, Sir Shapurji Broacha deplored the present state of money conditions, and strongly criticised the policy followed by the Finance Minister in this respect. He said the banks promised to lend money for war loans provided the Finance Minister assured them Government help. Sir William Meyer came here on the 1st April and went away without any banking assurance to the Banks. The result was that the Banks refused to lend an anna on Government war loan or to anything else. One of the Banks said that the Finance Minister had severed our trunk by stopping the Exchange, and he was severing our arms and legs by driving away the deposits. Sir Shapurji emphatically declared that during the last twelve months the Finance Minister had not helped the free circulation of money or its great power. He stopped exchange and destroyed trade. "These are our blood in our arteries," said Sir Shapurji. "When the Finance Minister has bowed with legatures. The free circulation of money and exchange cannot be kept in a state of siege." Continuing, he said in the month of November last the Finance Minister had a successful counter-attack, their wealth and prosperity in the country. But the Finance Department seemed to have been surrounded by a gloomy imagination. They suddenly stopped the exchange, destroying trade. The step he said, was so tremendously disastrous, the rise of which was never known in the financial history of the Empire. Sir Shapurji did not believe that the step was justified by imperious necessity or that anything else would have saved the situation. He condemned the policy followed on the respect of paper and metallic currency during the last few months and tried to prove that the stopping of exchange was not necessary. It should have been renewed when England accepted the free gift and not a moment later. When the budget was issued with one hundred millions of war loan money should have been made as easy as dust and the war loan would have mounted up.

UNITED PROVINCES.

Press Comment.

ALLAHABAD, May 20.

The "Pioneer" commenting on the resolution on the Indian Defence Force says: The voluntary defence force scheme may not be an ideal one from every point of view, but there is no excuse for harping continually on its deficiencies. What is wanted on every hand is a real effort to make India perform the full extent of its duty in the crisis of the Empire's history.

The "Leader" calls the resolution a veritable scoldia which, it says, can produce the desired effect only on children or cowards and likens the appeal to the people to the offer of sweets to a rebuked urchin. It says that the conditions of service are adverse to success at they and not Simla must be held to blame if there failure.

Brief Telegrams.

An interesting ceremony took place at Sitapur recent when the 23rd Labour Corps was reviewed on behalf of the Local Government by the Deputy Commissioner, J. E. Goudge, I. C. S. This Corps is the first to be raised by the United Provinces. Colonel Savage, Commandant presented the officers of the corps to the Deputy Commissioner. An inspection followed and then the Deputy Commissioner in a short speech congratulated Col. Savage on what he and his assistants had achieved in short a time and with the means so limited and concluded by wishing Colonel Savage and his men all luck in their career of beneficent usefulness.

TELEGRAMS.

(REUTER.)

FRENCH FRONT.

Great Enemy Attack.

Broken Up by Gunfire.

LONDON, May 19. A French communiqué says: Last night, after a violent bombardment, the Germans attacked north-west of Bray from the Chevrigny ridge to the Oise Canal. Our batteries and machine-gun fire broke up the assaulting waves, which were only able to gain a foothold in our advanced elements west of the attacking front.

Artillery Active.

LONDON, May 20. A French communiqué says: There was no infantry action. Artillery was sometimes violent on Chemin des Dames, at Hurtebis, and on California plateau.

RUSSIAN FRONT

Germans Thoroughly Disappointed.

Nord Sub Agency states that on the Riga front despite German threats to overwhelm with gas the regiments refusing to fraternise, Russian soldiers have everywhere resolutely declined. Disappointed Germans have opened a hurricane of heavy artillery fire against the Russian line.

(ASSOCIATED PRESS.)

SOUTH INDIA.

Madras Legislative Council.

Business for Tuesday's Meeting.

COTACAMUND, May 19. At Tuesday's meeting of the Madras Legislative Council Messrs. Lionel Davidson, Neil Macmichael, and G. F. Paddison will take the prescribed oath, 116 questions will be answered by the Government, and discussions of certain amendments of the rules for the conduct of business of the Council moved by the Hon'ble Mr. S. Srinivasa Iyengar at the meeting of the 2nd April, will be resumed.

The Hon'ble Mr. Gillman will present the Select Committee's report on the Agency Tracts Interest and Land Transfer Bill and move for the consideration of the same. Amendments by the Hon'ble Mr. Ramachandra Rao and others to the same will be considered.

A resolution will be moved by the Hon'ble Mr. Narasimhar asking for an enquiry as to the working of Section 30 of the Income Tax Act.

Another resolution will be moved by the Hon'ble Mr. Krishna Rao to the effect that additional members of the Legislative Council and public bodies be consulted before the Government makes representations to the Government of India on the Public Services Commission Report. The Hon'ble the Raja of Ramnad will move a resolution to the effect that a separate electorate be formed for the election of members of District Boards.

The Hon'ble Mr. Krishna Rao will move a resolution on the desirability of checking the minute sub-division of agricultural lands.

The Hon'ble Mr. Rama Iyengar will move a resolution to the effect that the Medical Code be revised posting officers to rural areas where private medical practitioners are not available.

The Hon'ble Mr. Venkatapathi Raju will move a resolution asking for constitution of a School-Leaving Certificate Board and the reconsideration of the course of studies taught in High Schools.

The Hon'ble Mr. Siva Rao will also move a resolution on a Royal Commission report on Public Service. He also moves a resolution for the increase of pay and batta to officers and servants and the opening of agricultural schools in convenient centres, amendment of Rules 30 and 31 of the Council, and abolition of the Criminal Judicial test for Sub-Registrars and District Registrars.

The Hon'ble Mr. Marakayar moves a resolution to the effect that facilities given to passengers from India to Ceylon "via" Dhanushkodi should be given to passengers "via" Tuticorin.

The Hon'ble Mr. Krishna Rao moves a resolution for the abolition of the practice of granting rewards to subordinates of the Akkari Department, for the detection of offences, and also for increased powers to Local Board Municipalities to control elementary education.

The Hon'ble Mr. Rungachariar is to introduce a Bill for the constitution of village panchayats with powers for exercising administrative functions in the matter of streets, drains, tanks, wells, and such matters.

The Hon'ble Mr. Suryarayana will move to amend the Board's Act to enable other than members of the Taluk Board to become Presidents.

The Hon'ble Mr. Narasimhar moves a resolution to the effect that the number of each newspaper and journal that the Government pays for be published.

Brief Telegrams.

The date of the ninety nine gentlemen cadets receiving commission has been altered from 10th June to 18th June.

Their Excellencies Lord and Lady Wellington broke journey at Poona on their way back to Mahabaleswar from Bombay in order to preside this morning at a War Loan meeting held under the auspices of the Poona Branch of the Women's War and Relief Fund. The meeting was held at the Council hall at which most of the prominent ladies and gentlemen now in the station were present.

Major J. G. Greig, Military Secretary to His Excellency the Governor of Bombay, is proceeding on active service. He has been for many years on the staff of the Government House and a well-known cricketer.

—O—

It is understood that Messrs Tata and Sons will shortly open a branch in Ernakulam to manufacture Margarine from coconuts. The factory, it is estimated, will cost about Rs. 23 lakhs and the Durbar has promised to give the site free of cost and every other possible help.

His Honour the Lieutenant Governor of the United Provinces has appointed the Hon'ble Madhusudan Dayal of Meerut, Mr A H Mirza of Bartly and R R Briscoe of the Cawnpore Cotton Mills as members of the U. P. Board of Industries in the place of the Principal of Rurki College, late Rai Prag Narain Bhargava and Mr A. B. Shakespeare.

Their Excellencies Lord and Lady Pentland attended the athletic sports of the Cadets at Wellington Cadet College, held this afternoon. Her Excellency subsequently presented the prizes. A large and distinguished gathering was present and the event passed off very successfully. Colonel Burton, Commandant, Cadet College, and officers were "At Home" to a large gathering.

Mr. W. N. Delevinge, I C S, presiding over the Midnapore Special Tribunal disposed of a case in which a detenu, Prokash Chunder Chowdhury, was charged with escaping from his place of internment. The accused was a political suspect and he was arrested and kept in the Presidency Jail, where an order of internment was served on him in August last. After staying in the place of internment in the Bankura District for five days the accused escaped and absconded for about eight months. He was arrested at Chittagong and brought down to Midnapore for trial. The accused pleaded guilty and was sentenced to two years rigorous imprisonment.

The Fraser Town Police of Bangalore are enquiring into a complaint preferred by Major Bald against one Appaswami Naik a writer in Q. M.'s Office of the 61st K. G. O. Pioneers. It is alleged that the accused has misappropriated money paid by the Post Office, on 31 returned money orders to the extent of Rs. 249. These money orders were sent to various people as family allotments from the Depot of the Regiment but were returned to the Depot as addresses could not be traced. After enquiry by Major Bald the matter was handed over to the Civil Police. The accused was arrested on the 18th instant and sub-Inspector Sastri produced him before the 2nd Magistrate of the Civil and Military Station, yesterday. The Magistrate remanded him to Police custody till the 23rd instant.

In connection with the scheme for working of iron ore deposits of Bababudan hills in the Mysore State as a result of the investigation made by Mr. Perin of the Tata Iron and Steel Company, the Mysore Government have decided to apply a considerable sum to instal a wood distillation plant for the manufacture of charcoal and also a blast furnace for smelting purposes. It is estimated that an output of 20,000 tons of pig iron annually may be expected. An agreement has been entered into between the Mysore Government and the Tata Company under which the latter will carry on the actual manufacture of charcoal and iron while the financing of the enterprise will be in the hands of the Government.

Latest Telegrams.

oooooooooooooooooooo

[Reuter.]

Obituary.

Rajah of Sarawak.

LONDON, May 20.

The death of the Raja of Sarawak is announced.

UNCORRECTED.

The survivors of the "Cammeronia" state that she was torpedoed in the afternoon in a calm sea. The submarine was invisible. The explosion was severe and killed and injured many of the crew and soldiers. The latter included British, Scottish and Irish, but were mostly men from the Midlands. There panic, the men soon taking their stations. The boats were smartly launched, but the first one was smashed, and there were many casualties. The ship sank an hour, yet, numbers of the troops got on board destroyers and lifeboats with comparatively small loss. The destroyers came alongside just like trains drawing up in a station. The troops were ordered to jump on board and stop when told. Thus overloading was prevented. The Chief Officer perished while diving in an attempt to rescue a soldier, who had fallen between the ships. Captain Bone, the author of "The Brave Bunder," was the last to leave, jumping from the bridge to the wireless apparatus of a destroyer and sliding to the deck.

This afternoon's French communiqué reports very violent artillery struggle in region of Chemindesdames on whole front between Labovelle Cernp and Hurtebis. Enemy attempt against salient of Labovelle was easily repulsed. Small action enabled us to carry some elements of trenches northeast of Laffaux mill.

United States State department announces that division of regulars commanded by General Pershing has been ordered to proceed to France, as early as possible. This force is in addition to nine regiments of engineers recently recruited or service in France.

WASHINGTON.—He over food controller announces that he intends to regulate essential commodities enlist women housekeepers to avoid waste and substitute as far as possible other commodities for staple foods which will be exported to Allies. He also intends to cooperate with Allies regarding exports from America and common imports from other countries.

Wilson states that Govt will investigate foodstocks prevent hoarding and profiteering requisition foodsupplies for public use and fix prices in order to guarantee profit to farmers and protect consumers. Organisation will be on voluntary basis.

LONDON, May 21.

WASHINGTON — Nicaragua has ruptured relations with Germany. Richmond (Virginia) Balfour and other members of British mission have arrived here and received enthusiastic reception.

(ASSOCIATED PRESS)

BOMBAY, May 20.

The statement which appeared in certain papers that the Hon'ble Mr M A Jinnah was a candidate for the membership of the Bombay Executive Council in succession to the Hon'ble Mr Chaudhali is totally without foundation.

—O—O—O—

BOMBAY, May 20.

Commenting on the Government resolution on Indian Defence Force, the "Bombay Chronicle" says —

"We presume that the Government of India realise that the subject raised in the resolution is on where the sentiment of the people is everything and were appeals to consideration of reason and expediency are foredoomed to failure. It would be little short of sheer perversion to suggest that the leaders of public opinion in India have not done all that lay in their power to commend the scheme to popular acceptance. If those efforts have failed obvious conclusion is, and we desire to say it plainly that the Government of India unwillingly doubtless, but with culpable shortsightedness framed the act so as to make its success a psychological impossibility. Time has come for the Imperial Government in concert with the Government of India to make up their minds once for all whether the Post-Mutiny policy of distrust and suspicion of Indians in the matter of their being allowed to hold the King Emperor's Commission should indefinitely continued.

హామూరూలు.

నాకమాన్య తిలక్కు గారు.

నాసికుయందు జరిగినసభలో స్వపరిపాలనా తీర్మానమును బలపరచుచు తిలక్కు గారికినిరి:—స్వపరిపాలన మన నర్థముకానివా డెను? స్వపరిపాలనము న పేక్షింపనివా డెను? ఎవరియింటి నైన చీరబడి వంటయింటి నాకమించిన నూజుందురా? నాగృహమును దిద్దుకొన నాకధికారముండ నలయును. మీరుఉన్నట్లులను,పిల్లలనుమాత్రమెస్వపరిపాలనాజ్ఞానముండదు. ఉన్నట్లులను పిల్లలను గారు గానను మీమీ కర్తవ్యములను హక్కులను మీకు తెలియునుగానను స్వపరిపాలన మన మీ కర్థమగును.

స్వపరిపాలనమునకు మన మనర్థములను వాదముకలదు. ఆంగ్లేయులు మనలనొక కేళవర్ణములు పాలించినను, మనమిట్టి యగ్రత మొందమైతిమి గాన నీ యగ్రతను సంపాదించ మన యంతిట మనమే ప్రయత్నింతము. ఆప్రయత్నములకు కారణము మున్నగువానిచెప్పి,స్వపరిపాలనము నొనగకందురేని, ఇంగ్లండు దేశపు పరిపాలనా విధానము కళంకము జెందును. హిందూ దేశపు సహాయమున బెల్జియము రాష్ట్రమును కాపాడుచుండెన, ఆంగ్లేయులు హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మనవసరమని తెల్పినగలరా? ఎట్టినిదల నందినను, ఎవరేమి యని నను సరకు చేయక భారతజాతి కృత్రిమమును గాపాడుటకు దృఢ ప్రయత్నములనొనర్చుట మన విధిమైయున్నది. జన్మమాత్రమున నిర్ధించినట్టి, స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమును గాపాడ నలయును. ఇందు మూలమున మన దేశమునకు శ్రేయ మొన గూడును. కాంగ్రెసుసభ స్వపరిపాలనా తీర్మానము నంగీకరించి యుండెను. రాష్ట్రీయసభ తొండ్రెగారి యాజ్ఞను శ్రీ రామచంద్రునివలె కనసాకహించెను. శ్రీ రామచంద్రునివలె మనము గూడ నాయాజ్ఞను సలవంత మొనర్చుపట్టువలలో పని చేయవలయు. కలకత్తాలో నొక రిపోర్టుక, తీర్మానకర్తృత్వం శ్రీమున ఎల్లరును శ్రద్ధవహించి పాటుపడెటకు ప్రమాణ మొనర్చవలయును. న్యాయసమర్థములగు నట్టిమాగ్యులచే, స్వపరిపాలనమును పొంద ప్రయత్నములు చేయుదము దైవాను గృహమువలన, ఆంగ్లేయుల తలపులయందు మార్పు కలిగినది. తత్కారణమున, మన యత్నములు ఫలవంతమగునని నమ్మకము కలదు. స్వత్రీకలవనె సామ్రాజ్యమునంతటిని గ పేక్షించగలని బ్రతుకురాజ్యము తలచి ప్రాశస్తవహించియుండె గాని నిజస్థితి యిట్లకలనె గహించి, యుద్ధానంతరముసామ్రాజ్యమున మార్పులు చేయటం యాకర్షకమని నిశ్చయించినది. హిందూదేశ సహాయము లేక ఇంగ్లండుదేశపు శీవయాత్ర జరుగుట కష్టమని లాయడు జార్జి గారు బహిరంగముగ పలికి యుండెరి.తెరతరములనుండి ప్రబలియున్న ఆభి సాయములనుమా ర్యుకొనవలసివచ్చినది. తమ ప్రభుత్వమునందలి వివిధకక్షలవారి భానము సంపూర్ణముగాదని ఆంగ్లప్రజలకు భోధపడినది. భారతయోధులు, పరాక్రమ రంగమున ఆంగ్లసైన్యధుల ప్రాణములగా పాడి, తమ పరాక్రమమును వెల్లడియొనర్చి, మనల నిదనల్లో బానిసలుగ జూచిన వారిపుడు సోదరభావమును వహించిరి.

మన కొరకల వెల్లడి యొనర్చి వాదించ నిదియే యుచిత తరుణము. ముప్పదికొట్లమంది బారెటియలు, ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకై శివు ప్రాణమునీయ సంసిద్ధులై యున్నారు. మన ప్రాపుగలిగియున్న డిత్తు లాంగ్ల సామ్రాజ్యమును కన్నెత్తి చూడ సాహసించు.

A Letter to the People of India

BY

Mr. Lionel Curtis.

A very interesting book which must be read by all people interested in Indian Politics. Mr. Curtis is for self-government for India and how he arrives at this startling conclusion is beautifully set forth in this book. A scheme for an Imperial Parliament of the Empire in which India will also be an equal partner is also sketched.

Price including V. P. charges As. 0-12-0
For copies apply to

Manager,

"ANDHRA PATRIKA"

POST BOX NO. 212

MADRAS. E.

సవినయనది. డిటోపరస్తా 490

ఇది మాత్రమే గొప్ప వాసనగలిగి, స్వీడిట్ స్వంభంధము లేనిది. శ్రేష్ఠమయిన పుష్పము యొక్క గర్భవతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు వస్త్రముమీద తగిలిన వాసన వదలక యుండును. ఇతర వాసనల కంటెగాదు. మనోహరమును కలిగించు నది. ఒకరూరి తెప్పించి చూచిన నిజమును తెలుగు గలరు.

1/2 డౌన్స్ బుడ్డి 2-0-0

1 డ్రాము ,, 0-12-0

1/2 డ్రాము ,, 0-8-0

ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1.0-0 సాంపిల్ 0.0-6

ఏజెంట్లు కావలయును: తాము చెల్లించగలిగిన ధరకాదు తెలియపరచినచో ధరభాగ్యు చేయబడును.

ఈ త్రవములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.

ది పరస్తా పెర్ఫ్యూమరీ కో,

నెం 1, వైఫోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచించబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇండు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పురుషాదులు యీ గ్రంథము చూచినచో వారంతట వారే వైద్యము చేసుకొనగలరు. వెల రూ 1-4-0

మంగళ సంచిక శతకము.

సరిస్థితి సమాఖలగు పులగు ర్త లక్ష్మీవరసమాంబగా రిచే వ్రాసబడిన స్వరములుగల మంగళసంచిక శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండదగినది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అవశ్యము వెల రూ 0.8-0 లు ఇవి ప్రతి పుస్తక పాఠశాలకు దొరకును.

పు. లక్ష్మీనాథాయణశాస్త్రి పి. యె.

యదీహామ్. కాకినాడ.

స్థిలమేఘుడు, అను సుప్రసిద్ధిత్రయము.

తిరుమంత్ర తాత్పర్యసంగ్రహము

ఈ రెండు గ్రంథములు తెనుగున అమృతమేయబడి యున్నవి. మొదటిది జ్ఞానమును కల్పించు ఆర్పిరాది మార్గమును తెలియజేయుచున్నది. రెండవది ఆత్మగోచరజ్ఞానమును ఆచార్య కవ్యక్రమమును తెలియజేయుచున్నది. మొదటిదాని వెల రూ. 0.8-0; రెండవదాని వెల రూ. 0.10-0. తిపాలాచార్జి నేను పరకాలన్ & కో., నెం. 20 కృష్ణానంటపేధి మద్రాసు.

కాళిదాసుకాలములోని రాజ్యావస్థ

తాతా సీతారామకాస్త్రులు గారు, బి. ఏ.

II

వ్యావసాయములు భూమిలో విస్తరించు నాటిని మొదలు భాగ్యమును గావించుటలో పోషించునంతవఱకు అనుభవించు హృదయాంధోళనము శంక భీతి కాళిదాసు లెన్నగ నెఱింగియే దేని గారి గర్భమును భూమిలో పోల్చినాడు. కావ్యము నంతయు చదివిన వెనుక పాఠకుల మనసులు ఆంధోళనచే కొట్టుకొనుచుండును. ఇది యిట్లు జరుగు నని నిశ్చయముగ తెలియని కతన విచారము పొడదును. రాణి ప్రసవ మైనదో, బాలకుని కన్నదో, ఆ బాలకుడు వెరిగి పెద్దవాడయ్యెనో, అట్లు పెద్దవాడై రాజ్యాధికారము వహించెనో, అట్లు ప్రజాసంపద కల్గెనో, లేదో కాళిదాసు చెప్పకయే గ్రంథమును అనమాప్తముగ విడిచెను. అట్లు అనమాప్తముగను, అయంగళాంతముగను నుండు సుద్దేశించియే కవి తన కావ్యమును పందొమ్మిదవ స్కంధో నిలిపివేసెను. అయంగళాంతముగ నుండు కోరిక లేనియెడల, పందొమ్మిదవ స్కంధంయందును, రాణి ప్రసవమైనట్లును, పుత్రుడు జన్మించిట్లును, బాలుడు శుక్లపక్ష చంద్రునివలె దినదిన ప్రవర్ధమానమై యుక్తవయస్సు రాను రాజ్యాధికారమును పొంది రాజ్యము పరిపూర్ణ హితోపదేశానుసరణముగను ప్రజాసమృద్ధతముగను పాలించినట్లును, చిత్రపది స్తోకములను చేర్చియుండును. లేక, ఇంతకన్న సులభమైన పనిగా, పదు నెనిమిదవ స్కంధములము విడిచివెట్టియుండును. కాని, కవి యీ రెంటిని గూడ చేయక, కావ్యమును అనమాప్తముగను, అయంగళముగను వదిలియించెను. ఇట్లు మంగళాంతములుగ రచియింప నవకాశము కల్గియున్నను కాళిదాసు తన కుమారసంభవ రఘువంశ మహాకావ్యములను, పూర్వ సంప్రదాయ విరుద్ధముగ నేల నయంగళాంతముగ నెసరించెను? కవుల వ్రాతలు, అందులో కావ్యములు వారివారి భావనలను హృదయాంధోళనమును చాలవఱకు సృష్టికరించును. కాళిదాసుని కావ్యముల యయంగళాంతమును బట్టి చూడకవి వానిని వ్రాయు కాలమున కష్టముల ననుభవించుచుండెననియు, సుఖమునకు దూరపడెననియు, హృదయాంధోళనము కలవాడగు నుండెననియు తెలియవచ్చుచున్నది. ఈ కారణముచే నతడు తన కావ్యములను పూర్తిచేయుటకుం గాని వాని యంతములను శుభమాచకంబులుగను సంతోషప్రదంబులుగను నుండునట్లు రచియించుటకుం గాని సమృద్ధింపకుండెను. కాళిదాసుని మనంబున కొట్టాడుచుండిన యాంధోళనమును, అతడే దనుభవించుచుండిన సుఖరాహిత్యమును వాని కుమారసంభవ రఘువంశ మహాకావ్యములే మనకు తెలియజేయుగలవు. రఘువంశము ఆంత్యస్కంధలో ఆగ్ని వర్ణనమరణ మనంతరము రాజ్య మెట్టి యల్లరి స్థితి లో నుండెనో నిరూపింపబడినది. అందు విధింపబడిన రాజ్యావస్థయే కాళిదాసుని కాలమున నుండిన రాజ్యావస్థ. రఘువంశకావ్య గ్రదనాకాలములో దేశమున రాజు లేడనియు, జనులు కష్టములపాలయిరియు, మంచి రాజ్యవైద్యుడైన కచ్చి రాజ్యాధికార ఘను వహించి వారికి కాంతి సౌఖ్యము సంపద సమకూర్చు నాయని అట్టివాని రాక కెదురు చూచుచుండి రనియు తెలియగలను. కుమారసంభవము కూడ కాళిదాసుని కాలములో రాజ్యావస్థ యిట్లే యుండెనని నూచించుచున్నది. కుమారస్వామిజననమును గూర్చియు, వాని పరాక్రమమును గూర్చియు కావ్యరూపమున లోకులకు తెలియబలుప సయకట్టుకొని, చివరకు కుమారస్వామి జననము కూడ నెలుకపలుక పావనీశంకరుల యేకాంతవిహారమును వర్ణించుచు కావ్యమును కాళిదాసు మాత్రాగ నిలిపివేసెను. ఇట్లు వర్ణించుటకు కతం బేమై యుండును? కాళిదాసు తన కావ్యమును కుమారుడు పుట్టుటకు కారణ మెట్టియో వాని నిరూపించుచు ప్రారంభించెను. దేవతలు భారకుడగు రాక్షసరాజుచే బాధింపబడి, వాని దౌర్జన్యముల కోర్కెకే ఇంద్రవాగ్దాయకుని నూత్యాదిమయులుగలను వెంటచెట్టుకొని బ్రహ్మాకడకు పని, వానితో తామునుభవించుచున్న బాధలనెల్ల చెప్పకొని, అందుండి తెప్పించుకొను నపాయము తెలుపగోరిరి. బ్రహ్మ తన చేత నేమియు కాదని చెప్పి దేవతలకు నిరాశగొలిపెను; కాని, తన కొక యువాకును మాత్రము తెలియు ననియు, అది యెట్టి యన యిచ్చరేతసుండగు మహాదేవునివలె చని వానిచే వివాహమున కొప్పించినయెడల వాని భార్య కడుపున కుమారుడు దొకడు జన్మించి దేవతలను తానకుని బాధలనుండి రక్షించి కాపాడు ననియు కూడ చెప్పెను.

ను. దేవతలు, కురల బ్రహ్మ నోటనే, హిమచతుని పుత్రుక యగు పావనీ మహేశ్వరులకు తగిన పెండ్లానుని కూడ విని యెన్నెన్నో కష్టములు పడి పన్నగడలను పన్ని చిట్టచివరకు పావనీపరమేశ్వరులను అలుచుగలుగా చేయుదురు. కాళిదాసు కావ్యము నింతవఱకు రచియించి, అంతటితో మాత్రాగ నిల్పివేసెను. రఘువంశములోని యంత్యస్కంధము నర్థమును, కుమారసంభవకావ్యముయొక్క యనమాప్తపు నిలుపుదలను రెంటిని పరిశీలించి చూడ, కాళిదాసు తన కావ్యములలో తన కాలపు రాజ్యావస్థనే వర్ణించినాడన్న దృఢనిశ్చయము కలుగక మానదు. అప్పుడు ప్రజలు, శత్రురాజుచే బంధుబంధువులనుండి రనియు, తమ పూర్వపు నాయకులందఱు అణచివేయబడి రనియు, రాజ్యము మిక్కిలి యల్లరి స్థితిలో నుండెననియు, ప్రజలు స్వేచ్ఛావిహీనులై బాధలపాలగుచు తమ పూర్వపు సుఖపదవిని పొందగోరి పాటుపడ నాంభించి రనియు, వారి యుద్యమమున పలువురు ప్రాణములను పోల్పోయి రనియు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇంకను వారి కష్టములు గట్టెక్కలేదు. అందువలననే కవి తన కుమారసంభవమును కుమారుని జననమునకు ముందు కథనోన, రఘువంశమును ఆగ్నివర్ణన పెద్ద భార్య గగ్గధాణియతోను నిలిపివేసి మతీయూదుకథ చెప్పుకుండెను.

కావున, కుమారసంభవ రఘువంశ మహాకావ్యముల నుండి కాళిదాసుని కాలములో రాజ్యావస్థ యిట్లుండెనని తెలియవచ్చుచున్నది. ప్రజల పంచివెట్టల నరయు రాజు లేకుండెను. అట్టి రాజు చుట్టినెందెనో, బ్రతికియుండియు నసమర్థుడగుచుండెనో తెలియదు. కాని, రాజ్యము శత్రురాజుల యధీనములో నుండెను. నాయకులు ప్రజలు అనమాన మనుభవించుచుండిరి. రాజ్యసరిపాలనము కడు హేయముగా నుండెను. ప్రజలకు సుఖము సంపద లేకుండెను. జనులు వారి పూర్వపు స్వేచ్ఛను సంపదను సంపాదించుకొనటకు ప్రయత్నించుచుండిరి. వారి యుద్యమములో పలువురు ప్రాణములను పోల్పోయిరి. వారు చేయవలసిన శ్రమత్నము లన్నియు చేసి ఫలితమునకు నిరీక్షించియుండిరి.

ఇండియను హోమయూలు సమితి:—సమితివారి:—ప్రథమ వార్షికసభ వాణిజ్యయందు 17 వ తేదీని జరిగెను. సభకు రాష్ట్రపతిగా బాప్టిస్టుగా రఘుకుటుంగ నండిరి. తిలక్కు మా. తెల్వి మా. ఉపాధి మున్నగు మహానీయుల సభ కేతించిరి. తమ యభ్యుత్థికోపన్యాసమున బాప్టిస్టుగారు తమ యభివృద్ధి నిమిత్తము హైందవులు హోమయూలులు వాంఛించియుండిరని చెప్పిరి. ఆ సంతకమున గత సంవత్సరపు రిపోర్టు సభయందు మోదితమయ్యెను. బాప్టిస్టుగారు ఆ భ్యుత్థుడుగను, తిలక్కు గారు వైసువైసిదంట్టిలో మొకరుగను నెన్నుకొనబడిరి. ఇతర యభ్యుత్థులు గూడ నియమించిన యసంతకమున ఇంగ్లండు దేశమున స్వరసాలనా విషయక ప్రచారమునకు సంబంధించిన తీర్మానము నొకవాని తెల్విగారు పసాదించుచు కాంగ్రెసు సభకును సమితికిని భేదము వివరించుచు సమితివారి కావ్యములో కాంగ్రెసు సభాయత్నముల కభ్యుత్థములు గావని చెప్పిరి. తిలక్కుగారి నుపన్యాసంపద్యమును గోర మనాహనియుదు హోమయూలు సమితి కాంగ్రెసు సభలకు వైషమ్యము లేదని చెప్పెను. కాంగ్రెసు సభయందు విషయపరిలక మగుచుండ, సమితి వారు కార్యనిర్వాహకులై యున్నారు. దొరతనము వారు 1858 సం॥మున నుండి తమ ప్రకటనల మూలమున హిందూ దేశము నెర్రేదేమున వెల్లడించుచుండిరి. ఇక నిట్టి ప్రకటన మూలమున భారతీయులు సంతుష్టి నందజాలరు. నిజమగు నధికారము మేము వాంఛించి యుంటుమని తిలక్కుగారు చెప్పిరి. వివర సభ ముగిసెను.

ప్రొఫసరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

—:0:—

దినములు.

ఏలూరు	14-5-17	11-5-17	4
రాజమండ్రి	18-5-17	21-5-17	4
వెంటపాడు			
తణుకు			
ఆత్తిలి			
ఆకువీడు			
భీరువరం			
నరసాపురం			

DO YOU USE

ORIENTAL

(730)

SOAPS

THE BEST
FOR ECONOMY
&
COMPLEXION

ORIENTAL SOAP FACTORY:—
GOABAGAN, CALCUTTA.

భాధాపీడితులకు వరము : ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అమృతాంజనము - అనంతమృత్యుముఖము కంటిముందుకు వచ్చుచున్నప్పుడు మరణమును, మృత్యువును గండ్లములను పుట్టించు, ప్రాణాధిపతిని అన్ని విధములను గలుగు చున్నాడనియు దోషమును.

మిట్టి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

జనాభాసాక్షాత్తులగు నుని మిమ్ముల నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును చుట్టించును. కీరసాక్షాత్తులగు గలగ జేయును. 15 రోజులవరకు మందులకు 4 ఖండ్లల బుడ్డిలలో అమృతమును.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

అంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా సమితి.
ఇది శ్రీయుతి కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
ప్రారంభించినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
అంధ్ర సర్వకళాశాలయము, 6 తంబులెట్టి వీధి, మదరాసు

ఏక భాషావిప్లవ శంస
ఇది వెన్నెలకంటి ఆస్పాత్రాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.
అంధ్ర సర్వకళాశాలయము, 6 తంబులెట్టి వీధి, మదరాసు

సీతారామాంజనేయ సంవాదము.
టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ ఇతిహాస సహితము.
తెనుగున ఇది యొక్కటియే వేదాంత గ్రంథమున వాడుక. దీనికి సరియైన టీకాతాత్పర్యములను బ్రహ్మశ్రీ చింతామణివర్మల నారాయణ శాస్త్రిలవారచేతను శ్రీమాన్ తి॥ దేవరాజ సుధీ గారచేతను వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో మేలైన కాగితములపై మా ఆనందము ద్రావించును అచ్చువైచి ప్రకటించినారము. మేలయిన క్యాలిగో బైండు చేయబడియున్నది. వెల 2-8-0.
శ్రీ వెంకటాద్రి స్వామి కీర్తనలు. రాగతాళములతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వాముల వారి చక్రప్రముఖుడ చేర్చబడియున్నది.
కాల్సిగో బైండు 0-8-0. తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకం.
అంధ్ర సర్వకళాశాల, ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,
(285) ఆనంద ముద్రాలయము, మదరాసు.

కుం కు మ పు వ్య

సృష్టమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక డెన్సు మొదలగునా ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21. హమ్మంపేధి, బొంబాయి.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో,
[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.
కాళీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరిపట్టు వస్తువులు వీరు బహుచక్రగ సప్లయచేతురు. ఒక సారి ఆర్డరుయిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలను.

ప్రాణము గల బొమ్మలు
బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడీజులు - బొమ్మలకార్డులు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా?
(592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

మో స పో కు డు

తుప్పువట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పువట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డెవ్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Walle's Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంశజలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలను మునిసిపల్లవారు వల్లికు వర్చునారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుండురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏజెంట్లు:— బి. సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్కుస్.

తపాలవెట్టె నెం. 553 రు,

మదరాసు

389

(వై కామోజిమ్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుమాడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా నీసా 1-కి 0-8-0

శరీరనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. వాయుపుష్కల పోగొట్టును వనమూలికలచే హిందూ దేశ మందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

మోహినీ తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువ జేయును, వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరుచు. సువాసన గలిగియుండును. 0-12-0.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను నేవించుట వలన అన్నము వచనముగును. జీర్ణకోశము బాగు ప్పడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 25 మాత్రలడబ్బి 1-కి వెల 1-4-0. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

త్వరపడుడు ! 774 కొద్దిప్రతులు మాత్రమే !!

1. విద్యావిశ్వప్రకాశిని వెల రు 0-10-0 లు దీనియందు శృతిప్రస్తారమున్న కల్పనాస్వరమునకు ఉపయోగపడునట్లు ఖండప్రస్తారమున్న సంపూర్ణముగా భక్తి, హతయోగ భేదమున్న తెలియబడును.
2. కృతిహస్తప్రకాశము వెల రు 0-6-0 లు, దీనియందు కాళీ శతనామస్తోత్రమున్న, స్వరాలంకార, గీత, వర్ణ కృతులకు శబ్దమున్న కొలికించుకొనుటకు తెలియబడును. ఉదాహరణ- హంసధ్వనిరాగము రూపకంకాళము

త	కి	ట	రు	బు	త
స	ని	ప	క	రి	స
మ	న	మ	గ	రు	గ

ఉపద్రవ్య నృసింహ శాస్త్రి
సంగీత లక్షణవిద్వాన్
ఆమాలాపురము.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వలకును బాగుండు సాక్షాత్తులైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్లుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యసూక్ష్మమును కలుగజేసి కీరసాక్షాత్తులను దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈపుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును పోస్టుచార్జియు మేమే భరించుచుండెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంకనిగనా కోవధాలయం 156, బ్రాహ్మ్య మదరాసు.

ఆత్మజిజ్ఞాస.

శరీరమును విడచినతరువాత ఇత్తుపితి.

దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నపైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0.8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుచార్జ్ 212, మదరాసు

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి వెల 0-4-0 12-కి రూ 2-10-0

అమృతాంజనము డిపో, 6 తంబులెట్టివీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.